

SOMOGY MEGYE
TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK
(STRATÉGIAI) KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció

Budapest, 2019. július

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	1
1. Azonosító adatok	3
1.1. A környezethasználó adatai	3
1.2. Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek	3
1.3. A megyei területrendezési terv környezeti értékelésének módszertani kérdései	5
2. A megyében található Natura 2000 területek	7
2.1. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén lévő madárvédelmi, illetve madárvédelmi és természetmegőrzési területek.....	11
2.1.1. Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület (HUBF30002)	11
2.1.2. Balatoni berkek madárvédelmi terület (HUDD10012)	15
2.1.3. Kis-Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület(HUBF30003)	19
2.2. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területén található madárvédelmi területek.....	24
2.2.1. Belső-Somogy madárvédelmi terület (HUDD10008).....	24
2.2.2. Nyugat-Dráva madárvédelmi terület (HUDD10002).....	27
2.2.3. Zselic madárvédelmi terület (HUDD10013).....	29
2.3. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén található különleges természetmegőrzési területek.....	31
2.3.1. Balatonkeresztúri rétek természetmegőrzési terület (HUDD20059).....	31
2.3.2. Dél-balatoni berkek természetmegőrzési terület (HUDD20041).....	33
2.3.3. Holládi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20061).....	36
2.3.4. Kopasz-dombi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20043)	37
2.3.5. Somogymeggyesi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20057)	39
2.4. A Duna-Dráva Nemzeti Park területén található különleges természetmegőrzési területek.....	40
2.4.1. Gyékényesi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20068).....	40
2.4.2. Mocsoládi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20017).....	42
2.4.3. Ormánsági erdők természetmegőrzési terület (HUDD20008)	43
2.5. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén található kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek.....	45
2.5.1. Ádándi Felső-hegy természetmegőrzési terület (HUDD20038)	45
2.5.2. Balatonendrédi dombok természetmegőrzési terület (HUDD20034)	47
2.5.3. Fehérvíz természetmegőrzési terület (HUDD20031).....	49
2.5.4. Köröshegyi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20042)	51
2.5.5. Látrányi-puszta természetmegőrzési terület (HUDD20058).....	53
2.5.6. Ordacsehi berek természetmegőrzési terület (HUDD20036).....	56
2.5.7. Pogány-völgyi különleges természetmegőrzési terület (HUDD20035)	58
2.5.8. Ságvári dombok természetmegőrzési terület (HUDD20064)	60
2.5.9. Somogytúri-erdők természetmegőrzési terület (HUDD20049)	62
2.5.10. Vityai-erdő természetmegőrzési terület (HUDD20047)	64
2.6. A Duna-Dráva Nemzeti Park területén található kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek.....	66
2.6.1. Boronka-melléke természetmegőrzési terület (HUDD20044).....	66
2.6.2. Csokonyavisontai fás legelő természetmegőrzési terület HUDD20053	68
2.6.3. Darányi borókás természetmegőrzési terület (HUDD20051)	70
2.6.4. Dékány-hegy természetmegőrzési terület (HUDD20039)	71
2.6.5. Dél-Zselic természetmegőrzési terület (HUDD20004).....	73
2.6.6. Észak-Zselici erdőségek természetmegőrzési terület (HUDD20016).....	74
2.6.7. Jánosházi erdő és Égetett-berek természetmegőrzési terület (HUDD20014)	76

2.6.8.	Kelet-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20007)	78
2.6.9.	Kisbajomi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20015)	80
2.6.10.	Közép-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20056)	82
2.6.11.	Mernyei erdő természetmegőrzési terület (HUDD20019)	84
2.6.12.	Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20054)	86
2.6.13.	Nyugat-Dráva-sík természetmegőrzési terület (HUDD20062)	88
2.6.14.	Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek természetmegőrzési terület (HUDD20052)	90
2.6.15.	Pati erdő természetmegőrzési terület (HUDD20018)	92
2.6.16.	Rinyaszentkirályi-erdő természetmegőrzési terület (HUDD20060)	93
2.6.17.	Szentai erdő természetmegőrzési terület (HUDD20063)	95
2.6.18.	Törökkoppányi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20046)	97
2.6.19.	Zákány-Órtilos dombok természetmegőrzési terület (HUDD20055)	98
3.	Somogy megye területrendezési tervének bemutatása.....	100
3.1.	A Natura 2000 területekre hatással lévő megyei területrendezési terv céljainak meghatározása	100
3.2.	A terv mérete, jelentősége, tervezett időtartama	101
3.3.	A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése	102
3.4.	A terv kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása	107
3.5.	A terv megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése	108
3.6.	A megye területén terv lévő természeti állapot ismertetése	108
3.7.	A terv megvalósulásának társadalmi, gazdasági következményei	108
4.	A megyei területrendezési terv kedvezőtlen hatásai.....	109
4.1.	A tervi elemek Natura 2000 területek jelölő élőhelyeire és jelölő fajaira gyakorolt hatásai ...	109
4.1.1.	Vonalas közlekedési infrastruktúra, mint hatótényező.....	110
4.1.2.	Pontszerű közlekedési infrastruktúra, mint hatótényező	111
4.1.3.	Földgázvezeték, mint hatótényező	111
4.1.4.	Távvezeték, mint hatótényező	111
4.1.5.	Települési térség területfelhasználási kategóriájú területek kiterjedésének növekedése, mint hatótényező	112
4.1.6.	Sajátos területfelhasználású térségek kiterjedésének növekedése, mint hatótényező .	123
4.1.7.	Az Országos Ökológiai Hálózat övezete kiterjedésének változása, mint hatótényező	125
4.1.8.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezetének növekedése, mint hatótényező	127
4.1.9.	Napelem park kijelölésének korlátozásával érintett terület övezetének létrehozása, mint hatótényező	129
4.1.10.	Turizmusfejlesztés, mint hatótényező	129
4.2.	A tervi elemek Natura 2000 területek koherenciájára gyakorolt hatásai	130
4.3.	Konfliktusterületek bemutatása.....	138
4.4.	Összefoglalás	142
5.	Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások	143
6.	A megvalósítás indokai	143
6.1.	A terv megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	143
6.2.	A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűsége.....	143
7.	A kedvezőtlen hatások mérséklése.....	143
8.	Kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedések	144

BEVEZETÉS

A biodiverzitás védelme érdekében az Európai Unió megalkotta az élőhelyvédelmi (Habitats Directive, 92/43/EEC) és a madárvédelmi irányelvet (Birds Directive, 79/409/EEC, majd a módosításokkal egységes szerkezetben kiadott 2009/147/EC). Az irányelvben foglaltak egyik fontos érvényesítési eszköze a különböző tervekhez készülő Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. Ennek elkészítését az „európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről” szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (Natura rendelet) 10 §-a írja elő, mely szerint:

- „(1) *Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.*”
- (2) *Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni.*

A területi tervezés a megye területét behálózó Natura 2000 területeket óhatatlanul is érinti: a Natura 2000 területek átfedésben lehetnek a megyei terv szerkezeti tervének tervezett elemeivel (pl. infrastruktúra elemek), vagy övezeti terveivel, tehát a megyei terv közvetlen vagy közvetett módon kedvezőtlen, vagy éppen kedvező hatással lehet rájuk. A megyei területrendezési terv szintjén a korábbi rendezési tervhez képest javasolt módosítások hatásainak jelentőségét ugyan nehéz felmérni, ugyanakkor az biztos, hogy a benne foglalt módosítások (pl. új infrastruktúra elemek, települési térségek változásai) nem minden esetben fogják segíteni a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelését, ezért vizsgálni kell a lehetséges hatásokat és azok mértékét. A 275/2004. Korm. rendelet 10 §-ának 3. pontjában meghatározottak szerint tehát a terv kidolgozójának el kell készítenni a hatásbecslési dokumentációt. Ez alapján az illetékes hatóság a 275/2004. Korm. rendelet 15. melléklete szerinti szempontokra figyelemmel mérlegeli a hatásbecslést szükségességét, azaz megítéli a hatások jelentőségét.

A Korm. rendelet előírja, hogy a „*hatásbecslést ... a környezeti vizsgálati eljárásban kell lefolytatni, ha a terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló jogszabály hatálya alá tartozik*”. Jelen esetben a megyei területrendezési terv a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § bekezdés alapján az 1. melléklet 1. pontja szerint környezeti vizsgálat köteles, tehát a Natura hatásbecslési dokumentációt el kell készíteni.

Jelen Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció – fentieket figyelembe véve – a Somogy megyei Területrendezési Terv környezeti értékelésének részeként, annak önálló mellékleteként készült a vonatkozó Kormányrendelet 14. mellékletében szereplő tartalmi elvárásoknak alapján, annak elvárásait a megyei rendezési terv szintnek megfelelően egyszerűsítve.

A 275/2004. Korm. rendelet szerinti Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció tematikáját konkrét, műszaki leírással és pontos területi lehatárolással rendelkező beruházásokra optimalizálták. Az ezeknél kevésbé konkrét stratégiák, koncepciók, programok esetében a rendelet előírásának mélységében a vizsgálat nem végezhető el. E léptékben egyszerűsítések, összevonások, összegzések, a fejlesztési irányokra vonatkozó általánosabb megfogalmazások szükségesek. A figyelmet az esetlegesen már e léptékben is **jelentősebb konfliktusok, konfliktusterületek meghatározására kell koncentrálni**. Ennek alapvető oka az, hogy bár a megyei területrendezési terv esetén az övezetekben, területfelhasználási kategóriákban történt változások, illetve a megyei infrastruktúra elemek Natura 2000 terület érintettsége megállapítható ugyan, de **az érintett Natura területek, jelölő élőhelyek, jelölő fajok érintettsége, illetve az érintettség következtében az élőhely/fajra gyakorolt hatások jelentősége nem**.

Ezért a megyei terv adta keretek között a későbbiekben tervezett fejlesztéseknél a környezeti hatásvizsgálati eljárás, illetve más engedélyezési eljárások elvégzése során lehet a 275/2004. Korm. rendelet tartalmi elvárásait minden tekintetben figyelembe vevő Natura hatásbecslési dokumentációt elkészíteni, figyelembe véve már az érintett Natura 2000 terület adottságait. Jelen hatásbecslés feladata ezért részben az is lehet, hogy a későbbi már konkrét területekre vonatkozó hatásbecslésekhez muníciót adjon.

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A környezethasználó adatai

A Somogy megye területrendezési tervét a megyei önkormányzat megbízásából a Lechner Tudásközpont készíti. A Terv készítettője és tervezője legfontosabb adatai a következők:

Somogy Megyei Önkormányzat:

- Címe: 7400 Kaposvár, Fő u. 10.
- Megyei Közgyűlés elnöke: Bíró Norbert
- Telefonszám: 82/898-246
- E-mail: hivatal@som-onkorm.hu
- Megbízói témafelelős, megyei főépítész: Fábrián Éva

Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.

- Cím: 1111. Budapest, Budafoki út 59. e/3. épület 1149
- Postacím: 1507. Budapest, Pf.: 2. és 1592. Budapest, Pf.: 585.
- Telefon: +36 (1) 279-2640, +36 (1) 279-261, +36 (1) 222-5101
- fax: +36 (1) 279-2641, +36 (1) 222-5112
- e-mail: info@lechnerkozpont.hu, ftf@lechnerkozpont.hu
- web: lechnerkozpont.hu
- Megyei terv felelős tervezője: Faragóné Huszár Szilvia, Majorné Vén Mariann

1.2. Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek

A Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítői az ÖKO Zrt. szakértői. AZ ÖKO Zrt. legfontosabb adatai az alábbiak:

- Cím: 1013. Budapest, Attila út 16.
- Postai cím: 1253. Budapest Pf. 7.
- Telefonszám és fax: +36 1-212-6093
- Vezérigazgató: dr. Tombáczy Endre
- Megyei terv SKV-jának témafelelőse: Mészáros Szilvia

Az ÖKO Zrt. hatásvizsgálatban résztvevő szakértőinek jogosultságát a **1-1. táblázatban** mutatjuk be. A szakértői jogosultságok a <http://ttsz.am.gov.hu/szakertok/> oldalon ellenőrizhetők! A szakértői jogosultságokat az **SKV 1. melléklete** tartalmazza.

2-1. táblázat A környezeti vizsgálatban résztvevő szakértők és jogosultságaik

Név	Kamarai tagsági szám	Jogosultságot igazoló engedély száma
Magyar Emőke	01-7928	01-675/2014 (KÉ-Sz), 648/2/01/2014 (SZKV-1.1.), 649/0/01/2014 (SZKV-1.4.) Sz-033/2009 (SZTV-é, SZTjV)
Mészáros Szilvia	-	SZ-0068/2018 (SZTV-É, SZTjV)
Scheer Márta	-	Sz-089/2010 (SZTV-é)
Vidéki Bianka	01-14461	2562/2012 (SZKV-1.1., SZKV-1.2., SZKV-1.3., SZKV-1.4.), Sz-064/2014 (SZTV-é)

Az ÖKO Zrt. legfontosabb, az utóbbi néhány évre vonatkozó referenciái az alábbiak:

- Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia (stratégiai) környezeti vizsgálata – Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: NTÜ, 2018.)
- Környezeti hatástanulmány a Balaton vízszintszabályozásának módosítására - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: OVF, 2017.)
- Előzetes vizsgálati dokumentáció a Dong-éri árvízkapu korszerűsítésére - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Consult Kft., 2017.)
- Előzetes vizsgálati dokumentáció a Mindszent I. és II. szivattyútelepeken tervezett beavatkozásokra - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Consult Kft., 2017.)
- Előzetes vizsgálati dokumentáció a Sámson-Apátfalvi főcsatorna új árvízkapujára és a kapcsolódó beavatkozásokra - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Consult Kft., 2017.)
- Környezeti hatástanulmány a Tisza bal part 52+047 - 57+489 tkm között tervezett töltésfejlesztésre - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Consult Kft., 2017.)
- Környezeti hatástanulmány a Hármas-Körös bal part 0+000 - 4+342 tkm között tervezett töltésfejlesztésre - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Consult Kft., 2017.)
- Esztergom árvízvédelmi fejlesztése környezeti hatástanulmány - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Environ Kft., 2017.)
- A Tisza-Túr közti tározó és a kapcsolódó fejlesztések környezeti hatástanulmánya - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: Víziterv Environ Kft., 2017.)
- Albertirsa-Kecskemét 400 kV-os távvezeték környezeti hatástanulmánya Élővilág- és tájvédelmi munkarész - - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2017.)
- Sajóivánka – országhatár (– Rimaszombat) 400 kV-os távvezeték előzetes vizsgálati dokumentáció és környezeti hatástanulmány - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2014. és 2017.)
- Gönyű – országhatár (Gabcikovo, Velky Dur) 400 kV-os távvezeték környezeti hatástanulmánya - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2017.)
- MÁTRAI ERŐMŰ ZRT. 500 MW nettó villamos teljesítményű fluidtüzelésű blokk egységes környezethasználati engedélyezési dokumentációja - Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (M megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2015.)

- A Tisza bal parti töltés 143+258 és 159+382 tkm közötti szakaszán az árvízvédelmi rendszer elemeinek (árvízvédelmi töltés, műtárgy, vízmérce) komplex fejlesztésére vonatkozó előzetes vizsgálati dokumentációja - Natura 2000 hatásbecslés (Megbízó: Víziterv Environ Kft., 2014.)
- Kerepes 400/120 kV-os transzformátor állomás létesítéséhez kapcsolódó 132 kV-os távvezeték rendezés előzetes vizsgálati dokumentációja - Natura 2000 hatásbecslés (Megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2014.)
- Albertirsa-Göd 400 kV-os távvezeték felhasítása a Kerepes 400/120 kV-os transzformátor állomásba előzetes vizsgálati dokumentációja - Natura 2000 hatásbecslés (Megbízó: PÖYRY - ERŐTERV Zrt., 2013.)
- A Matkópusztai Repülőtér környezetvédelmi teljesítményértékelése - Natura hatásbecslés a Matkópusztai ürgés gyep (HUKN20016 kjtt. sz.) Natura 2000 területre (Megbízó: AGRIONFLY Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., 2012.)
- Ráckevei-Soroksári Duna-ág vízgazdálkodásának és vízminőségének javítása (EU projekt-előkészítés, Megbízó: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, 2007.-2010.) – környezeti hatásvizsgálat mélységű ökológiai felmérés és Natura 2000-es hatásbecslés
- Beregi árvízi tározó környezeti hatásvizsgálata (Víziterv Environ Kft., 2008. - 2009.) - környezeti hatásvizsgálat mélységű ökológiai felmérés és Natura 2000-es hatásbecslés
- Paksi Atomerőmű telephely jellemzési program és az üzemidő hosszabbítás környezeti hatásvizsgálata (ERŐTERV Zrt., 2002.-2007.) – a szárazföldi és vízi élővilág felmérésének irányítása

1.3. A megyei területrendezési terv környezeti értékelésének módszertani kérdései

Jelen SKV és Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció tárgya nem egy beruházás vagy műszaki beavatkozás, így a „hagyományos értelemben” használt hatótényező kifejezés nehezen értelmezhető. A Natura 2000 hálózatba tartozó területeket, legyenek azok akár jelölt, jóváhagyott, kiemelt jelentőségű, illetve különleges természetmegőrzési, valamint különleges madárvédelmi területek (továbbiakban együtt: Natura 2000 területek) érő hatások értékelése szempontjából azonban mindenképpen szükséges azonosítani azokat a tényezőket, melyek várhatóan befolyásolják a jelölt élőhelyek és jelölt fajok természetvédelmi helyzetét.

A Natura 2000 hatásbecslésnél a Szerkezeti Terv tervezett tartalmi elemei, az övezetek változásai és ezek Natura 2000 területekkel történő átfedése, azaz a korábbi és jelen megyei rendezési terv közötti változások beazonosítása a legfontosabb, melyek várhatóan a jelentősebb konfliktusterületeket adják majd. Jelen fázisban ennél részletesebb elemzésre/értékelésre még nincs lehetőség. A részletes, **a vonatkozó jogszabálynak teljes mértékben megfelelő Natura 2000 hatásbecslés a konkrét beruházási/projekt elemek tervezésének előkészítő fázisában**, azok környezeti hatásvizsgálata, vagy más engedélyezési eljárásának keretében **kell, hogy sor kerüljön**.

A hatásbecslési dokumentáció tehát figyelembe vette a terv és a Natura 2000 területek kapcsolatának vizsgálatánál a Natura rendelet 8. § (1) bekezdését, amely szerint „... a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, jogerős engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható”, ezért az új, illetve a változtatásra kerülő infrastruktúra elemek vizsgálatára volt szükség.

A hatásbecslési dokumentációban **konfliktusterületként elsősorban** a megyei terv térszerkezeti tervlapján ábrázolt tervi elemek, azaz a **tervezett műszaki infrastruktúra-hálózatok és tervezett egyedi építmények**, valamint a térségi területfelhasználás elemei közül a **települési térségek és sajátos területfelhasználású térségek** Natura 2000 területekkel történő átfedései azonosíthatók. Az övezeti terv elemei közül további konfliktusra adhat okot az **erdőtelepítésre javasolt területek**. Ugyanakkor pl. az ökológiai hálózat elemeivel való összefüggéseket is érdemes vizsgálni. A fentiek alapján jelen Natura hatásbecslés szempontjából fő hatótényezők alatt a következőket értjük:

- gyorsforgalmi- és főutak,
- nagysebességű vasútvonal,
- országos törzshálózati jelentőségű vasútvonalak,
- országos és térségi kerékpár törzshálózati elemek,
- kikötő, kompátkelőhely
- átviteli (400 kV) és elosztó (132 kV) hálózati távvezetékek,
- földgázszállító vezeték,
- erőművek,
- a települési térségek (definícióból adódóan a közel 250 település belterületei és a beépítésre szánt területek),
- sajátos területfelhasználású térségek (külfejtéses művelésű bányaterületek, hulladék-ártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területek, egyes egészségügyi, sportolási, rekreációs, megújuló energiahasznosítási, közlekedési és honvédelmi területek),
- erdőtelepítésre javasolt területek övezete.

A Kaposvár környékén tervezett erőművek területe nem érinti a Natura 2000 területeket, ezért azok vizsgálata nem volt szükséges. A megyei terv módosításában új tervezett repülőterek nincsenek, ezért ezeket vizsgálata sem volt szükséges. A kerékpárúthálózatnál mivel nem különülnek el a meglévő és tervezett szakaszok, így a Natura 2000 érintettség sem vizsgálható pontosan, azonban minden elemet tervezettként kezelve azonosíthatók a potenciális konfliktusterületek.

A megyei terv fenti elemei és a megyei tervezőktől kapott a Földművelésügyi Minisztérium által szolgáltatott Natura 2000 területek összemetszésre kerültek, majd az új elemek, illetve a települési térség változásánál, sajátos területfelhasználású térségek kijelölésénél és az erdőtelepítésre javasolt területek övezeténél vizsgáltuk az átfedéseket, azaz a konfliktuspontokat. Módszertanilag tehát a vizsgálat követte a TrTv. környezeti vizsgálatának módszerét, azonban a léptékből adódóan már pontosabb, de a Natura 2000 hatásbecslés számára még mindig nem elég részletes elemzéseket mutatunk be. A NATURA 2000 területek érintettségének pontos mértékét, azon belül a különböző élőhelytípusok, jelölő fajok veszélyeztetettségét megállapítani – ahogy azt már említettük – csak a továbbtervezés során, a jogszabály által megengedett eltérési, illetve pontosítási lehetőségek által módosított területfoglalás ismeretében a településrendezési tervek, illetve a beruházási környezeti hatásvizsgálatok, esetlegesen más engedélyezési eljárások során lehet.

2. A MEGYÉBEN TALÁLHATÓ NATURA 2000 TERÜLETEK

A Natura 2000 területek típusait a Natura rendelet 2. §-a határozza meg. Ezek a következők:

- **különleges madárvédelmi terület (KMT):** az 5. melléklet szerinti, olyan közösségi szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező terület, amelyen a Natura rendelet 1. A) számú mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfaj, valamint az 1. B) számú mellékletben meghatározott vonuló madárfaj jelentős állománya, illetve élőhelye található, különös tekintettel a nemzetközi jelentőségű és egyéb vizes élőhelyekre;
- **különleges természetmegőrzési terület (KTT):** olyan közösségi jelentőségű terület, amelyen közösségi jelentőségű faj jelentős állománya, élőhelye vagy közösségi jelentőségű élőhelytípus található. Az Európai Unió jogi aktusával történt jóváhagyást követően a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 4. cikke (4) bekezdésének megfelelő természetvédelmi célkitűzés meghatározásával jogszabályban kihirdetésre került, és amelyre a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok vagy közösségi jelentőségű élőhelytípusok természetvédelmi helyzetének helyreállítása, illetve fenntartása érdekében az e rendelet szerinti természetvédelmi előírások alkalmazandók;
- **kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (KjTT):** olyan közösségi jelentőségű terület, amelyen legalább egy kiemelt közösségi jelentőségű faj állománya, élőhelye vagy legalább egy kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus található. Az Európai Unió jogi aktusával történt jóváhagyást követően az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének megfelelő természetvédelmi célkitűzés meghatározásával jogszabályban kihirdetésre került, és amelyre a kiemelt jelentőségű közösségi fajok, illetve kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok természetvédelmi helyzetének helyreállítása, illetve fenntartása érdekében az e rendelet szerinti természetvédelmi előírások alkalmazandók.

A madárvédelmi és természetmegőrzési területek kijelölésének elsődleges célja, hogy az adott területre jellemző közösségi jelentőségű jelölő élőhelytípusok foltjainak kiterjedését és ökológiai állapotát (élőlényegyütteseik diverzitását, jellemző fajösszetételét, dominancia-viszonyait) hosszabb távon megőrizték, és lehetőség szerint javítsák. További cél az adott területre jellemző közösségi jelentőségű jelölő fajok (növények, madarak és rendszertanilag nem a madarak osztályába sorolható jelölő állatfajok) populációi számára megfelelő élőhely biztosítása. Egy Natura 2000 természetmegőrzési területen több közösségi jelentőségű élőhelytípus is előfordulhat. Ezek közül nem feltétlenül mindegyik jelölő élőhelytípus. Lehet olyan közösségi jelentőségű élőhelytípus, melynek az adott területen nem típusos és nem számottevő kiterjedésű foltjai fordulnak elő. Az adott élőhelytípust ezért nem azon a területen kell elsősorban megvédeni, hanem ott, ahol jelentős kiterjedésű, jó ökológiai állapotú, gyakorlati szempontból is megvédhető foltjai vannak.

Hasonló a helyzet a növény- és állatfajok esetében is. A fajokat relatív borításuk és relatív populációméretük alapján négy kategóriába (A, B, C, D) sorolják. Az „A”, „B” és „C” kategóriába sorolt közösségi jelentőségű fajok az adott Natura 2000 élőhely jelölő fajai, amelyek populációinak megőrzése elsődleges célja az adott Natura 2000 élőhely kijelölésének. **Az „A” kategóriába tartoznak azok, amelyek országos állományának, több mint 15%-a az adott Natura 2000 élőhelyhez kötődik. „B” kategóriába sorolhatók azon jelölő fajok, amelyek országos állományának 2-15%-a, és „C” kategóriába azok, melyek országos állományának kevesebb mint 2%-a kötődik az adott Natura 2000 élőhelyhez.** (A Natura 2000 területek bemutatásánál található táblázatok ezt a besorolást tartalmazzák, szürke háttérrel kiemelve az „A” és „B” kategóriába sorolt fajokat, melyek esetén az adott faj védelme szempontjából az adott terület kiemelt jelentőségű.

A „D” kategóriába soroltak olyan közösségi jelentőségű fajok, melyek az országos állományhoz viszonyítva 2% alatti arányban fordulnak elő. Így a „D” fajok állományváltozása nem veszélyezteti az faj állományát, természetvédelmi helyzetét. Fentiekből következően egy adott Natura 2000 területre vonatkozó hatásbecslésnek nem kell foglalkoznia a „D” kategóriába sorolt élőhelyekkel és fajokkal.

A jelmagyarázatot a Natura 2000 területeket bemutató táblázatoknál nem ismételjük meg.

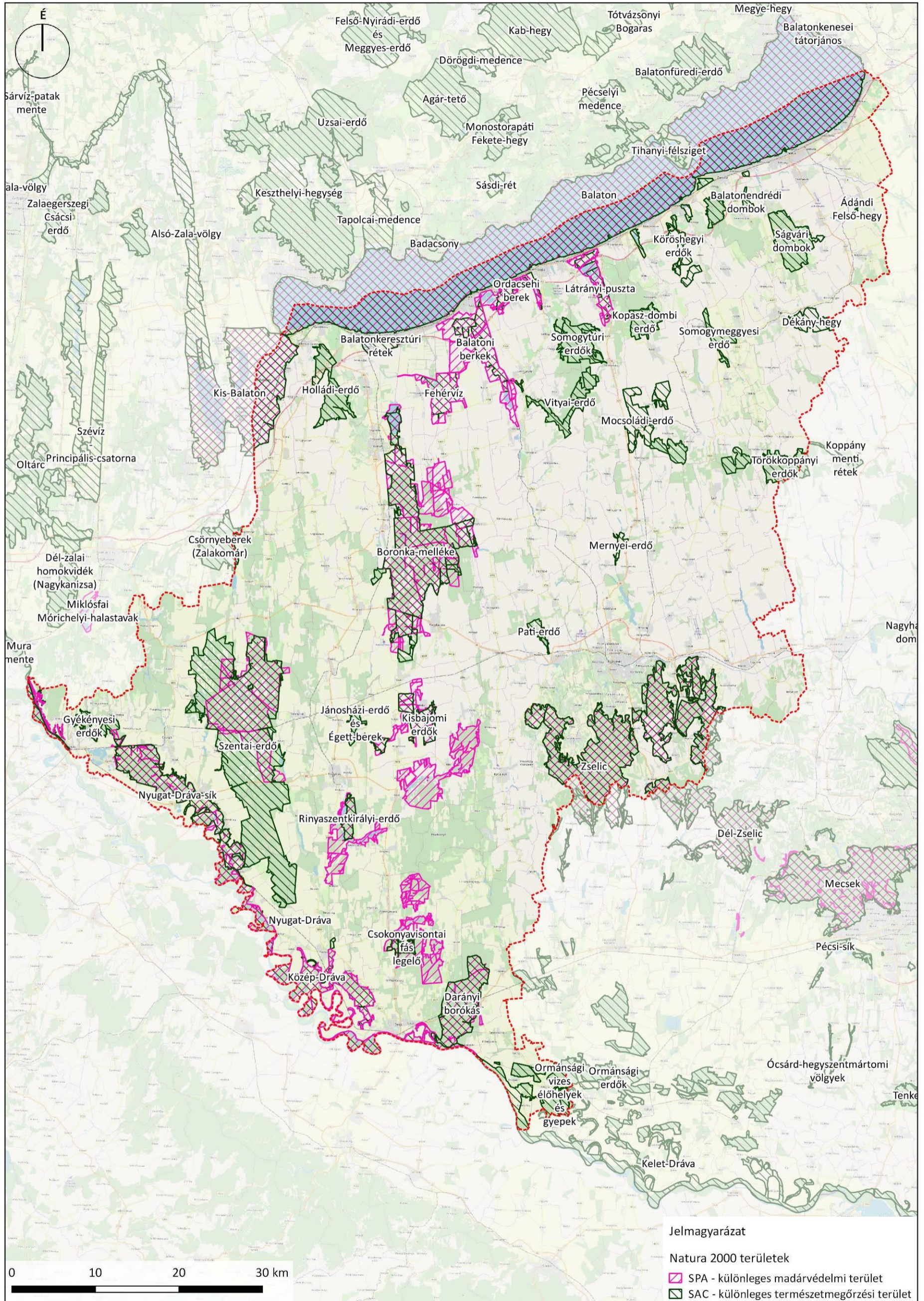
A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásának forrása minden területnél az EU hivatalos és aktuális Natura 2000 honlapja, a <http://natura2000.eea.europa.eu> volt. Ez alapján soroljuk fel az egyes területekre vonatkozó célkitűzéseket is.

***

A megyei területi terv tervezett térszerkezeti elemei a megye teljes területére kiterjednek, kivéve azon a **Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó településekre**, melyeket a TrTtv. negyedik részében foglalt, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve (a továbbiakban: BKÜ TrT) területi hatálya terjed ki, ezért a **megyei terv tartalma e térségre nem vonatkozik.**

A megyében található 46 Natura 2000 terület közül 6 db madárvédelmi és 40 db különleges természetmegőrzési terület. (Lásd **2-1. táblázat** és **2-1. ábra**.) Az alábbiakban a megye összes Natura 2000 területének jellemzőit bemutatjuk, mivel ahogy azt a módszertani részben leírtuk jelen fázisban a pontos érintettségek még nem határozhatók meg, csak a konfliktushelyek tárhatók fel.

2-1. ábra Natura 2000 területek elhelyezkedése Somogy megyében

2-1. táblázat Somogy megye Natura 2000 területei

Név	Területkód	Érintett megyei települések
Madárvédelmi területek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Balaton	HUBF30002	Balatonberény, Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonföldvár, Balatonkeresztúr, Balatonlelle, Balatonmáriafürdő, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Fonyód, Siófok, Zamárdi
Balaton berkek	HUDD10012	Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonlelle, Balatonszemes, Buzsák, Fonyód, Létrány, Lengyeltóti, Ordacsehi, Öreglak, Somogyzentpál, Somogytúr, Táska, Visz
Kis-Balaton	HUBF30003	Balatonszentgyörgy, Főnyed, Sávoly, Vörs
Madárvédelmi területek a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Belső-Somogy	HUDD10008	Barcs, Beleg, Bolhás, Böhönye, Csokonyavisonta, Csököly, Görgeteg, Háromfa, Homokszentgyörgy, Hosszúvíz, Iharosberény, Inke, Kadarkút, Kaszó, Kéthely, Kisbajom, Kutas, Lábod, Libickozma, Marcali, Mesztegnyő, Mike, Nagyatád, Nagybajom, Nagykorpád, Nikla, Rinyakovácsi, Rinyaszentkirály, Somogyfajsz, Somogyzentpál, Somogyszob, Szabás, Szentá, Szulok, Tarany, Vése
Nyugat-Dráva	HUDD10002	Babócsa, Barcs, Bélavár, Berzence, Bolhó, Csurgó, Darány, Drávatamási, Gyékényes, Heresznye, Istvándi, Kastélyosdombó, Komlósd, Órtilos, Péterhida, Porrogszentkirály, Somogyudvarhely, Vízvár, Zákány
Zselic	HUDD10013	(nincs adat)
Különleges természetmegőrzési területek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Balaton-keresztúri rétek	HUDD20059	Balatonfenyves, Balatonkeresztúr, Kéthely
Dél-Balaton berkek	HUDD20041	Balatonföldvár, Balatonöszöd, Balatonszárszó, Köröshegy, Szólád, Zamárdi
Holládi erdő	HUDD20061	Balatonberény, Balatonkeresztúr, Balatonszentgyörgy, Balatonújlak, Hollád, Kéthely, Marcali, Somogysámson
Kopasz-dombi erdő	HUDD20043	Karád, Nagycsepely
Somogy-meggyesi erdő	HUDD20057	Kapoly, Nágocs
Különleges természetmegőrzési területek a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Gyékényesi erdő	HUDD20061	Gyékényes, Porrogszentkirály, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Zákány
Mocsoládi erdő	HUDD20017	Andocs, Bonnya, Felsőmocsolád, Fiad, Gamás, Karád, Kisbárapáti, Somogybabod
Ormánsági erdők	HUDD20008	Istvándi, Lakócsa, Potony, Tótújfalu
Kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Ádándi Felső-hegy	HUDD20038	Ádánd, Kereki
Balaton	HUBF30002	Balatonberény, Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonföldvár, Balatonkeresztúr, Balatonlelle, Balatonmáriafürdő, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Fonyód, Siófok, Zamárdi
Balatonendrédi dombok	HUDD20034	Balatonendréd
Fehérvíz	HUDD20031	Balatonfenyves, Buzsák, Somogyzentpál, Táska
Kis-Balaton	HUBF30003	Balatonszentgyörgy, Főnyed, Sávoly, Vörs
Köröshegyi erdők	HUDD20042	Balatonendréd, Balatonföldvár, Balatonszárszó, Kereki, Köröshegy, Szólád, Zamárdi
Létrányi puszta	HUDD20058	Balatonlelle, Balatonszemes, Létrány, Visz
Ordacsehi berek	HUDD20036	Balatonboglár, Fonyód, Lengyeltóti, Ordacsehi
Pogány-völgyi rétek	HUDD20035	Buzsák, Fonyód, Lengyeltóti
Ságvári dombok	HUDD20064	Nyím, Ságvár, Siófok
Somogytúri-erdők	HUDD20049	Balatonboglár, Gyugy, Somogytúr, Szőlősgyőrök
Vityai-erdő	HUDD20047	Gamás, Hács, Kisberény, Öreglak, Somogytúr, Somogyvár

Név	Területkód	Érintett megyei települések
Kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága területén:		
Boronka-melléke	HUDD20044	Böhönye, Hosszúvíz, Kutas, Libickozma, Marcali, Mesztegnyő, Mezőcsokonya, Nagybajom, Somogyfajsz, Szenyér
Csokonyavisontai fás legelő	HUDD20053	Csokonyavisonta
Darányi borókás	HUDD20051	Barcs, Darány, Drávatamási, Istvándi, Kastélyosdombó
Dékány-hegy	HUDD20039	Kánya, Tab, Tengőd
Dél-Zselic	HUDD20004	Bőszénfa, Visnye
Észak-Zselici erdőségek	HUDD20016	Bárdudvarnok, Bőszénfa, Cserénfa, Gálosfa, Hajmás, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kaposszerdahely, Kaposvár, Patca, Sántos, Simonfa, Szenna, Szentbalázs, Szilvásszentmárton, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál
Jánosházi erdő és Égetett-berek	HUDD20014	Beleg, Nagykorpád, Ötvöskónyi, Szabás
Kelet-Dráva	HUDD20007	Lakócsa, Szentbalázs, Tótújfalu
Kisbajomi erdők	HUDD20015	Beleg, Csököly, Kisbajom, Nagykorpád
Közép-Dráva	HUDD20056	Babócsa, Barcs, Bélavár, Bolhó, Drávagárdony, Drávatamási, Heresznye, Komlósd, Péterhida, Vízvár
Mernyei erdő	HUDD20019	Magyaregres, Mernye, Somogyaszaló, Somogygeszti
Nyugat-Dráva	HUDD20054	Órtilos, Zákány
Nyugat-Dráva-sík	HUDD20062	Bélavár, Berzence, Csurgó, Gyékényes, Porrogszentkirály, Somogyudvarhely
Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek	HUDD20052	Lakócsa, Potony
Pati erdő	HUDD20018	Hetes, Kaposfő, Kaposmérő
Rinyaszentkirályi-erdő	HUDD20060	Nagyatád, Rinyaszentkirály
Szentai erdő	HUDD20063	Bélavár, Berzence, Bolhás, Csurgó, Háromfa, Iharos, Iharosberény, Inke, Kaszó, Somogyicsicsó, Somogyszob, Somogyudvarhely, Szentá, Tarany, Vése, Vízvár
Törökkoppányi erdők	HUDD20046	Igal, Somogyacsa, Somogydöröcske, Somogyszil, Szorosad, Törökkoppány
Zákány-Órtilos dombok	HUDD20055	Zákány, Órtilos

2.1. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén lévő madárvédelmi, illetve madárvédelmi és természetmegőrzési területek

2.1.1. Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület (HUBF30002)¹

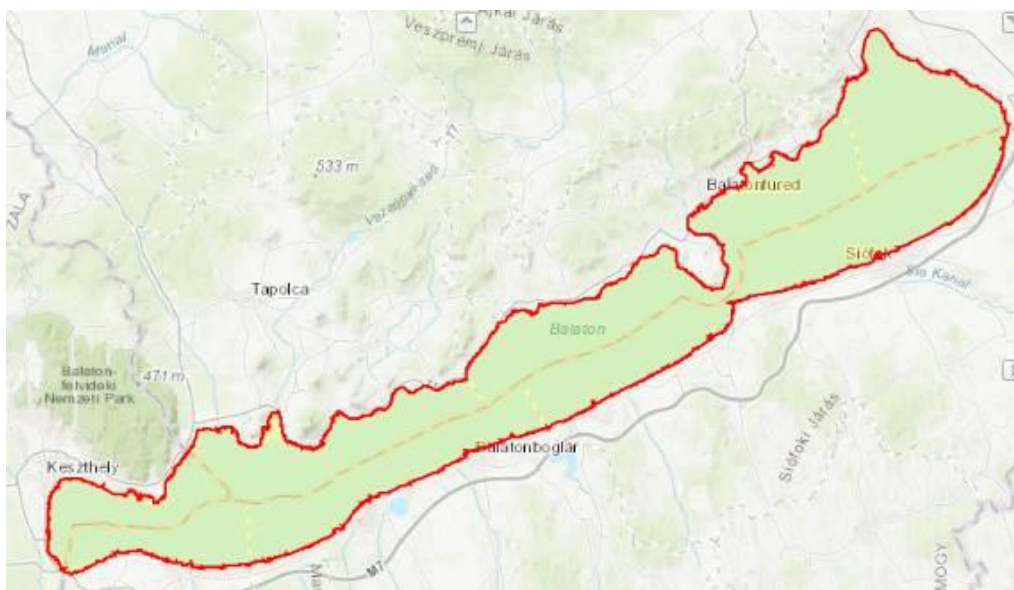
Területe: 59483,11 ha

Érintett települések: Balatonberény, Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonföldvár, Balatonkeresztúr, Balatonlelle, Balatonmáriafürdő, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Fonyód, Siófok, Zamárdi

Elhelyezkedését lásd az alábbi, **2-2. ábrán**, jelölő élőhelyeit a **2-2.**, jelölő fajait a **2-3. táblázatban** mutatjuk be.

¹ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-2. ábra Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-2. táblázat Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	3000	A
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	3	B
7210	Meszes lápok telelőssásslal (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajjaival	53	B
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	141	B

2-3. táblázat Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület jelölőfajok

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
fülemülesítke	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	vonuló	500	2000	egyed	C
fülemülesítke	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	fészkelő	20	30	pár	C
billegetőcankó	<i>Actitis hypoleucos</i>	vonuló	5	10	egyed	D
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	állandó	20	30	pár	B
tőkés réce	<i>Anas platyrhynchos</i>	vonuló	1000	10000	egyed	C
tőkés réce	<i>Anas platyrhynchos</i>	telelő	1000	5000	egyed	C
nagy lilik	<i>Anser albifrons</i>	vonuló	10000	20000	egyed	B
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	telelő	0	1000	egyed	A
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	vonuló	10000	20000	egyed	A
kis lilik	<i>Anser erythropus</i>	vonuló	1	3	egyed	C
vetési lúd	<i>Anser fabalis</i>	telelő	0	500	egyed	B
vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	vonuló	5	10	egyed	C
keleti lápibagoly	<i>Arytrura musculus</i>	állandó				C
balin	<i>Aspius aspius</i>	állandó				B
barátréce	<i>Aythya ferina</i>	telelő	0	3000	egyed	A
barátréce	<i>Aythya ferina</i>	vonuló	0	500	egyed	A
kontyos réce	<i>Aythya fuligula</i>	vonuló	200	3000	egyed	A
kontyos réce	<i>Aythya fuligula</i>	telelő	0	500	egyed	A
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	1	3	pár	D
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	vonuló	20	50	egyed	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állandó				C

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
bölömbika	<i>Botaurus stellaris</i>	fészkelő	5	10	pár	C
vörösnyakú lúd	<i>Branta ruficollis</i>	vonuló	1	3	egyed	C
kerceréce	<i>Bucephala clangula</i>	telelő	0	15000	egyed	A
kerceréce	<i>Bucephala clangula</i>	vonuló	500	2000	egyed	A
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	vonuló	100	200	egyed	C
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	10	10	pár	C
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	vonuló	5	5	egyed	D
kisfésztkű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	állandó	30000	30000	egyed	C
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	állandó				C
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	fészkelő	30	80	pár	C
kis kócsag	<i>Egretta garzetta</i>	vonuló	5	10	egyed	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	állandó				C
vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	vonuló	1	53	egyed	C
sárszalonka	<i>Gallinago gallinago</i>	vonuló	5	10	egyed	D
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	állandó				B
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	vonuló	10	20	egyed	C
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	40	100	pár	C
szerecsensirály	<i>Larus melanocephalus</i>	vonuló	5	10	egyed	C
kékbegy	<i>Luscinia svecica</i>	vonuló	20	100	egyed	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	állandó	100	100	egyed	B
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>	vonuló	2050		egyed	C
régi csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	állandó				C
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	vonuló	1	3	egyed	C
barkóscinege	<i>Panurus biarmicus</i>	fészkelő	50	100	pár	C
garda	<i>Pelecus cultratus</i>	állandó				A
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	vonuló	50	200	egyed	B
pajzsoscanakó	<i>Philomachus pugnax</i>	vonuló	10	40	egyed	D
vörösnyakú vöcsök	<i>Podiceps grisegena</i>	vonuló	1	3	egyed	D
feketenyakú vöcsök	<i>Podiceps nigricollis</i>	vonuló	5	20	egyed	D
pettyes vízcisibe	<i>Porzana porzana</i>	fészkelő	50	100	pár	A
függőcinege	<i>Remiz pendulinus</i>	fészkelő	50	100	pár	C
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	állandó				B
partifecske	<i>Riparia riparia</i>	vonuló	10000	100000	egyed	A
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	vonuló	100	300	egyed	
kis vöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	vonuló	40	60	egyed	D
régi cankó	<i>Tringa glareola</i>	vonuló	40	40	egyed	C
harántfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	állandó				C
hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	állandó				C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek:

- 3150 Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae)
- 7210 Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a Caricion davallianae fajaival
- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

Növény- és állatfajok:

- balin (*Aspius aspius*)
- réti csík (*Misgurnus fossilis*)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus*)

- fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*)   *amarus*)
- halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)   – vágócsík (*Cobitis taenia*)
- garda (*Pelecus cultratus*)   – vidra (*Lutra lutra*)
- kislefűszekű aszat (*Cirsium brachycephalum*)   – vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

Madárfajok:

- barátréce (*Aythya ferina*)   – kontyos réce (*Aythya fuligula*)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)   – küszvágó csér (*Sterna hirundo*)
- bölömbika (*Botaurus stellaris*)   – nagy kócsag (*Egretta alba*)
- cigányréce (*Aythya nyroca*)   – nagy lilik (*Anser albifrons*)
- fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*)   – nyári lúd (*Anser anser*)
- jégmadár (*Alcedo atthis*)   – pettyes vízicsibe (*Porzana porzana*)
- kerceréce (*Bucephala clangula*)   – rétisas (*Haliaeetus albicilla*)
- kékbegy (*Luscinia svecica*)   – szerecsensirály (*Larus melanocephalus*)
- kis bukó (*Mergus albellus*)   – törpegém (*Ixobrychus minutus*)
- kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*)   – vetési lúd (*Anser fabalis*)
- kis kócsag (*Egretta garzetta*)   – vörös gém (*Ardea purpurea*)

A Natura 2000 terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a Balaton madárvonulásban betöltött szerepére és a tavat övező természeti területek értékeire.
- A Balatont közvetlenül és/vagy közvetve érintő halgazdálkodási tevékenységek természetvédelmi előírásokhoz, ökológiai igényekhez igazítása
- A Natura 2000 különleges madárvédelmi terület kiemelkedő élőhelyi változatosságának, mozaikosságának biztosítása.
- A kedvező ökológiai állapot felé irányuló folyamatok hosszú távú fenntartása.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Állandó, rendszeres illetve időszakos vízborítást igénylő élőhelyek vízellátásának biztosítása.
- Halgazdálkodási gyakorlat extenzív, természetkímélő keretek között tartása húzóhálós halászat korlátozásával és egy, az extenzív halastavak támogatására és korábbi halbölcsők helyreállítására alkalmas célprogram kialakításával és finanszírozásával.
- Az ökológiai kockázatot jelentő inváziós növény és állatfajok állományának visszaszorítása, terjedésük megakadályozása kaszálással, legeltetéssel, élőhely-rehabilitációval, szelektív halászattal stb.
- Kaszálóként hasznosított üde parti réteken a jelenlegi extenzív gyephasznosítás megőrzése, fejlesztése – pl. extenzív legeltetés irányába.
- Nádasok fenntartása, extenzív hasznosítása, többkorúságának fenntartása.

- Illegális területhasználatok, művelési ág-váltások (különösen: beépítés, beszántások) felszámolása, reverzibilisen átalakult élőhelyek rekonstrukciója.
- A gyomosodó, cserjésedő, korábban kaszálással, legeltetéssel hasznosított gyepek újbóli hasznosítása kaszálással vagy állatállomány kialakításával, legeltetéssel (nemzeti parki kezelésben és/vagy magánkézben).
- A vadállomány szabályozása a területen, a vadászat szabályozott, fenntartható, valamint elsődlegesen természetvédelmi és nem vadászati célokat felmutató formájának megvalósítása.
- A meglévő part menti erdőterületek természetességi állapotának megőrzése, növelése megfelelő erdőgazdálkodási gyakorlat kialakításával – mindenkor ügyelve arra, hogy a védendő gyepek területe ne csökkenjen.
- Az erdők vonatkozásában legalább 5 m³/ha holtfát az élőfa-készlet 5%-os mértékében (legalább 5 m³ akkor is, ha az 5% ennél kevesebb) és a lábon hagyandó hagyásfa-csoportokhoz kapcsolódóan vissza kell hagyni.
- A terület vízellátásának és természeteshoz közeli vízjárásának biztosítása a fészkelő vízimadár-fajok és az azok táplálékbázisát alkotó vízi szervezetek ökológiai igényeinek megfelelően.
- A táplálékbázisban komoly szerepet játszó halfajok ívóhelyeinek fenntartása, rehabilitációja, új ívóhelyek létrehozása, fejlesztése.
- A természetvédelmi szempontok érvényre juttatása a tó vízszintjének szabályozása során.
- A nádasok időbeni és térbeni változatosságának biztosítása érdekében a természetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő módszerek hosszú távú alkalmazása a teelő nádaratás során.
- A pusztuló nádasok revitalizációja az optimális vízszintváltozás és természetvédelmi szempontokat is érvényre juttató területkezelés biztosításával.
- A nádas és gyepszegélyek határán a mozaikosság fenntartása.
- Idegenhonos, invazív fajokkal szembeni védekezés.
- A zárt, nagy kiterjedésű nádasok, rezervátum jellegének fenntartása és erősítése a költő-, vonuló és teelő madárállományok nyugalma és zavartalansága érdekében.
- Az abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása.
- A turisztikai hasznosítás és a hosszú távú természetvédelmi szempontú területkezelések, élőhelyfenntartások közötti látszólagos ellentétek feloldása.

2.1.2. Balatoni berkek madárvédelmi terület (HUDD10012)²

Területe: 8648,91 ha

Érintett települések: Balatonboglár, Balatonfenyves, Balatonlelle, Balatonszemes, Buzsák, Fonyód, Létrány, Lengyeltóti, Ordacsehi, Öreglak, Somogyszentpál, Somogytúr, Táska, Visz

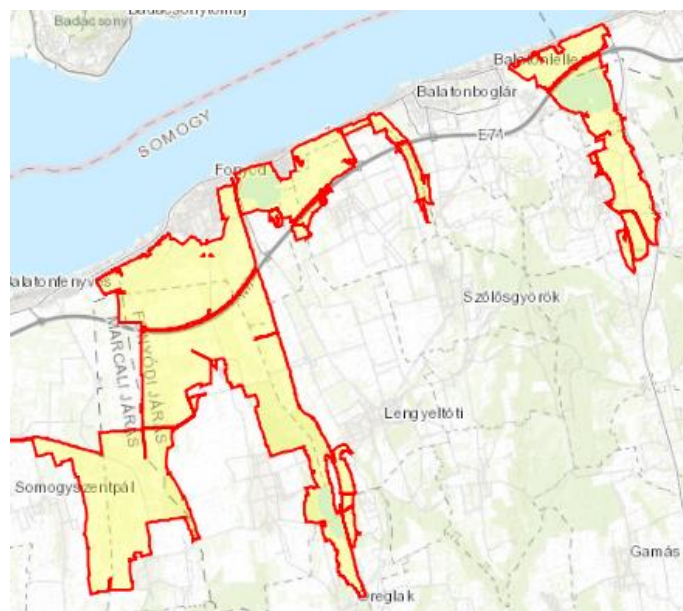
Főként fátlan vizes élőhelytípusok, kisebb arányban lombhullató erdők találhatók itt. E területek a szabályozások előtt a nagyobb mértékű természetes vízszintváltozások miatt élőhelykomplexet alkottak a Balaton fő medrével. A Balaton alacsonyan szabályozott vízszintje, a parti sávok és az egykori turzások beépülésével e berkek véglegesen elszakadtak a Balaton területétől. A régi

² A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

hatalmas mocsarak és lápok jórészt lecsapolásra kerültek, vizüket csatornák vezetik le (a Balaton felé), a területre mára rányomja bélyegét a tüzegkitermelés, ennek ellenére maradtak jó állapotú, értékes élőhelyek itt. Napjainkban a tavakban és a nádasokban gazdag madárvilág találja meg itt létfeltételeit.

Elhelyezkedését lásd az alábbi ábrán. Jelölő fajai a **2-4. táblázatban** szerepelnek.

2-3. ábra **Balatoni berkek elhelyezkedése**

2-4. táblázat **Balatoni berkek madárvédelmi területen jelölő élőhelyei**

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
fülemülesitke	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	fészkelő	10	40	pár	C
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	állandó	20	25	pár	B
tőkésréce	<i>Anas platyrhynchos</i>	telelő	2000	4000	egyed	C
bőjti réce	<i>Anas querquedula</i>	vonuló	50	80	egyed	C
nagy lilik	<i>Anser albifrons</i>	telelő	2500	5000	egyed	C
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	fészkelő	80	150	pár	B
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	telelő	5000	8000	egyed	A
kislilik	<i>Anser erythropus</i>	telelő	1	3	egyed	C
vetési lúd	<i>Anser fabalis</i>	telelő	1	200	egyed	B
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	vonuló	1	2	egyed	D
békászó sas	<i>Aquila pomarina</i>	vonuló	0	2	egyed	D
vörös-gém	<i>Ardea purpurea</i>	fészkelő	20	40	pár	B
vörös-gém	<i>Ardea purpurea</i>	vonuló	40	100	egyed	B
üstökös-gém	<i>Ardeola ralloides</i>	fészkelő	5	15	pár	C
régi fülesbagoly	<i>Asio flammeus</i>	vonuló	0	2	pár	D
barátréce	<i>Aythya ferina</i>	vonuló	300	500	egyed	C
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	vonuló	40	60	egyed	C
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	40	50	pár	B
bölgébika	<i>Botaurus stellaris</i>	vonuló	5	15	egyed	C
bölgébika	<i>Botaurus stellaris</i>	fészkelő	15	20	pár	C
vörösnnyakú lúd	<i>Branta ruficollis</i>	vonuló	0	1	egyed	D
lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	fészkelő	3	5	pár	D
fattyúszerkő	<i>Chlidonias hybridus</i>	fészkelő	0	5	pár	D
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	fészkelő	0	7	pár	D
fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	vonuló	30	50	egyed	C

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	vonuló	5	15	egyed	C
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	fészkelő	0	2	pár	C
kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>	vonuló	0	2	egyed	D
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	vonuló	100	100	egyed	C
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	15	20	pár	C
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	vonuló	10	15	egyed	D
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	fészkelő		4	pár	C
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	vonuló	5	10	egyed	B
haris	<i>Crex crex</i>	fészkelő	5	30	pár	C
közép fakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	állandó	5	10	pár	D
balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>	állandó	50	100	pár	B
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	állandó	5	10	pár	D
nagykócsag	<i>Egretta alba</i>	fészkelő	100	120	pár	B
nagykócsag	<i>Egretta alba</i>	vonuló	200	400	egyed	B
kiskócsag	<i>Egretta garzetta</i>	fészkelő	100	120	pár	C
kiskócsag	<i>Egretta garzetta</i>	vonuló	50	100	egyed	C
kék vércse	<i>Falco vespertinus</i>	vonuló	0	20	egyed	D
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	fészkelő	10	30	pár	D
daru	<i>Grus grus</i>	vonuló	80	300	egyed	D
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	vonuló	10	15	egyed	C
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	fészkelő	2	3	pár	C
gólyatöcs	<i>Himantopus himantopus</i>	vonuló	20	30	egyed	C
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	70	90	pár	B
tövisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	fészkelő	50	100	pár	C
erdei pacsirta	<i>Lullula arborea</i>	fészkelő	1	10	pár	C
kékbecg	<i>Luscinia svecica</i>	fészkelő	5	10	pár	C
barna kánya	<i>Milvus migrans</i>	vonuló	1	5	egyed	C
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	vonuló	500	600	egyed	C
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	fészkelő	200	300	egyed	B
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	vonuló	1	4	egyed	C
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	fészkelő	1	2	pár	D
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	vonuló	2	3	egyed	D
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	vonuló	300	500	egyed	B
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	pár	150	250	pár	B
pajzsos cankó	<i>Philomachus pugnax</i>	vonuló	100	200	egyed	D
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	fészkelő	1	3	pár	D
kanalásgém	<i>Platalea leucorodia</i>	vonuló	10	30	egyed	C
batla	<i>Plegadis falcinellus</i>	vonuló	0	5	egyed	D
kis vizicsibe	<i>Porzana parva</i>	fészkelő	5	10	pár	C
pettyes vizicsibe	<i>Porzana porzana</i>	fészkelő	50	60	pár	B
gulipán	<i>Recurvirostra avosetta</i>	vonuló	10	30	egyed	C
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	fészkelő	150	200	pár	C
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	vonuló	100	200	egyed	D
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	fészkelő	20	30	pár	D
kisvöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	vonuló	40	60	egyed	D
piroslábú cankó	<i>Tringa totanus</i>	állandó	3	5	pár	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- barátréce (*Aythya ferina*)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)
- bölömbika (*Botaurus stellaris*)
- kis kócsag (*Egretta garzetta*)
- kontyos réce (*Aythya fuligula*)
- küszvágó csér (*Sterna hirundo*)

– cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>),	– nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)
– fülemülesitke (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	– nagy lilik (<i>Anser albifrons</i>)
– hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>)	– nyári lúd (<i>Anser anser</i>)
– haris (<i>Crex crex</i>)	– pettyes vízicsibe (<i>Porzana porzana</i>)
– jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	– rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
– kékbegy (<i>Luscinia svecica</i>)	– törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)
– kerceréce (<i>Bucephala clangula</i>)	– vetési lúd (<i>Anser fabalis</i>)
– kis bukó (<i>Mergus albellus</i>)	– vörös gém (<i>Ardea purpurea</i>)
– kis kárókatona (<i>Phalacrocorax pygmeus</i>)	

A terület fő célkitűzése:

- A Natura 2000 különleges madárvédelmi terület kiemelkedő élőhelyi változatosságának, mozaikosságának biztosítása. A kedvező ökológiai állapot felé irányuló folyamatok hosszú távú fenntartása. További célok és végrehajtandó feladatok: A terület vízellátásának és természeteshez közeli vízjárásának biztosítása a fészkelő vízimadáralfajok és az azok táplálékbázisát alkotó vízi szervezetek ökológiai igényeinek megfelelően.
- A táplálékbázisban komoly szerepet játszó halfajok ívóhelyeinek fenntartása, rehabilitációja, új ívóhelyek létrehozása, fejlesztése.
- A természetvédelmi szempontok érvényre juttatása a legnagyobb összefüggő vízfelület a Fehérvízi-láp („Nekota-tó”) vízszintjének szabályozása során.
- A halastavakon a fészkelési időszakban bekövetkező szélsőséges vízszintváltozások kivédése a töltéslábakon fészkelő fajok érdekében.
- A nádasok időbeni és térbeni változatosságának biztosítása érdekében a természetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő módszerek hosszú távú alkalmazása a teelő nádaratás során.
- A haris (*Crex crex*) költését biztosító gyepterületek kiterjedésének növelése, hariskímélő kaszálási technikák alkalmazása.
- A pusztuló nádasok revitalizációja az optimális vízszintváltozás és természetvédelmi szempontokat is érvényre juttató területkezelés biztosításával.
- A nagyvadállomány különösen a vaddisznó által okozott természetvédelmi károk csökkentése
- A nádas és gyepszegélyek határán a mozaikosság fenntartása.
- Természetvédelmi célokra megfelelő erdőgazdálkodás kialakítása, a faültetvények erdővé történő átalakítása. Erdők többkorúsítása, a szigetek fásszárú állományainak, bokrosainak fenntartása megfelelő fészkelőhelyek biztosítása, illetve fenntartása érdekében a fészkelő fajok részére (pl. rétisas, bakcsó stb).
- Idegenhonos, invazív fajokkal szembeni védekezés.
- A zárt, nagy kiterjedésű nádasok rezervátum jellegének fenntartása és erősítése a költő-, vonuló és teelő madárállományok nyugalma és zavartalansága érdekében.
- Az abiotikus katasztrófák (pl: tűzkár) elhárítása.

2.1.3. Kis-Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület(HUBF30003);><³

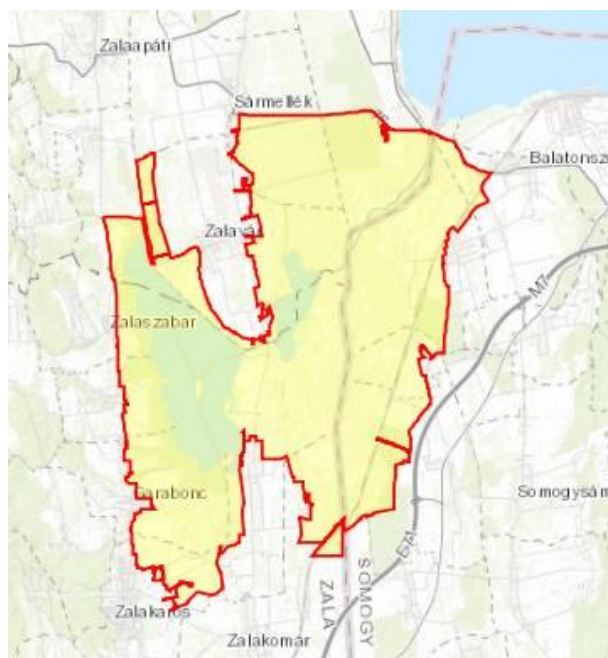
Területe: 13344,2 ha

Érintett települések: Balatonszentgyörgy, Főnyed, Sávoly, Vörs

A Balatontól délnyugatra található terület a tónak a Zala folyó torkolatánál elhelyezkedő egyik öble volt, de a XVII. században a folyó által szállított hordalék úgy feltöltötte, hogy fokozatosan elmozsarasodott. A Zala szabályozása után a terület nagy részét lecsapolták, a folyót gátak között vezették át e területen. Az elmúlt századok természetes folyamatai és a folyószabályozások után jelenleg a Kis-balatoni Vízvédelmi Rendszer beruházás keretében megvalósult beavatkozások változtatták meg a táj arculatát. A szántóföldek és degradált gyepek helyén kialakított ún. " I. ütem" mesterségesen kialakított nyílt vízű tó. A " II. ütem" a korábbi Kis-Balatoni Madárrezervátum „ösmocsarát” és a környező elárasztott területeket jelenti.

Elhelyezkedését a **2-4. ábrán** láthatjuk, jelölő élőhelyeit és fajait pedig a következő két táblázat tartalmazza.

2-4. ábra **Kis-Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-5. táblázat **Kis-Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület jelölő élőhelyek**

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	1067,54	C
6260	Pannon homoki gyepek	266,88	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	133,44	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrettjei	400,33	B
7230	Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek	934,09	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	266,88	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	53,38	B

³ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-6. táblázat Kis-Balaton madárvédelmi és természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
fülemülesítke	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	vonuló				B
fülemülesítke (költő)	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	fészkelő	50	100	pár	B
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	vonuló				B
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	fészkelő	20	80	pár	B
kanalas réce	<i>Anas clypeata</i>	vonuló	3000	5000	egyed	A
csörgőréce	<i>Anas crecca</i>	vonuló	1000	1500	egyed	B
tőkésréce	<i>Anas platyrhynchos</i>	telelő	4000	6000	egyed	B
bőjti réce	<i>Anas querquedula</i>	vonuló	500	700	egyed	A
kendermagos réce	<i>Anas strepera</i>	vonuló	300	500	egyed	C
apró fillércsiga	<i>Anisus vorticulus</i>	állandó				B
nagylilik	<i>Anser albifrons</i>	vonuló	10000	15000	egyed	B
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	vonuló	10000	15000	egyed	A
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	fészkelő	100	150	egyed	A
kislilik	<i>Anser erythropus</i>	vonuló	1	3	egyed	C
vetési lúd	<i>Anser fabalis</i>	vonuló	500	1000	egyed	A
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	vonuló	1	2	egyed	D
vörösgém	<i>Ardea purpurea</i>	vonuló	100	300	egyed	B
vörösgém	<i>Ardea purpurea</i>	fészkelő	40	70	pár	B
üstökösgém	<i>Ardeola ralloides</i>	vonuló				B
üstökösgém	<i>Ardeola ralloides</i>	fészkelő	10	30	pár	B
balin	<i>Aspius aspius</i>	állandó				C
keleti lápi bagolylepke	<i>Arytrura musculus</i>	állandó				C
barátréce	<i>Aythya ferina</i>	telelő	2000	2000	egyed	A
kontyos réce	<i>Aythya fuligula</i>	telelő	300	1000	egyed	A
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	40	50	pár	B
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állandó	30000	30000	egyed	B
bölömbika	<i>Botaurus stellaris</i>	vonuló				B
bölömbika	<i>Botaurus stellaris</i>	fészkelő	20	40	pár	B
vörösnyakú lúd	<i>Branta ruficollis</i>	vonuló		3	egyed	C
kerceréce	<i>Bucephala clangula</i>	telelő	500	700	egyed	B
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	állandó				C
fattyúszerkő	<i>Chlidonias hybridus</i>	fészkelő		75	pár	B
fattyúszerkő	<i>Chlidonias hybridus</i>	vonuló				B
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	vonuló				D
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	fészkelő		3	pár	D
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	vonuló				D
fekete gólya (költő)	<i>Ciconia nigra</i>	fészkelő		1	pár	D
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	vonuló	80	300	egyed	C
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	30	50	egyed	C
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	vonuló				C
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	fészkelő		1	pár	C
kisfészki aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	állandó	5000	5000	egyed	C
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	állandó				D
díszes légi vadász	<i>Coenagrion ornatum</i>	állandó				D
haris	<i>Crex crex</i>	fészkelő	5	15	pár	C
haris	<i>Crex crex</i>	vonuló				C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	állandó				C
balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>	állandó	20	20	pár	C
nagykócsag	<i>Egretta alba</i>	vonuló				B
nagykócsag	<i>Egretta alba</i>	fészkelő	250	350	pár	B
kiskócsag	<i>Egretta garzetta</i>	vonuló				B
kiskócsag	<i>Egretta garzetta</i>	fészkelő	100	150	pár	B
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	állandó	1000	1000	egyed	B

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	állandó				C
vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	vonuló	3	5	egyed	C
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	telelő	30	50	egyed	B
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	fészkelő	4	4	pár	B
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	vonuló	10	30	egyed	B
gólyatöcs	<i>Himantopus himantopus</i>	fészkelő	5	10	pár	C
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	20	50	pár	B
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	vonuló				B
szerecsensirály	<i>Larus melanocephalus</i>	fészkelő	0	5	pár	D
szerecsensirály	<i>Larus melanocephalus</i>	vonuló				D
lápi szitakötő	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	állandó				A
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus servus</i>	állandó	2000	2000	egyed	D
kékbecg	<i>Luscinia svecica</i>	vonuló				C
kékbecg	<i>Luscinia svecica</i>	fészkelő	10	30	pár	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	állandó	35	40	egyed	B
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	állandó				C
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>	telelő	50	100	egyed	B
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>	vonuló				B
északi pocok mehelyi alfaja	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>	állandó	500	500	egyed	A
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	állandó				B
nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	állandó	10	10	egyed	D
tavi denevér	<i>Myotis dasycneme</i>	állandó	10	10	egyed	D
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	állandó	100	100	egyed	C
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	vonuló			egyed	B
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	fészkelő	100	150	pár	B
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	vonuló	3	5	egyed	C
barkóscinege	<i>Panurus biarmicus</i>	fészkelő	50	150	pár	C
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	fészkelő	350	400	pár	A
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	telelő	1000	1200	egyed	A
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	állandó	20	40	pár	C
kanalásgém	<i>Platalea leucorodia</i>	vonuló	30	100	egyed	C
kanalásgém	<i>Platalea leucorodia</i>	fészkelő	5	15	egyed	C
batla	<i>Plegadis falcinellus</i>	vonuló	5	10	egyed	B
kis vizicsibe	<i>Porzana parva</i>	vonuló				B
kis vizicsibe	<i>Porzana parva</i>	fészkelő	70	120	pár	B
pettyes vizicsibe	<i>Porzana porzana</i>	vonuló				A
pettyes vizicsibe	<i>Porzana porzana</i>	fészkelő	100	200	pár	A
guvat	<i>Rallus aquaticus</i>	fészkelő	80	300	pár	C
függőcinege (költő)	<i>Remiz pendulinus</i>	fészkelő	50	100	pár	C
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	állandó				C
kerekvállú állasbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	állandó				C
közönséges ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	állandó	250	250	egyed	D
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	vonuló				A
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	fészkelő	20	60	pár	A
kisvöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	vonuló	100	150	egyed	C
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	állandó	10000	10000	egyed	C
lápi póc	<i>Umbra krameri</i>	állandó				B
hosszúfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	állandó				C
hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	állandó				C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek:

- 3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)
- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubiihoz* tartozó mocsárrétjei
- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

Növény- és állatfajok:

– balin (<i>Aspius aspius</i>)	– közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)
– csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	– lápi póc (<i>Umbra krameri</i>)
– dunai tarajosgöte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	– lápi szitakötő (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
– északi pocok mehelyi alfaja (<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>)	– mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
– haris (<i>Crex crex</i>)	– réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>)
– hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	– rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
– hosszúfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>)	– szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)
– kis lemezcsiga (<i>Anisus vorticulus</i>)	– vidra (<i>Lutra lutra</i>)
– kispészku aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	– vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)

Madárfajok:

– bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	– kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)
– barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	– kontyos réce (<i>Aythya fuligula</i>)
– barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	– küszvágó csér (<i>Sterna hirundo</i>)
– bölömbika (<i>Botaurus stellaris</i>)	– nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)
– cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	– nagy lilik (<i>Anser albifrons</i>)
– fattyúszerkő (<i>Chlidonias hybridus</i>)	– nyári lúd (<i>Anser anser</i>)
– fülemülesitke (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	– pettyes vízicsibe (<i>Porzana porzana</i>)
– haris (<i>Crex crex</i>)	– rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
– jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	– szerezsensirály (<i>Larus melanocephalus</i>)
– kerceréce (<i>Bucephala clangula</i>)	– törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)
– kékbegy (<i>Luscinia svecica</i>)	– üstökögém (<i>Ardeola ralloides</i>)
– kis bukó (<i>Mergus albellus</i>)	– vetési lúd (<i>Anser fabalis</i>)
– kis kárókatona (<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>)	– vörös gém (<i>Ardea purpurea</i>)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő közösségi jelentőségű, valamint védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a gazdag hínárnövényzetre, a nagy kiterjedésű nádasokra és magassásosokra, az üde láp- és sásrétekre, mocsárrétekre, kaszálórétegre, a kékperjés láprétegre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és kőrisligetekre, láperdőkre.
- A közösségi jelentőségű, valamint védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kisleveles aszat, hasas törpecsiga, hosszúfogú törpecsiga, kis lemezcsiga, csíkos medvelepke, lápi szitakötő, balin, szivárványos ökle, réticsík, lápi póc, vöröshasú unka, dunai tarajosgöte, mocsári teknős, nagy kócsag, vörös gém, bölömbika, törpegém, üstökögém, cigányréce, bakcsó, haris, barna rétihéja, rétisas, pettyes vízcisibe, jégmadár, küszvágó csér, fattyúszerkő, fülemülesítke, kékbegy, vidra, északi pocok, közönséges denevér.
- A Natura 2000 különleges madárvédelmi terület kiemelkedő élőhelyi változatosságának, mozaikosságának biztosítása az optimális vízkormányzás és a természetvédelmi kezelés útján.
- A KBVR-II ütem befejezése során az élőhelyek természetességének növelése, a kedvező ökológiai állapot felé irányuló folyamatok hosszú távú fenntartása.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Az inváziós növényfajok, így a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) visszaszorítása és a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) teljes kiirtása.
- A terület vízellátását és természetességhez közeli vízjárását a vízhez kötött életmódot élő jelölőfajok igényeinek megfelelően biztosítani kell.
- A terület élővilága számára a szomszédos víztestekkel az átjárhatóságot biztosítani kell.
- A balin – és más őshonos halfajok – szaporodásának sikerességéhez nagy mértékben hozzájáruló hallépcsők kialakítása a 21T és a 4T jelű műtárgyak mellett.
- Az északi pocok ismert és potenciális élőhelyein az állományok megőrzése érdekében a nádas-magassásos mozaikos élőhelyszerkezet fenntartása. A faj élőhelyéül szolgáló magas sásrétek optimális vízellátásának biztosítása (kaszálásuk csak természetvédelmi érdekből megengedhető). A faj számára szükséges menekülőterek fennmaradásának és inváziós fajoktól (pl. *Solidago sp.*) való mentességének biztosítása.
- Azon víztestek esetében, ahol a lápi póc magas denzitással fordul elő, a kotrási munkálatok tér- és időbeli korlátozása.
- A nagyvadak, elsősorban a vaddisznó és az egyéb vadak, elsősorban a róka, a szarka és a dolmányos varjú okozta természetvédelmi károk csökkentése.
- A területen található felhagyott anyagnyerőhelyek természetvédelmi célú – a lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*) és a lápi póc (*Umbra krameri*) élő- és szaporodóhelyeinek kiterjedését növelő – rehabilitációja.
- A nádaratás jelenlegi gyakorlatának felülvizsgálata a jelölőfajok állományára gyakorolt hatásuk ismeretében.
- A terület vízellátásának és természetességhez közeli vízjárásának biztosítása a fészkelő vízimadár fajok és az azok táplálékbázisát alkotó vízi szervezetek ökológiai igényeinek megfelelően.

- A táplálékbázisban komoly szerepet játszó halfajok ívóhelyeinek fenntartása, rehabilitációja, új ívóhelyek létrehozása, fejlesztése.
- A nádasok időbeni és térbeni változatosságának biztosítása téli nádaratás és az előregedett, rossz egészségi állapotú nádasokban foltszerű égetések segítségével.
- A pusztuló nádasok revitalizációja az optimális vízszint és vízjárás biztosításával.
- A nádas és gyepszegélyek határán a mozaikosság fenntartása.
- A nyílt vízfelület, a hínárnövényzet és a változatos összetételű mocsári növényzet arányának területrészek szerinti fenntartása, optimalizálása, helyreállítása.
- Az időszakos vízborítású területek arányának növelése, parti madarak fészkelési lehetőségeinek fejlesztése.
- A legeltetett területeken a madarak élőhely-igényeinek megfelelő területhasználat biztosítása, taposási károk megelőzése (mikrodomborzat), táplálékbázis bővítése (pl. ürgetelepítés) stb.
- A haris (*Crex crex*) költését biztosító gyepterületek kiterjedésének növelése, hariskímélő kaszálási technikák alkalmazása.
- A zombéksásosok kiterjedésének növelése és a magassásosok fenntartása az optimális vízszint és vízhozam biztosításával.
- A fészkelési időszakban bekövetkező szélsőséges vízváltások kivédése a zátonyokon, úszóláp-fragmenteken és szigetlábakon fészkelő fajok érdekében, az ennek megfelelő vízkormányzás műszaki feltételeinek megteremtése révén.
- A partifecske és a gyurgyalag számára fészkelőhelyet biztosító partfalfelületek rendszeres felújítása, kiterjedésének növelése.
- A vaddisznó, a szarka és a dolmányos varjú által okozott természetvédelmi károk csökkentése.

2.2. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területén található madárvédelmi területek

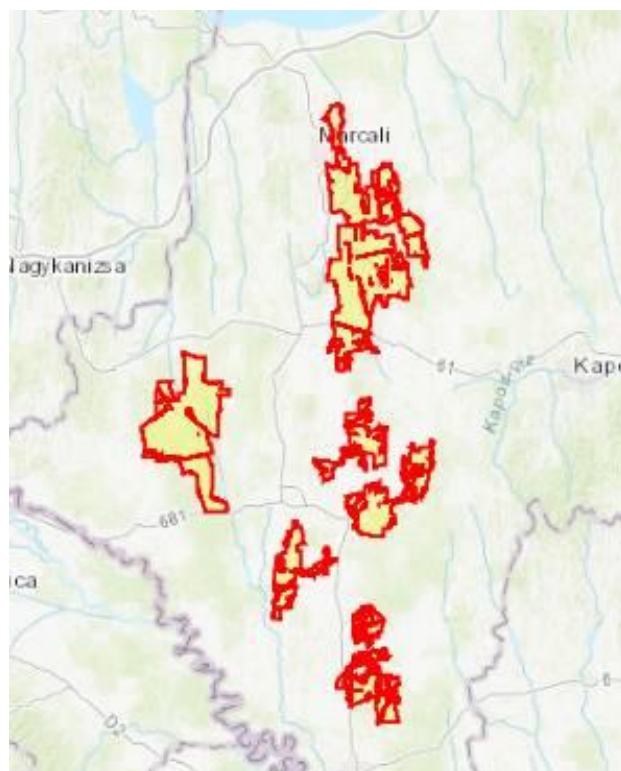
2.2.1. Belső-Somogy madárvédelmi terület (HUDD10008)

Területe: 33327.54 ha

Érintett települések: Barcs, Beleg, Bolhás, Böhönye, Csokonyavisonta, Csököly, Görgeteg, Háromfa, Homokszentgyörgy, Hosszúvíz, Iharosberény, Inke, Kadarkút, Kaszó, Kéthely, Kisbajom, Kutas, Lábod, Libickozma, Marcali, Mesztegnyő, Mike, Nagyatád, Nagybjajom, Nagykorpád, Nikla, Rinyakovácsi, Rinyaszentkirály, Somogyfajsz, Somogyszentpál, Somogyszob, Szabás, Szentá, Szulok, Tarany, Vése

Elhelyezkedését lásd az alábbi ábrán. Jelölőfajokat a 2-7. táblázatban soroljuk fel.

2-5. ábra Belső-Somogy madárvédelmi terület elhelyezkedése

2-7. táblázat Belső-Somogy madárvédelmi terület jelölő madárfajok

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	álladó	40	50	pár	B
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	vonuló	1	2	egyed	D
vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	fészkelő	10	15	pár	C
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	70	100	pár	A
lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	fészkelő	70	80	pár	C
fattyúszerkő	<i>Chlidonias hybridus</i>	vonuló	30	40	egyed	C
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	vonuló	30	40	egyed	C
fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	fészkelő	35	40	pár	C
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	fészkelő	25	25	pár	B
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	15	20	pár	C
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	telelő	30	60	egyed	B
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	vonuló	25	47	egyed	C
középfakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	álladó	75	125	pár	B
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	álladó	60	95	pár	C
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	vonuló	150	200	egyed	C
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	telelő	150	200	egyed	C
kis kócsag	<i>Egretta garzetta</i>	vonuló	30	50	egyed	C
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	fészkelő	400	640	pár	C
daru	<i>Grus grus</i>	vonuló	100	200	egyed	D
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	álladó	22	22	pár	B
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	30	50	pár	C
tövisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	fészkelő	100	140	pár	C
barna kánya	<i>Milvus migrans</i>	fészkelő	8	8	pár	B
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	vonuló	40	60	egyed	C
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	vonuló	10	20	egyed	B
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	fészkelő	35	50	pár	B
pajzsoscankó	<i>Philomachus pugnax</i>	vonuló	100	140	egyed	D

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	álladó	15	24	pár	C
kanalasgém	<i>Platalea leucorodia</i>	vonuló	10	25	egyed	C
kis vízcicsibe	<i>Porzana parva</i>	fészkelő	15	30	pár	C
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	vonuló	50	80	egyed	C
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	fészkelő	40	65	pár	C
régi cankó	<i>Tringa glareola</i>	vonuló	60	110	egyed	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása és helyreállítása*:

- rétisas (*Haliaeetus albicilla*)
- fekete gólya (*Ciconia nigra*)
- barna kánya (*Milvus migrans*)
- darázsölyv (*Pernis apivorus*)
- közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*)
- fekete harkály (*Dryocopus martius*)
- törpegém (*Ixobrychus minutus*)*
- cigányréce (*Aythya nyroca*)*
- tövisszúró gébics (*Lanius collurio*)
- karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*)

Fő célkitűzések:

- A vizes illetve vízi élőhelyek megfelelő, a természetes folyamatokhoz hasonló vízellátásának és vízjárásának biztosítása.
- Az erdei élőhelyeken a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, természetközeli, a honos társulásoknak megfelelő fafajösszetételű, őshonos fafajokból álló, többkorú, a társulásra jellemző aljnövényzetű erdő kialakulásának elősegítése.
- Idős faegyedek, állományok kímélete.
- Megfelelő mennyiségű fekvő és lábön álló holt faanyag biztosítása.
- A jelenlegi gyepterületek gyepként való fenntartása.
- A fás legelők megőrzése újbóli hasznosítással, és a szukcessziós folyamatok késleltetésével, visszafordításával.

További célok és célkitűzések:

- A természeti értékek felmérése, nyilvántartása, a populációkban, élőhelyekben létrejövő változások nyomon követése, monitorozása és értékelése a jövőbeli kezelési és területhasználati módok minél helyesebb meghatározásához, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.
- A természetvédelmi beavatkozások céljainak és eredményeinek társadalmi bemutatása, elfogadtatása, a természeti és táji értékek széleskörű megismertetése, az ökoturisztikai lehetőségek bővítése, a környezettudatos gondolkodás és a természetvédelmi szemlélet kialakítása, fejlesztése.
- A nem természetvédelmi célú beruházások visszaszorítása a nemzeti park területén, a természetvédelmi kezelési tervben foglalt korlátozásoknak megfelelően.

- Hosszútávon a nemzeti park területén lévő szántóterületek természetközeli, a termőhelyi adottságoknak megfelelően gyeperdő vagy erdő művelési ágú élőhelyekké átalakítása.
- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű és az élőhelyre jellemző fajok megőrzése érdekében a fajok ökológiai igényeihez igazodó szerkezeti jellemzők fenntartása, illetve kialakítása, a fokozottan védett fészkelő madárfajok esetében (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*, *Milvus migrans*) pufferzóna kijelölése.

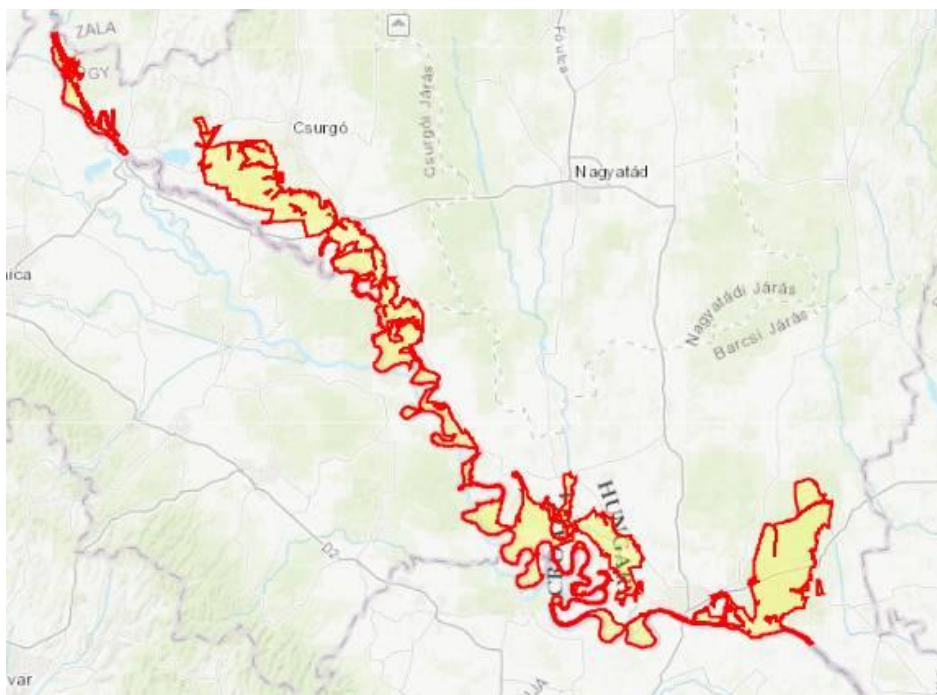
2.2.2. Nyugat-Dráva madárvédelmi terület (HUDD10002)

Területe: 15237.43 ha

Érintett települések: Babócsa, Barcs, Bélavár, Berzence, Bolhó, Curgó, Darány, Drávatamási, Gyékényes, Heresznye, Istvándi, Kastélyosdombó, Komlósd, Örtilos, Péterhida, Porrogszentkirály, Somogyudvarhely, Vizvár, Zákány

Elhelyezkedését lásd a 2-6. ábrán, jelölő madárfajokat pedig a 2-8. táblázatban.

2-6. táblázat Nyugat-Dráva madárvédelmi terület elhelyezkedése

2-8. táblázat Nyugat-Dráva madárvédelmi terület jelölő madárfajai

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
billegetőcankó	<i>Actitis hypoleucos</i>	fészkelő	30	40	pár	B
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	állandó	30	40	pár	B
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	vonuló	1	2	egyed	D
vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	fészkelő	25	30	pár	B
régi fülesbagoly	<i>Asio flammeus</i>	vonuló	1	5	egyed	C
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	20	25	pár	B
lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	fészkelő	20	30	pár	C
fattyúszerkő	<i>Chlidonias hybridus</i>	vonuló	10	20	egyed	C
kormos szerkő	<i>Chlidonias niger</i>	vonuló	10	20	egyed	C
fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	fészkelő	50	55	pár	C
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	fészkelő	8	10	pár	B
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	6	8	pár	C

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	telelő	10	20	egyed	D
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	vonuló	5	10	egyed	C
haris	<i>Crex crex</i>	fészkelő	6	10	pár	C
középfakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	állandó	40	50	pár	C
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	állandó	35	40	pár	C
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	telelő	60	80	egyed	C
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	vonuló	60	80	egyed	C
kis kócsag	<i>Egretta garzetta</i>	vonuló	5	20	egyed	C
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	fészkelő	200	250	pár	C
daru	<i>Grus grus</i>	vonuló	40	80	egyed	D
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	állandó	9	10	pár	B
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	18	22	pár	C
tővisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	fészkelő	80	90	pár	C
erdei pacsirta	<i>Lullula arborea</i>	fészkelő	5	15	pár	C
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>	vonuló	1	10	egyed	D
barna kánya	<i>Milvus migrans</i>	fészkelő	2	4	pár	B
bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	fészkelő	25	30	pár	C
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	vonuló	3	4	egyed	C
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	fészkelő	7	8	pár	C
kis kárókatona	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	vonuló	15	25	egyed	C
pajzsoscankó	<i>Philomachus pugnax</i>	vonuló	120	120	egyed	D
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	állandó	8	10	pár	D
kis vízicsibe	<i>Porzana parva</i>	fészkelő	12	15	pár	C
partifecske	<i>Riparia riparia</i>	fészkelő	1000	2000	pár	C
kis csér	<i>Sterna albifrons</i>	fészkelő	5	10	pár	A
küszvágó csér	<i>Sterna hirundo</i>	fészkelő	60	80	pár	B
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	fészkelő	18	22	pár	D
régi cankó	<i>Tringa glareola</i>	vonuló	50	80	egyed	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- rétisas (*Haliaeetus albicilla*)
- barna kánya (*Milvus migrans*)
- darázsölyv (*Pernis apivorus*)
- partifecske (*Riparia riparia*)
- küszvágó csér (*Sterna hirundo*)
- közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*)
- fekete harkály (*Dryocopus martius*)
- kis csér (*Sterna albifrons*)*
- bakcsó (*Nycticorax nycticorax*)*

Fő célkitűzések:

- A vizes illetve vízi élőhelyek megfelelő, a természetes folyamatokhoz hasonló vízellátásának és vízjárásának biztosítása.
- Az értékes és egyedülálló Dráva-menti élőhelyek (kemény és puhafás ligeterdők, mocsárrétek, vizes és vízi élőhelyek) megőrzése, valamint az ott élő, védett vagy ritka madárfajok életfeltételeinek biztosítása, állományuk és populációik életképességének növelése.

- Az erdei élőhelyeken a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, természetközeli, a honos társulásoknak megfelelő fafajösszetételű, őshonos fafajokból álló, többkorú, a társulásra jellemző aljnövényzetű erdő kialakulásának elősegítése.
- Idős faegyedek, állományok kímélete.
- Megfelelő mennyiségű fekvő és lábon álló holt faanyag biztosítása.
- A jelenlegi gyepterületek gyepeként való fenntartása.
- A fás legelők megőrzése újbóli hasznosítással, és a szukcessziós folyamatok késleltetésével, visszafordításával.

További célok és célkitűzések:

- A Dráva holtágainak és mellékágainak megőrzése.
- Szakadópartok megőrzése, állapotuk javítása.
- Kavicszátonyok megóvása.
- A természeti értékek felmérése, nyilvántartása, a populációkban, élőhelyekben létrejövő változások nyomon követése, monitorozása és értékelése a jövőbeli kezelési és területhasználati módok minél helyesebb meghatározásához, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.
- A természetvédelmi beavatkozások céljainak és eredményeinek társadalmi bemutatása, elfogadtatása, a természeti és táji értékek széleskörű megismertetése, az ökoturisztikai lehetőségek bővítése, a környezettudatos gondolkodás és a természetvédelmi szemlélet kialakítása, fejlesztése.
- A nem természetvédelmi célú beruházások visszaszorítása a nemzeti park területén, a természetvédelmi kezelési tervben foglalt korlátozásoknak megfelelően.
- Hosszútávon a nemzeti park területén lévő szántóterületek természetközeli, a termőhelyi adottságoknak megfelelően gyeppé vagy erdőművelési ágú élőhelyekké átalakítása.
- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű és az élőhelyre jellemző fajok megőrzése érdekében a fajok ökológiai igényeihez igazodó szerkezeti jellemzők fenntartása, illetve kialakítása, a fokozottan védett fészkelő madárfajok esetében (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*, *Milvus migrans*) pufferezóna kijelölése.

2.2.3. Zselic madárvédelmi terület (HUDD10013)

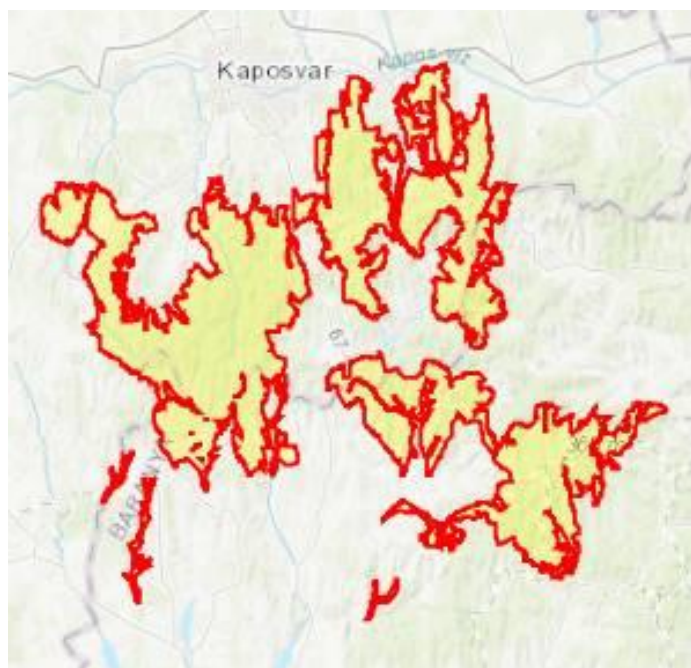
Területe: 23053.11 ha

Érintett települések: Almamellék, Almáskeresztúr, Bakóca, Bárdudvarnok, Boldogasszonyfa, Bükkösd, Csebény, Cserénfa, Gödre, Gálosfa, Hajmás, Hetvehely, Horváthertelend, Ibafa, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kaposszerdahely, Kaposvár, Kisbeszterce, Kishajmás, Magyarlukafa, Mindszentgodisa, Mozsgó, Orfű, Patca, Sántos, Simonfa, Somogyhárság, Somogyhatvan, Szágy, Szenna, Szentbalázs, Szentkatalin, Szentlászló, Szilvásszentmárton, Tormás, Vásárosbéc, Visnye, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál

Elhelyezkedését lásd az alábbi, **2-7. ábrán**. Jelölő madárfajokat a **2-9. táblázat** mutatja.

2-7. ábra Zselic madárvédelmi terület elhelyezkedése

2-9. táblázat Zselic madárvédelmi terület jelölő madárfajai

Faj		tartózkodás	minimum állomány	maximum állomány	egyed/pár	reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név					
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	állandó	50	50	pár	B
tőkés réce	<i>Anas platyrhynchos</i>	fészkelő	200	300	pár	D
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	fészkelő	10	15	pár	C
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	fészkelő	7	7	pár	B
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	fészkelő	10	10	pár	C
kék galamb	<i>Columba oenas</i>	fészkelő	200	300	pár	B
középfakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	állandó	150	150	pár	B
balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>	állandó				D
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	állandó	120	120	pár	B
ctromsármány	<i>Emberiza citriella</i>		300	300		
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	fészkelő	250	300	pár	C
kis légykapó	<i>Ficedula parva</i>	fészkelő	2	2	pár	C
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	állandó	10	12	pár	C
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	fészkelő	3	3	pár	D
tövisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	fészkelő	220	350	pár	C
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	fészkelő	15	20	pár	B
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	állandó	80	80	pár	B
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	fészkelő	5	5	pár	D
kis vöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	fészkelő	10	10	pár	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- rétisas (*Haliaeetus albicilla*)
- fekete gólya (*Ciconia nigra*)
- darázsölyv (*Pernis apivorus*)
- közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*)
- fekete harkály (*Dryocopus martius*)

- törpegém* (*Ixobrychus minutus*)
- cigányréce* (*Aythya nyroca*)
- hamvas küllő* (*Picus canus*)
- karvalyposzáta* (*Sylvia nisoria*)

Fő célkitűzések:

- Az erdei élőhelyeken a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, természetközeli, a honos társulásoknak megfelelő fafajösszetételű, őshonos fafajokból álló, többkorú, a társulásra jellemző aljnövényzetű erdő kialakulásának elősegítése.
- Idős faegyedek, állományok kímélete.
- Megfelelő mennyiségű fekvő és lábbon álló holt faanyag biztosítása.
- A vizes illetve vízi élőhelyek megfelelő, a természetes folyamatokhoz hasonló vízellátásának és vízjárásának biztosítása.
- A jelenlegi gyepterületek gyepként való fenntartása.
- A fás legelők megőrzése újbóli hasznosítással, és a szukcessziós folyamatok késleltetésével, visszafordításával.

További célok és célkitűzések:

- A természeti értékek felmérése, nyilvántartása, a populációkban, élőhelyekben létrejövő változások nyomon követése, monitorozása és értékelése a jövőbeli kezelési és területhasználati módok minél helyesebb meghatározásához, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.
- A természetvédelmi beavatkozások céljainak és eredményeinek társadalmi bemutatása, elfogadtatása, a természeti és táji értékek széleskörű megismertetése, az ökoturisztikai lehetőségek bővítése, a környezettudatos gondolkodás és a természetvédelmi szemlélet kialakítása, fejlesztése.
- A gyepek, irtásrétek fennmaradását veszélyeztető kedvezőtlen szukcessziós folyamatok visszaszorítása, megelőzése tisztítókaszálásokkal, legeltetéssel.
- Legeltetési állattartás, mint hasznosítási és kezelési tevékenység támogatása, feltételeinek megteremtése.
- Természetes erdőszegélyek kialakítása.
- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű és az élőhelyre jellemző fajok megőrzése érdekében a fajok ökológiai igényeihez igazodó szerkezeti jellemzők fenntartása, illetve kialakítása, a fokozottan védett fészkelő madárfajok esetében (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) pufferzóna kijelölése.

2.3. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén található különleges természetmegőrzési területek

2.3.1. Balatonkeresztúri rétek természetmegőrzési terület (HUDD20059)⁴

Területe: 588,65 ha

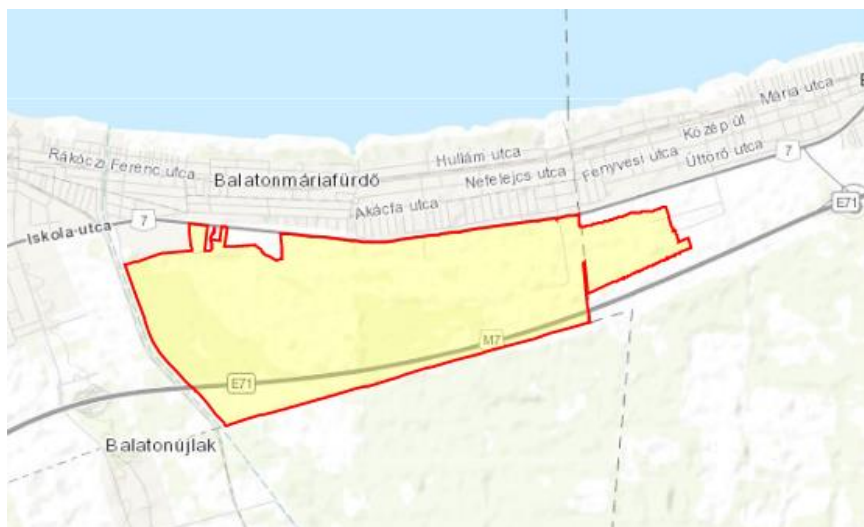
Érintett települések: Balatonfenyves, Balatonkeresztúr, Kéthely

---

⁴ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

Elhelyezkedését a következő ábra, a jelölő élőhelyeket és fajokat pedig a következő két táblázat mutatja.

2-8. ábra **Balatonkeresztúri rétek természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-10. táblázat **Balatonkeresztúri rétek természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	82,5	C
7210	Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival	2,78	C
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	9	C

2-11. táblázat **Balatonkeresztúri rétek természetmegőrzési terület jelölő fajai**

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	D
kisfészkes aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	D
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
kerekvállú állásbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	C
harántfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei 6440
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion coeruleae*) 6410
- kisfészkes aszat (*Cirsium brachycephalum*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetyszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása

különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétekre, a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és kőrísligetekre, láperdőkre a védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a kiscsészű aszat (*Cirsium brachycephalum*) fajra.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell.
- Az abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása
- Az inváziós növényfajok, így az aranyvessző fajok (*Solidago spp.*) visszaszorítása és a zöldjuhar teljes kiirtása szükséges.
- A területen a kaszálás időpontját az itt fészkelő nagy póling (*Numenius arquata*), haris (*Crex crex*) költési idejéhez kell igazítani.

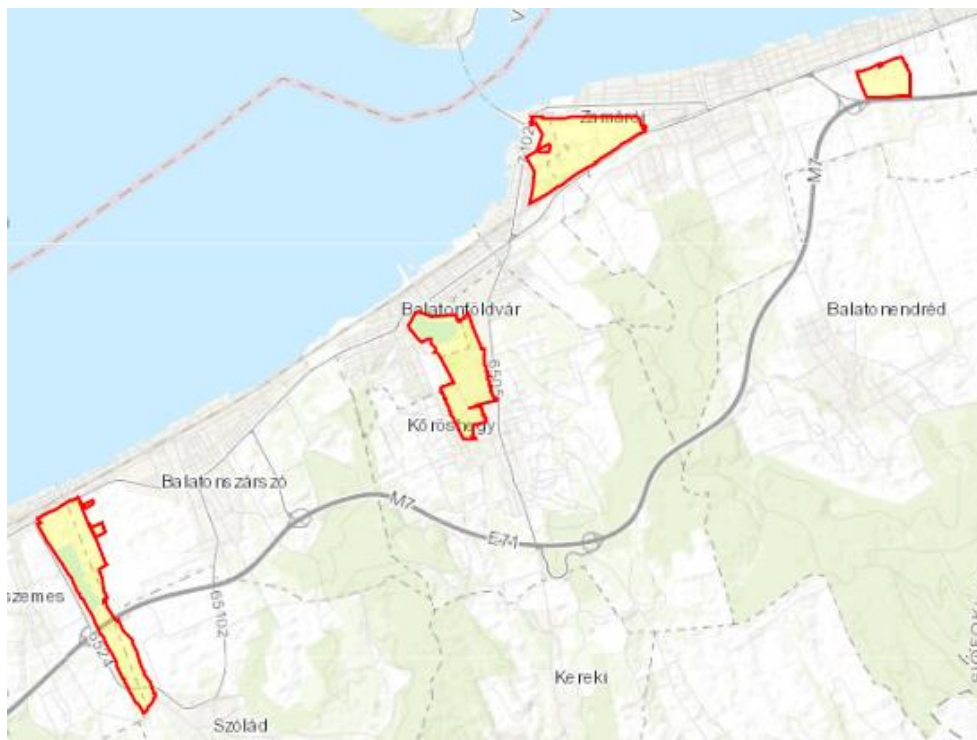
2.3.2. Dél-balatoni berkek természetmegőrzési terület (HUDD20041)⁵

Területe: 488,55 ha

Érintett települések: Balatonföldvár, Balatonőszöd, Balatonszárszó, Köröshegy, Szólád, Zamárdi

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja.

2-9. ábra Dél-balatoni berkek természetmegőrzési terület elhelyezkedése

⁵ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-12. táblázat Dél-balatoni berkek természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	4,89	C
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	97,71	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	4,89	C

2-13. táblázat Dél-balatoni berkek természetmegőrzési terület jelölő fajai

	Faj		reprezentativitása
	magyar név	tudományos/latin név	
	vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
	kisfészku aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	C
	skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
	mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
	lápi szitakötő	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	D
	vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
	nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
	zanótbogárka	<i>Maculinea nausithous</i>	C
	vérfü-hangyabogárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
	északi pocok mehelyi alfaja	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>	C
	régi csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
	dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	D
	hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	C

A Dél-balatoni berkek (HUDD20041) esetében nincs jelölő madárfaj, ugyanakkor a BfNP honlapján az elfogadott fenntartási tervben: „további kiemelt cél a közösségi jelentőségű gerinces fajok, így [...] a nagy kócsag, a cigányréce, a barna rétihéja megőrzése” (VÁTI, 2009) szerepel. Ezek mellett több más jelölő faj is megtalálható jelentős számban a területen. Többek között fontos megemlíteni a bakcsó, a kis kárókatona, a nyári lúd vagy a barkóscinege állományait. Madártani szempontból mind a költő, mind a gyülekező és telelő állományok (pl. nyári lúd) is fontosak.

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek:

- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)

Fajok:

- Vérfü-hangyabogárka (*Maculinea teleius*)
- Északi pocok mehelyi alfaja (*Microtus oeconomus mehelyi*)

A terület fő célkitűzése:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetyszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétekre, a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és kőrsligetekre, láperdőkre a védett

növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra:

- kislepkés aszat (*Cirsium brachycephalum*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- zanótboglárka (*Maculinea nausithous*)
- vérfüzboglárka (*Maculinea teleius*)
- réticsík (*Misgurnus fossilis*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- nagy kócsag (*Egretta alba*)
- vörös gém (*Ardea purpurea*)
- bölömbika (*Botaurus stellaris*)
- cigányréce (*Aythya nyroca*)
- bakcsó (*Nycticorax nycticorax*)
- kis kócsag (*Egretta garzetta*)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)
- vidra (*Lutra lutra*)
- északi pocok (*Microtus oeconomus mehelyi*)

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell különös tekintettel a terület Tóközi-berek és Öszödi-berek részein.
- Abiotikus katasztrófák (pl: tűzkár) elhárítása.
- Az inváziós növényfajok, így a *Solidago sp.* visszaszorítása és az ezüstfa teljes kiirtása szükséges.
- A Kőröshegyi-réteken a zanótboglárka (*Maculinea nausithous*), vérfüzboglárka (*Maculinea teleius*) érdekében az élőhelyül szolgáló láprétek megőrzését biztosítani kell. A kezelésüket elsősorban kaszálással kell biztosítani, amelyet a tápnövényül szolgáló *Sanguisorba officinalis* fejlődési ciklusához is kell igazítani.
- Az északi pocok (*Microtus oeconomus mehelyi*) állományainak megőrzése érdekében a nádas-magassásos mozaikos élőhelyszerkezet fenntartását meg kell őrizni az Tóközi- és az Öszödi-berekben. A faj élőhelyül szolgáló magas sásrétek optimális vízellátását biztosítani kell, kaszálásuk csak természetvédelmi érdekből megengedhető. A faj számára szükséges menekülőterek fennmaradását és inváziós fajoktól (*Solidago sp.*) való mentességét biztosítani kell.
- A telepesen fészkelő madarak - a nagy kócsag (*Egretta alba*), a vörös gém (*Ardea purpurea*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*), a bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), a kis kócsag (*Egretta garzetta*), valamint a cigányréce (*Aythya nyroca*) érdekében, a terület Tóközi-berek és Öszödi-berek részein, biztosítani kell a megfelelő vízszinteket. A nádaratást a fészektelepek figyelembevételével lehet végezni. A fészektelepek zavartalanságát biztosítani kell.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein - a Tóközi- és az Öszödi-berekben - a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítása, minden toépités jellegű beavatkozás, mederkotrás stb. tilos. A víztesteket érintő minden beavatkozás csak természetvédelmi érdekből végezhető.
- A vízborításos élőhelyeken a vízborítás és a jelenlegi érintetlenség **megőrzése**, a kaszálással, legeltetéssel fenntartott területeken pedig a mozaikos területkezelés megtartása, túllegeltetés megakadályozása, a gazdálkodás és a természetvédelmi kezelés-fenntartás harmóniájának kialakítása a cél.

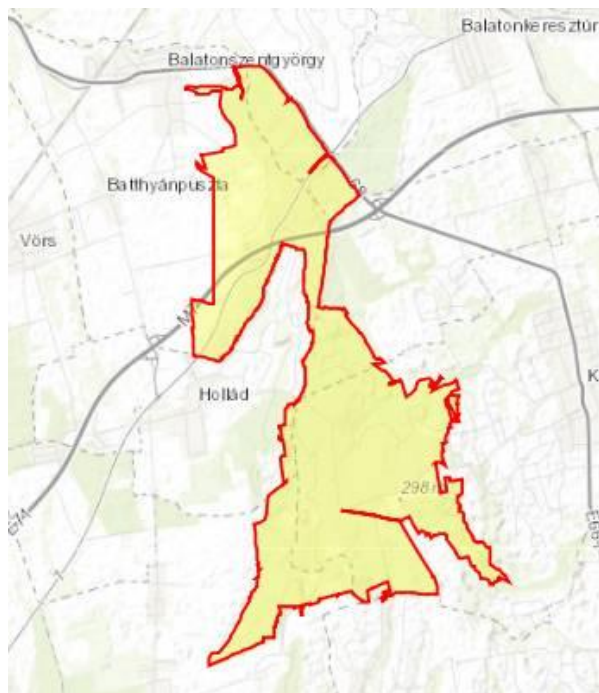
2.3.3. Holládi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20061)⁶

Területe: 1978,82 ha

Érintett települések: Balatonberény, Balatonkeresztúr, Balatonszentgyörgy, Balatonújlak, Hollád, Kéthely, Marcali, Somogysámson

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja, a 2-14. és 2-15. táblázatok pedig a jelölő élőhelyeket és fajokat.

2-10. ábra **Holládi erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-14. táblázat **Holládi erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	36,45	C
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	112,22	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	809,73	C

2-15. táblázat **Holládi erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai**

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
nyugati pisedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	C
csonkafülű denevér	<i>Myotis emarginatus</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
kerekvállú állasbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	C

⁶ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (Aremonio-Fagion) 91K0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek 91M0
- szarvasbogár - *Lucanus cervus*

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel az erdőtársulásokra.
- A védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a szarvasbogár fajra.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Illír gyertyános-tölgyesek, Illír bükkösök és Pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásba vonásával el kell érni a folyamatos erdőborítottságot.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása minden jelölő erdő-társulás esetében, amely a szarvasbogarat, mint a terület jelölő fajtát nem károsíthatja.
- A megjelenő inváziós növényfajok, a bálványfa teljes visszaszorítása szükséges.
- A cserjeszintek és az erdőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása mindegyik jelölő erdő-társulás típusban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat az esetlegesen előkerülő fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságának biztosítása.

2.3.4. Kopasz-dombi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20043)⁷

Területe: 1045,71 ha

Érintett települések: Karád, Nagycsepely

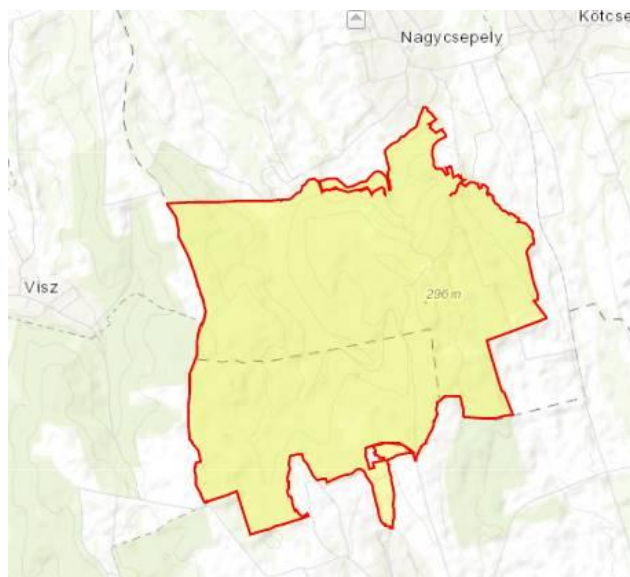
Elhelyezkedését a **2-11. ábra** mutatja, jelölő élőhelyei és fajai a **2-16.** és **2-17. táblázat** sorolja fel.

---

⁷ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-11. ábra **Kopasz-dombi erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-16. táblázat **Kopasz-dombi erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (Aremonio-Fagion)	104,57	C
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	209,14	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	209,14	C

2-17. táblázat **Kopasz-dombi erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai**

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	C
csonkafülű denevér	<i>Myotis emarginatus</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása:

- Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (Aremonio-Fagion) 91K0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek 91M0
- szarvasbogár - *Lucanus cervus*

A terület fő célkitűzései:

- Élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a jelölő erdőtársulásokra, valamint a bennük előforduló közép fakopáncs és a szarvasbogár fajra.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Illír gyertyános-tölgyesek, Illír bükkösök és Pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásba vonásával el kell érni a folyamatos erdőborítottságot.
- Esetlegesen szükségessé váló erdészeti beavatkozások nyomán az erdőfelújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem (a szarvasbogarat nem veszélyeztető módon) biztosítása minden jelölő erdőtársulás esetében.
- A megjelenő inváziós növényfajok, akácosodás visszaszorítása (beleértve a szomszédos területekről történő áttejedést is), a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- A cserjeszintek és az erőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása mindegyik erdőtársulás típusban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat az esetlegesen előkerülő fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságát biztosítani kell.

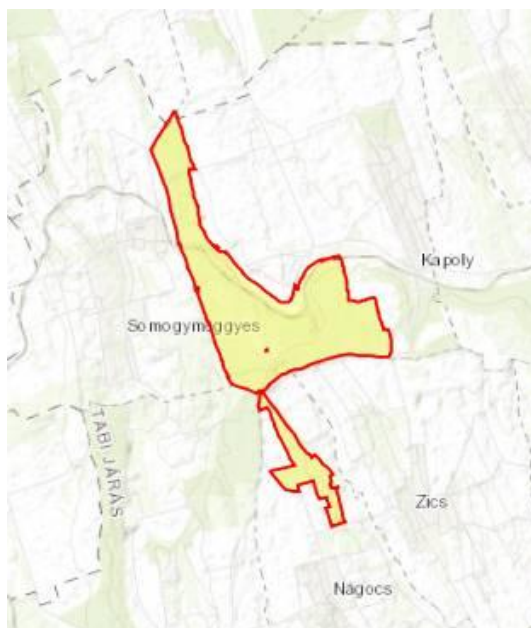
2.3.5. Somogymeggyesi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20057)

Területe: 678,26 ha

Érintett települések: Kapoly, Nágocs

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja.

2-12. ábra Somogymeggyesi erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

A jelölő élőhelyek és fajok a következő táblázatban szerepelnek.

2-18. táblázat Somogy megyesi erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	112,22	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	809,73	C

2-19. táblázat Somogy megyesi erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek 91M0

A terület fő célkitűzései:

- Élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a jelölő erdőtársulásokra és a területen előforduló nagy tűzlepke, valamint szarvasbogár fajra.

További célok és végrehajtandók:

- Illír gyertyános-tölgyesek, és Pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásba vonásával el kell érni a folyamatos erdőborítottságot.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása minden jelölő erdőtársulás esetében.
- A megjelenő inváziós növényfajok, a bálványfa teljes visszaszorítása.
- A cserjeszintek és az erdőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása mindegyik erdőtársulás típusban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat az esetlegesen előkerülő fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságának biztosítása.

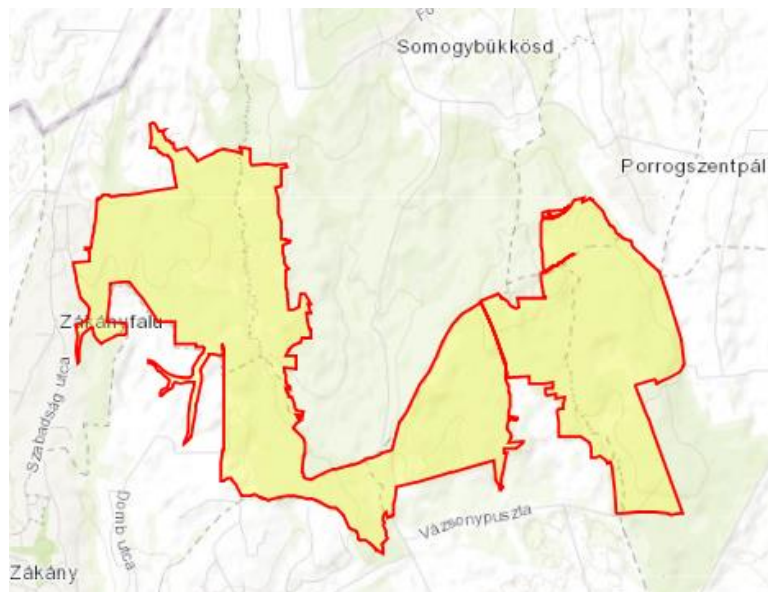
2.4. A Duna-Dráva Nemzeti Park területén található különleges természetmegőrzési területek

2.4.1. Gyékényesi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20068)

Területe: 776,31 ha

Érintett települések: Gyékényes, Porrogszentkirály, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Zákány
Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A jelölő élőhelyeket és jelölőfajokat lásd a **2-20., 2-21. táblázatban.**

2-13. ábra Gyékényesi erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-20. táblázat Gyékényesi erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	36,45	C
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	112,22	C

2-21. táblázat Gyékényesi erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*) 91K0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0

A terület fő célkitűzései:

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- Nem őshonos faállományok (akácok, fenyőelegyes állományok) lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos fafajú állományokra.
- Ahol a termőhelyi viszonyok lehetővé teszik a bükk arányának növelése.

További célok és célkitűzések:

- Egy erdőrészleten belül a termőhelynek megfelelő eleggyel, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Az erdő művelése során a természetes vegetációval bíró vízmosások, völgytalpak kímélete.
- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű és az élőhelyre jellemző fajok megőrzése érdekében a fajok ökológiai igényeinek megfelelő szerkezeti jellemzők fenntartása, illetve kialakítása.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

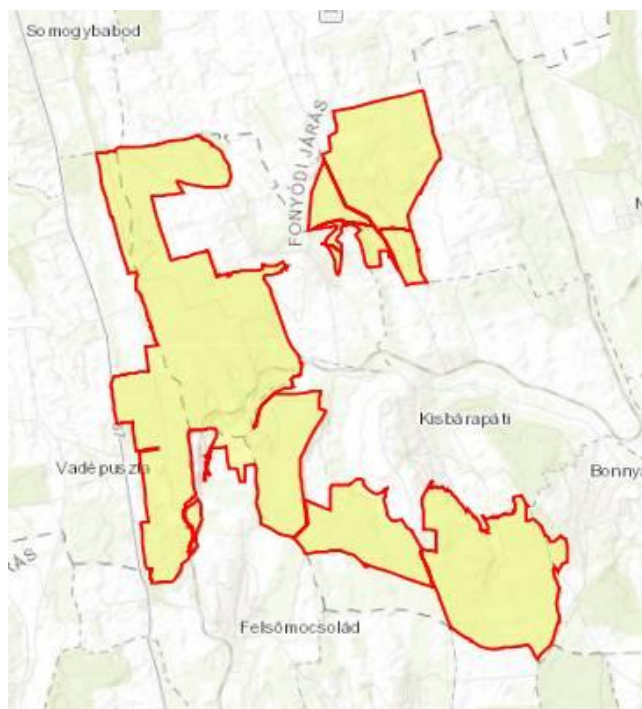
2.4.2. Mocsoládi erdő természetmegőrzési terület (HUDD20017)

Területe: 2586,05 ha

Érintett települések: Andocs, Bonnya, Felsőmocsolád, Fiad, Gamás, Karád, Kisbárapáti, Somogybabod

Elhelyezkedését a **2-14. ábra** mutatja. A jelölő élőhelyeket a **2-22.**, a jelölő fajokat a **2-23. táblázat** sorolja fel.

2-14. ábra **Mocsoládi erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-22. táblázat **Mocsoládi erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	25,86	D
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	51,72	D
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	51,72	D

91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	517,21	B
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	775,82	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	165,51	D

2-23. táblázat Mocsoládi erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	D
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	D
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	D
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)*
- *Emys orbicularis**
- *Misgurnus fossilis**

A terület fő célkitűzései:

- Természetkímélő erdőgazdálkodási módok meghonosítása.
- Idős faegyedek kímélete, őshonos fafajokból, lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- A források és vízfolyások természetességének javítása, ennek érdekében kerülni kell a természetes vízfolyások medrének túlmélyítését, új források foglalását. Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Vadlétszám csökkentése.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

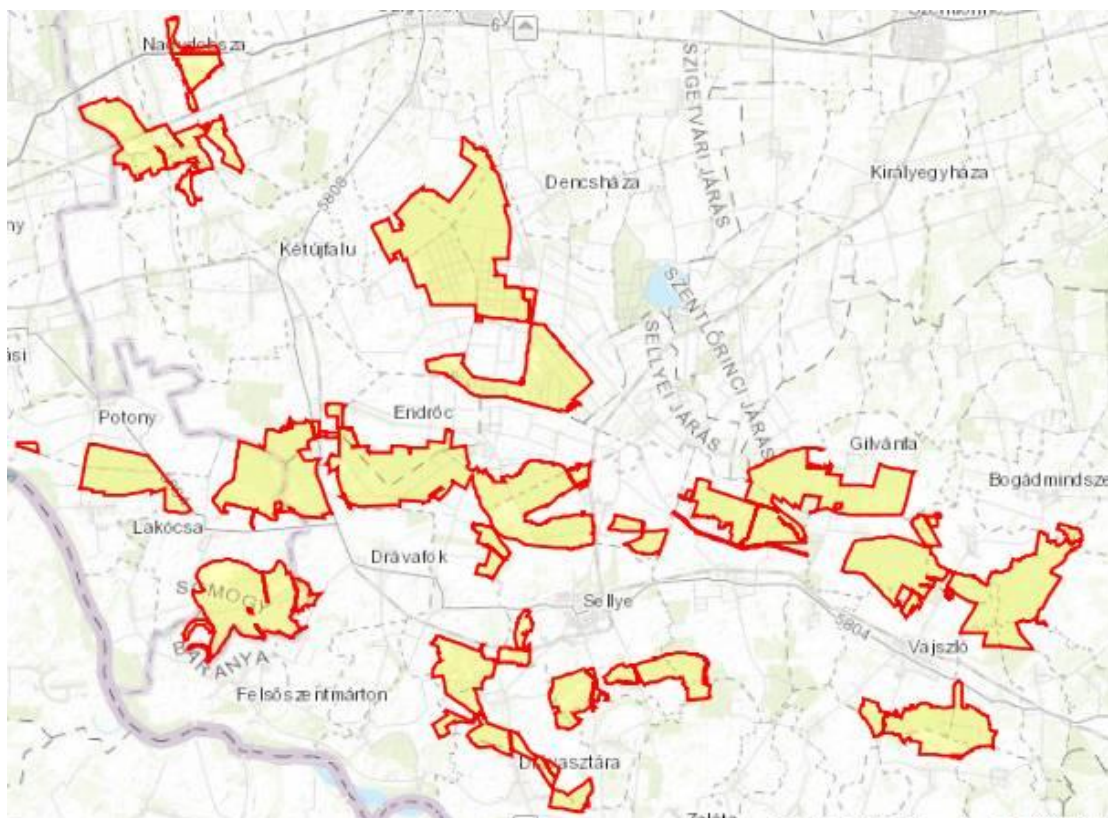
2.4.3. Ormánsági erdők természetmegőrzési terület (HUDD20008)

Területe: 10532.05 ha

Érintett települések: Istvándi, Lakócsa, Potony, Tótújfaló

Elhelyezkedését a **2-15. ábra**, a jelölő élőhelyket a **2-24.**, a jelölő fajokat a **2-25. táblázat** mutatja.

2-15. ábra Ormánsági erdők természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-24. táblázat Ormánsági erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	10,53	D
3160	Természetes disztróf tavak és tavacskák	2,11	D
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodium rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	21,06	D
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)	10,53	D
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	2,11	D
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	63,19	D
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	21,06	D
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	263,3	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	2727,8	B
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	5739,97	B

2-25. táblázat Ormánsági erdők természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodyras maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása:

- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (Ulmenion minoris)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)

A terület fő célkitűzései:

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele, őshonos fafajok egyedeiből visszahagyott lábbon álló és fekvő holt fa folyamatos jelenlétének biztosítása, mennyiségének növelése.
- Erdőrészlet szinten a termőhelynek megfelelő elegyes, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Vízgazdálkodás helyzetének javítása, láp és mocsárerdők, üde tölgyesek megfelelő vízellátása, elsősorban a vízelvezető árkokon történő vízvisszatartással.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Inváziós fajok (pl. bálványfa, fehér akác, zöld juhar) bekerülésének, terjedésének megelőzése.
- Nem őshonos faállományok lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokból álló állományokra.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.
- A közösségi jelentőségű erdei élőhelyeken a közösségi jelentőségű, fokozottan védett madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) fészkelőhelye körül az adott faj igényeinek megfelelő méretű és időtartamú pufferzóna kijelölése.

2.5. A Balatonfelvidéki Nemzeti Park területén található kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek

2.5.1. Ádándi Felső-hegy természetmegőrzési terület (HUDD20038)⁸

Területe: 9.94 ha

Érintett települések: Ádánd, Kereki

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. Jelölő élőhelyek és jelölő fajok a 2-26. és 2-27. táblázatban szerepelnek.

⁸ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-16. ábra **Ádándi Felső-hegy természetmegőrzési terület elhelyezkedése**2-26. táblázat **Ádándi Felső-hegy természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6250	Síksági pannon löszgyepek	2,9	D

2-27. táblázat **Ádándi Felső-hegy természetmegőrzési terület jelölő fajai**

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati pisedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C

A terület fő célkitűzései:

- A területen hazai és közösségi szinten is ritkaságnak számító természetes és természetszerű sztyepp maradvány megőrzése, fenntartása.
- Az előforduló védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a gyurgyalagra, valamint a területen előforduló tarka sáfrányra. További célok és végrehajtandók:

További célok és végrehajtandók:

- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása.
- A területen a gyeptet és a felszínt károsító terepmotorozás, quadozás megszüntetése.
- Az inváziós növényfajok, (akác, bálványfa) által megjelenő spontán szukcessziós folyamatok visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- Erdősítése nem kívánatos.
- Amennyiben a gyepterületek kezelése legeltetéssel történik, elsősorban a birkával történő legeltetés a kívánatos.

Balaton (HUBF30002): Lásd a madárvédelmi területnél

2.5.2. Balatonendrédi dombok természetmegőrzési terület (HUDD20034)⁹

Területe: 158,97 ha

Érintett település: Balatonendréd

Elhelyezkedését a következő ábra, jelölő élőhelyeit és fajait a következő két táblázat mutatja.

2-17. ábra Balatonendrédi dombok kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület elhelyezkedése**2-28. táblázat Balatonendrédi dombok természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodium rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	3,35	C
5130	Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben	10	C
6250	Síksági pannon löszgyepek	45	C
6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	5	C
91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal	11,6	C
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel	2,38	C

2-29. táblázat Balatonendrédi dombok természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj		reprezentativitása
	magyar név	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér		<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka		<i>Bombina bombina</i>	C
nagy hőscincér		<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár		<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
mocsári teknős		<i>Emys orbicularis</i>	C
sárga gyapjasszövő		<i>Eriogaster catax</i>	
nagy szarvasbogár		<i>Lucanus cervus</i>	C

⁹ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
kis patkósdenevér	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	C
közönséges ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Szubpannon sztyeppék 6240
- Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel 91H0
- Közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a szubpannon sztyeppék és a pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel társulásokra.
- A közösségi jelentőségű védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel az ürge csökkenő létszámú állományára.

További célok és végrehajtandók:

- A pannon molyhos tölgyes élőhelyek erdőállományát megőrzése, a jelölő erdőtársulás aránya ne csökkenjen, ha lehet növekedjen.
- Az elsődleges rendeltetésnek a természetvédelmi célt megadása, a bennük folytatott erdőgazdálkodás mielőbb átalakítása szálaló módszerre.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen, természetes módszerekkel.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása.
- A megjelenő inváziós növényfajok, így az akác, bálványfa visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása.
- A cserjeszintek és az erdőszéli cserjés sávok megtartása madár fészkelőhelyek szempontjából kívánatos.
- Idős, odvas, valamint álló és dőlt holtfa állomány megtartása a jelölő erdőtársulásokban.
- Szubpannon sztyeppék maradványain művelésiág váltás nem engedélyezhető.
- Szubpannon sztyeppék maradványain a spontán erdőszülés csak a közösségi jelentőséggel bíró fajok példányainak megjelenésére korlátozva jelenhet meg mintegy fás legelő felé történő átalakulás célállományaként.
- Egyéb spontán erdőszülést megakadályozása, különösen a bálványfát és az akácot irtani szükséges, és a becserjésedést is fel kell számolni.
- Szubpannon sztyeppék maradványain nem kívánatos az erdőszítés.
- Az ürge szempontjából szükséges alacsony növényzet biztosítására a legeltetés fenntartása, vagy a kaszálási technológiát a faj érdekének alárendelve történő kialakítása.

- Magaskórós szegélytársulások megőrzése érdekében az élőhelyeken a művelési ág nem megváltoztatható, területe nem csökkenhet.

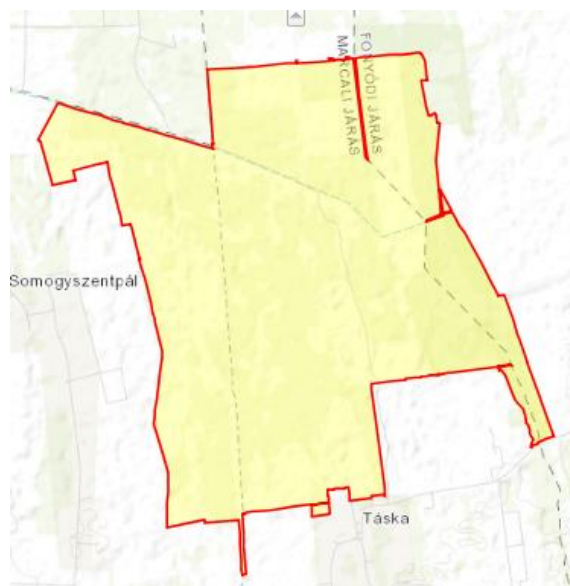
2.5.3. Fehérvíz természetmegőrzési terület (HUDD20031)¹⁰

Területe: 1550,01 ha

Érintett települések: Balatonfenyves, Buzsák, Somogyszentpál, Táska

Elhelyezkedését a **2-18 ábrán** láthatjuk. A **2-30. táblázatban** a jelölő élőhelyek, a **2-31. táblázatban** a jelölő fajok szerepelnek.

2-18. ábra Fehérvíz természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-30. táblázat Fehérvíz természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	15,5	C
6440	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	155	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	15,5	B
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	77,5	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	232,5	C

2-31. táblázat Fehérvíz természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
kisfészű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	C
díszes légivadász	<i>Coenagrion ornatum</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
lápi szitakötő	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	D

¹⁰ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy szarvasbogár	Lucanus cervus	D
vidra	Lutra lutra	D
nagy tűzlepke	Lycaena dispar	C
északi pocok	Microtus oeconomus mehelyi	B
réti csík	Misgurnus fossilis	D
szivárványos ökle	Rhodeus sericeus amarus	D
kerekvállú állásbogár	Rhysodes sulcatus	C
dunai tarajosgöte	Triturus dobrogicus	C
harántfögű törpecsiga	Vertigo angustior	C
hasas törpecsiga	Vertigo moulinsiana	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*) 91F0
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) 91E0
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei 6440
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek 7230
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) 6510
- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai 6430
- bölömbika (*Botaurus stellaris*)
- kis kócsag (*Egretta garzetta*)
- kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*)
- vörös gém (*Ardea purpurea*)
- barna rétihéja (*Circus aeruginosus*)
- északi pocok mehelyi alfaja (*Microtus oeconomus mehelyi*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- kislefészkes aszat (*Cirsium brachycephalum*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása □ különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétekre, a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és kőrisligetekre, láperdőkre a közösségi jelentőségű, védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: bölömbika (*Botaurus stellaris*), kis kócsag (*Egretta garzetta*), kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*), vörös gém (*Ardea purpurea*), barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), északi pocok mehelyi alfaja (*Microtus oeconomus mehelyi*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), kislefészkes aszat (*Cirsium brachycephalum*).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell különös tekintettel a terület fennmaradt lápjain.
- Az abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása.
- A közösségi jelentőségű, védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), hamvas küllő (*Picus canus*), jégmadár (*Alcedo atthis*), kűszvágó csér (*Sterna hirundo*), fattyúszerkő (*Chlidonias hybridus*), kormos szerkő (*Chlidonias niger*), haris (*Crex crex*), nagy kócsag (*Egretta alba*), cigányréce (*Aythya nyroca*), hamvas rétihéja (*Circus pygargus*), vidra (*Lutra lutra*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), szívárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*).
- Az inváziós növényfajok, így az aranyvessző fajok visszaszorítása és a zöldjuhar, a gyalogakác teljes kiirtása.
- Az északi pocok (*Microtus oeconomus mehelyi*) állományainak megőrzése érdekében a nádas-magassásos mozaikos élőhelyszerkezet fenntartását meg kell őrizni a Somogyszentpáli réteken és a Nekotai lápban. A faj élőhelyeül szolgáló magas sásrétek optimális vízellátását biztosítani kell, kaszálásuk csak természetvédelmi érdekből megengedhető. A faj számára szükséges menekülőterek fennmaradását és inváziós fajoktól (Solidago) való mentességét biztosítani kell.
- A telepesen fészkelő madarak - a nagy kócsag (*Egretta alba*), a vörös gém (*Ardea purpurea*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*), a bakcsó (*Nycticorax nycticorax*), a kis kócsag (*Egretta garzetta*), a kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*) valamint a cigányréce (*Aythya nyroca*) érdekében, a terület láp és láprét jellegű részein, biztosítani kell a megfelelő vízszinteket. A nádaratást a fészektelepek figyelembevételével lehet végezni. A fészektelepek zavartalanságát biztosítani kell.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítását, minden tőépités jellegű beavatkozást, mederkotrást stb. kerülni szükséges. A víztesteket érintő minden beavatkozás csak természetvédelmi érdekből végezhető.

Kis-Balaton (HUBF30003): Lásd a madárvédelmi területeknél**2.5.4. Köröshegyi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20042)¹¹**

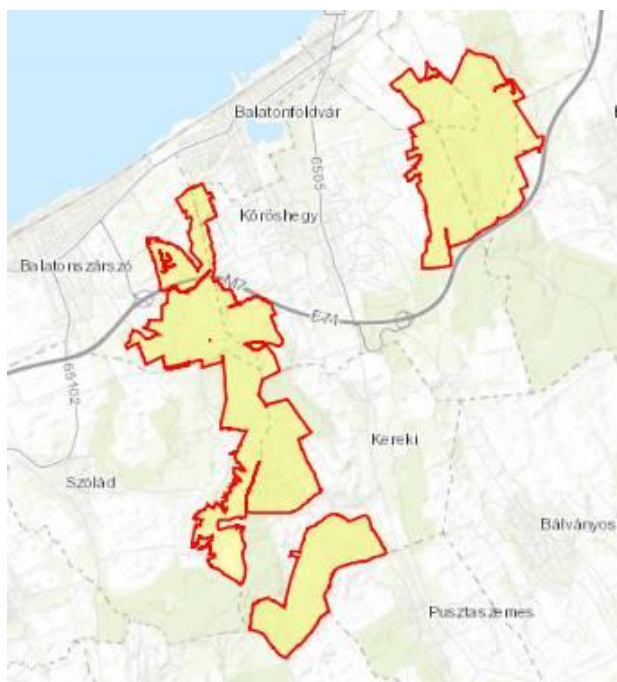
Területe: 1682,30 ha

Érintett települések: Balatonendréd, Balatonföldvár, Balatonszárszó, Kereki, Köröshegy, Szólád, Zamárdi

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. Jelölő élőhelyeket és jelölő fajokat a 2-32. és 2-33. táblázat sorolja fel.

¹¹ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-19. ábra Köröshegyi erdők természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-32. táblázat Köröshegyi erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6240	Szubpannon sztyeppék	84,12	C
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	84,12	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	168,23	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	672,92	C

2-33. táblázat Köröshegyi erdők természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	D
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	C
kék pattanó	<i>Limoniscus violaceus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
leánykőkörcsin	<i>Pulsatilla grandis</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Szubpannon sztyeppék 6240
- Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91H0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91M0

- szarvasbogár - *Lucanus cervus*
- leánykökörücsin - *Pulsatilla grandis*

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel illír gyertyános-tölgyesek, pannon cseres-tölgyesek társulásokra.
- A védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populáció életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: fekete harkály, békászó sas, tövisszúró gébics, szarvasbogár.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A pannon molyhos tölgyes élőhelyek erdőállományát meg kell őrizni. A jelölő erdőtársulás aránya ne csökkenjen, ha lehet növekedjen.
- A jelölő társulásba sorolható erdők elsődleges rendeltetéseként a természetvédelmi célt kell megadni, a bennük folytatott erdőgazdálkodást mielőbb át kell állítani szálaló módszerre.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása mindhárom erdő társulás esetében.
- A megjelenő inváziós növényfajok, visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- A cserjeszintek és az erdőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása a jelölő erdő társulásokban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat a fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságát biztosítani kell.
- Illír gyertyános-tölgyesek, Pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásával kell elérni a folyamatos erdőborítottságot.
- A leánykökörücsin (*Pulsatilla grandis*) állományok védelmében biztosítani kell az élőhelyül szolgáló gyepfoltok fennmaradását.

2.5.5. Látrányi-pusztta természetmegőrzési terület (HUDD20058)¹²

Területe: 981,40 ha

Érintett települések: Balatonlelle, Balatonszemes, Látrány, Visz

A Balaton egykori dűnéin kialakult homok pusztán (lásd **2-20. ábra**), az életközösségek jelentősen eltérnek a környező löszterületeken kialakultaktól. A homokbuckák, buckaközök és az időszaki vízfolyások széles, lapos völgyei teszik a felszínt mozgalmassá. A változatos

¹² A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

felszínen a száraz homokpusztai rétek és a jó vízellátottságú láprétek, üde kaszálórétek és kisebb erdős területek váltják egymást.

A terület arculatának kialakulásában, a sokszínű természeti értékek fennmaradásában elsődlegesen a hagyományos gyepgazdálkodás játszott szerepet. Mind a legeltetés - alapvetően birkával és marhával - mind a kaszáló művelés jelen volt a területen. Előbbi a szárazabb gyepkekre, utóbbi az üde gyepkekre és láprétekre volt a jellemző. A 981,4 ha-os – természetvédelmi terület növényállománya rendkívül gazdag, csak itt található a térségben a vidrafű (*Menyanthes trifoliata*), a fehérmájvirág (*Parnassia palustris*), a szalmagyopár (*Helichrysum arenarium*), a szűnyoglábú bibircsvirág (*Gymnadenia conopsea*).

Állatvilágát tekintve a terület különösen gazdag rovarvilágát, a védett fajok nagy számát említhetjük. Különösen fontosak az olyan, európai jelentőséggel is bíró fajok, mint a lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*), a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), a vérfülboglárka (*Maculinea teleius*), a zanótboglárka (*Maculinea nausithous*), vagy a skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)

2-20. ábra Látrányi-puszta természetmegőrzési terület elhelyezkedése

A jelölő élőhelyeket és fajokat a 2-34. és 2-35. táblázatok tartalmazzák.

2-34. táblázat Látványi-puszta természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
6260	Pannon homoki gyep	83,7	B
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	20,3	C
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	0,8	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	20	B
7210	Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajával	1,55	B
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	2063	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrös (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	8	B

2-35. táblázat Látrányi-pusztá természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
díszes légi vadász	<i>Coenagrion ornatum</i>	D
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	C
mocsári tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus servus</i>	D
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
tavi denevér	<i>Myotis dasycneme</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
közönséges ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	D
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	D
hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei
- 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 7210 Meszes lápok télisással *Cladium mariscus* és a *Caricion davallianae* fajaival
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tözeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion coeruleae*)
- közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)
- vidra (*Lutra lutra*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
- nagy hasascsiga (*Vertigo moulinsiana*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetyszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétre, a kékperjés láprétekre, a

mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és körisligetekre, láperdőkre a védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kiscsészke aszat (*Cirsium brachycephalum*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*), vidra (*Lutra lutra*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), nagy hasascsga (*Vertigo moulinsiana*).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátásának biztosítása különös tekintettel a terület Lellei-berek és Látrányi puszta részein.
- Abiotikus katasztrófák (pl: tűzkár) elhárítása.
- Az inváziós növényfajok, így a *Solidago sp.* és a selyemkóró visszaszorítása szükséges.
- A Látrányi pusztán a zanótboglárka (*Maculinea nausithous*), vérfü-boglárka (*Maculinea teleius*), valamint a lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*) érdekében az élőhelyül szolgáló láprétek megőrzését biztosítani kell. A kezelésüket elsősorban kaszálással kell biztosítani. A kaszálásukat a tápnövényül szolgáló fajok fejlődési ciklusához kell igazítani.
- A telepesen fészkelő madarak - a nagy kócsag (*Egretta alba*), a vörös gém (*Ardea purpurea*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*), a kis kócsag (*Egretta garzetta*), valamint a cigányréce (*Aythya nyroca*) érdekében, a terület Lellei-berek és az Irmapusztai halastavak részein, biztosítani kell a megfelelő vízszinteket. A nádaratást a fészektelepek figyelembevételével lehet végezni. A fészektelepek zavartalanságát biztosítani kell.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein elsősorban a Lellei-berekben - a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítása, minden toépités jellegű beavatkozás, mederkotrás stb. a víztesteket érintő beavatkozások csak természetvédelmi érdekből végezhetők.

2.5.6. Ordacsehi berek természetmegőrzési terület (HUDD20036) ¹³

Területe: 749 ha

Érintett települések: Ordacsehi, Szőlőskislak

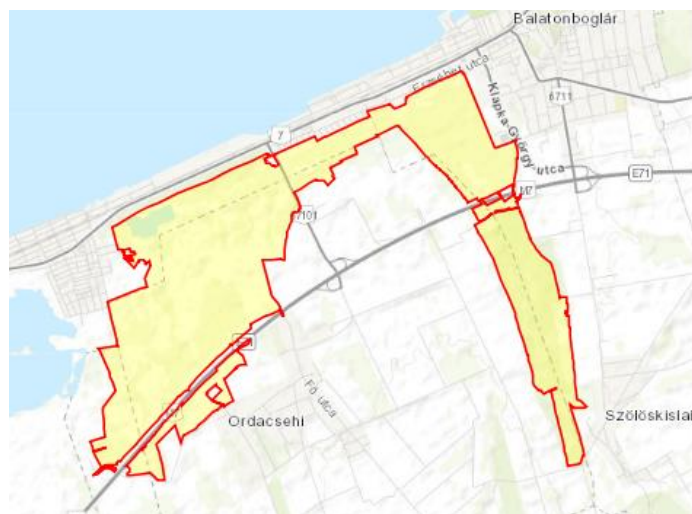
Elhelyezkedését a 2-21. ábra mutatja. A 2-36. és 2-37. táblázatok a jelölő élőhelyeket és jelölő fajokat sorolják fel.

2-36. táblázat **Ordacsehi természetmegőrzési területen jelölő élőhelyei**

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
3160	Természetes disztróf tavak és tavacsák	26,3	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	19	B
7210	Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival	280	A
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	42	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	19,4	C

¹³ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-21. ábra Ordacsehi berek természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-37. táblázat Ordacsehi természetmegőrzési területen jelölő fajok

magyar név	tudományos (latin) név	Előfordulási gyakoriság és populációméret
lápi póc	<i>Umbra krameri</i>	C
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	D
kerekvállú állásbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
tavi denevér	<i>Myotis dasycneme</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
kisfészkes aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	D

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetyszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétekre, a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és kőrsligetekre, láperdőkre a közösségi jelentőségű növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kisfészkes aszat (*Cirsium brachycephalum*), vidra (*Lutra lutra*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), lápi póc (*Umbra krameri*).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell különös tekintettel a terület mocsárrétegekkel és láprétegekkel borított részein.
- Abiotikus katasztrófák (pl. tűzkár) elhárítása.

- Az inváziós növényfajok, így a *Solidago sp.* visszaszorítása és az ezüstfa teljes kiirtása.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), lápi póc (*Umbra krameri*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítása, minden tóépítés jellegű beavatkozás, mederkotrás stb. tilos. A víztesteket érintő minden beavatkozás csak természetvédelmi érdekből végezhető.
- A telepesen fészkelő madarak - a nagy kócsag (*Egretta alba*), a vörös gém (*Ardea purpurea*), a bölömbika (*Botaurus stellaris*), valamint a cigányréce (*Aythya nyroca*) érdekében, a területen biztosítani kell a megfelelő vízszinteket. A nádatást a fészektelepek figyelembevételével lehet végezni. A fészektelepek zavartalanságát biztosítani kell.

2.5.7. Pogány-völgyi különleges természetmegőrzési terület (HUDD20035)¹⁴

Területe: 1987,1 ha

Érintett települések: Buzsák, Fonyód, Lengyeltóti

Elhelyezkedését a következő, **2-22. ábra**, a jelölő élőhelyeket és fajokat a következő két táblázat mutatja.

2-22. ábra Pogány-völgyi rétek természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-38. táblázat Pogány-völgyi rétek kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	4,8	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	0,85	B

¹⁴ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	63,6	B
7210	Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davallianae</i> fajaival	329	B
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	33,13	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	54	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	4,96	C

2-39. táblázat Pogány-völgyi rétek kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	D
kerekvállú állasbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus servus</i>	D
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
dunai tarajosgőte	<i>Triturus dobrogicus</i>	D
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
északi pocok mehelyi alfaja	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>	B
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
tavi denevér	<i>Myotis dasycneme</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
kisfészkes aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétjei
- 7210 Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)
- 6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- Haris (*Crex crex*)
- Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*)
- Réti sas (*Haliaeetus albicilla*)
- Északi pocok mehelyi alfaja (*Microtus oeconomus mehelyi*)
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása különös tekintettel a sík- és dombvidéki kaszálórétekre, a kékperjés láprétekre, a mocsárrétekre, a puhafás ligeterdőkre, éger- és körisligetekre, láperdőkre a közösségi jelentőségű, növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kistűzű aszat (*Cirsium brachycephalum*), haris (*Crex crex*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), réti sas (*Haliaeetus albicilla*), vidra (*Lutra lutra*), északi pocok mehelyi alfaja (*Microtus oeconomus mehelyi*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*), vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell, különös tekintettel a terület mocsárrétegekkel és láperdőkkel borított részein.
- Abiotikus katasztrófák (pl. tűzkár) elhárítása.
- Az inváziós növényfajok, így a *Solidago sp.* visszaszorítása és a zöldjuhar teljes kiirtása.
- A sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*), vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) érdekében az élőhelyül szolgáló láprétek megőrzését biztosítani kell. A kezelésüket elsősorban kaszálással kell biztosítani, amelyet a tápnövényül szolgáló *Sanguisorba officinalis* fejlődési ciklusához is kell igazítani.
- Az északi pocok (*Microtus oeconomus mehelyi*) állományainak megőrzése érdekében a nádas-magassásos mozaikos élőhelyszerkezet fenntartását meg kell őrizni. A faj élőhelyeül szolgáló magas sásrétek optimális vízellátását biztosítani kell, kaszálásuk csak természetvédelmi érdekből megengedhető. A faj számára szükséges menekülőterek fennmaradását és inváziós fajoktól (*Solidago sp.*) való mentességét biztosítani kell.
- A rétisas fészkek zavartalanságát biztosítani kell.
- A terület nyílt vizekkel rendelkező részein a szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai érdekében ezen víztestek halászati hasznosítását, minden tóépítés jellegű beavatkozást, mederkotrást stb. kerülni kell. A víztesteket érintő minden beavatkozás csak természetvédelmi érdekből végezhető.

2.5.8. Ságvári dombok természetmegőrzési terület (HUDD20064)¹⁵

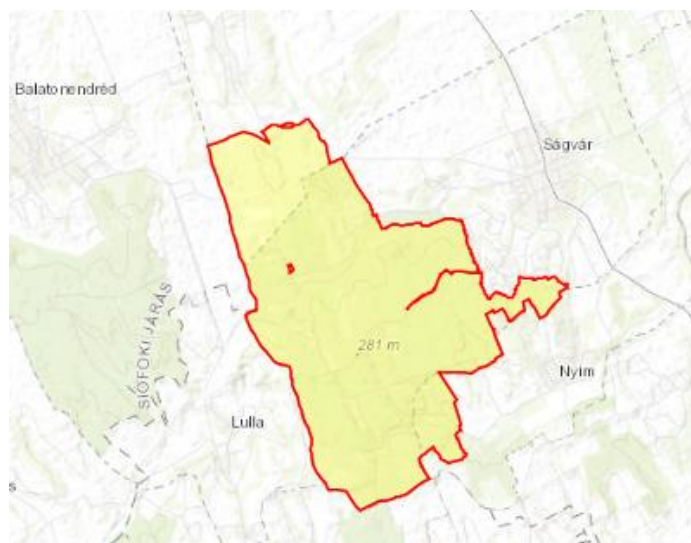
Terület: 2343,81 ha

Érintett települések: Nyim, Ságvár, Siófok

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. Jelölő élőhelyeket és jelölő fajokat a **2-40.** és **2-41. táblázat** sorolja fel.

¹⁵ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-23. ábra Ságvári dombok természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-40. táblázat Ságvári dombok természetmegőrzési területen jelölő élőhelyei

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
6240	Szubpannon sztyeppék	117,19	C
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	117,19	C
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	23,44	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	234,38	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	73,14	C

2-41. táblázat Ságvári dombok természetmegőrzési területen jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
nyugati piszodenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	D
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodyras maturna</i>	C
kék pattanó	<i>Limoniscus violaceus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
gyászscincér	<i>Morimus funereus</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
kis patkósdenevér	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	C
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	C
ürge	<i>Spermophilus ~~terrestris~~</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Szubpannon sztyeppék 6240
- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai 6430
- Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91H0

- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91M0
- közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)
- szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel illír gyertyános-tölgyesek, pannon cseres-tölgyesek társulásokra.
- A védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: közönséges ürge, szarvasbogár. További célok és végrehajtandók:
- A pannon molyhos tölgyes élőhelyek erdőállományának megőrzése. A jelölő erdőtársulás aránya ne csökkenjen, ha lehet növekedjen.
- Az elsődleges rendeltetésként a természetvédelmi cél megadása, a bennük folytatott erdőgazdálkodást mielőbb át kell állítani szálaló módszerre.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen. Illír gyertyános-tölgyesek, Pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások alkalmazásával kell elérni a folyamatos erdőborítottságot.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása mindhárom erdő társulás típus esetében.
- A megjelenő inváziós növényfajok, így az akác, bálványfa visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- A cserjeszintek és az erdőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, és holtfa állomány megtartása az erdő társulásokban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat a fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek zavartalanságának biztosítása.

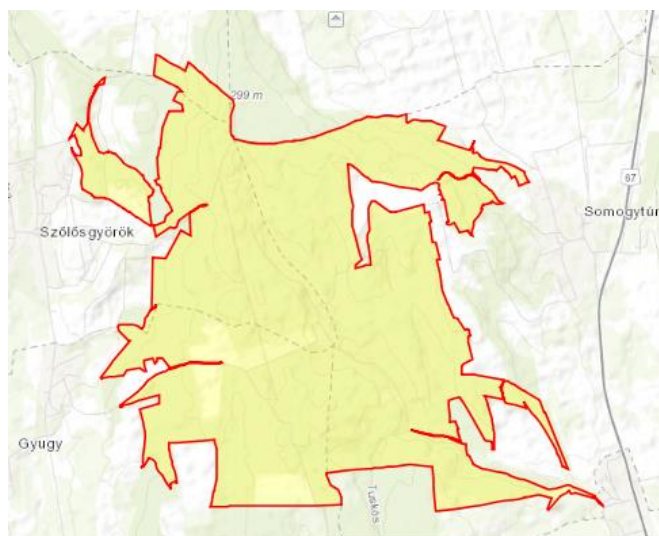
2.5.9. Somogytúri-erdők természetmegőrzési terület (HUDD20049)

Terület: 1734,08 ha

Érintett települések: Balatonboglár, Gyugy, Somogytúr, Szőlősgyörök

Elhelyezkedését a **2-24. ábra** mutatja. A jelölő élőhelyek a **2-42.**, a jelölő fajok a **2-43. táblázatban** találhatóak.

2-24. ábra Somogytúri-erdők természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-42. táblázat Somogytúri-erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	17,43	C
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (Aremonio-Fagion)	34,68	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	173,41	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	520,22	C

2-43. táblázat Somogytúri-erdők természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati pizsedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	C
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91H0
- Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (Aremonio-Fagion) 91K0
- Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek 91M0
- Szarvasbogár - *Lucanus cervus*

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő közösségi jelentőségű, védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természetszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel az erdőtársulásokra.

- A védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a szarvasbogár fajra.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A pannon molyhos tölgyes élőhelyek erdőállományát meg kell őrizni.
- A jelölő erdőtársulás aránya ne csökkenjen, ha lehet növekedjen.
- A jelölő társulásba sorolható erdők elsődleges rendeltetéseként a természetvédelmi célt kell megadni, a bennük folytatott erdőgazdálkodást mielőbb át kell állítani szálaló módszerre.
- Esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása minden jelölő erdőtársulás esetében.
- A megjelenő inváziós növényfajok, a bálványfa teljes visszaszorítása szükséges.
- A cserjeszintek és az erőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása mindegyik jelölő erdőtársulás típusban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat az esetlegesen előkerülő fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságának biztosítása.
- Illír gyertyános-tölgyesek, illír bükkösök és pannon cseres-tölgyes társulások folyamatos erdőborítottságának elérése, Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásával.

2.5.10. Vityai-erdő természetmegőrzési terület (HUDD20047)¹⁶

Terület: 1290,39 ha

Érintett települések: Gamás, Hács, Kisberény, Öreglak, Somogytúr, Somogyvár

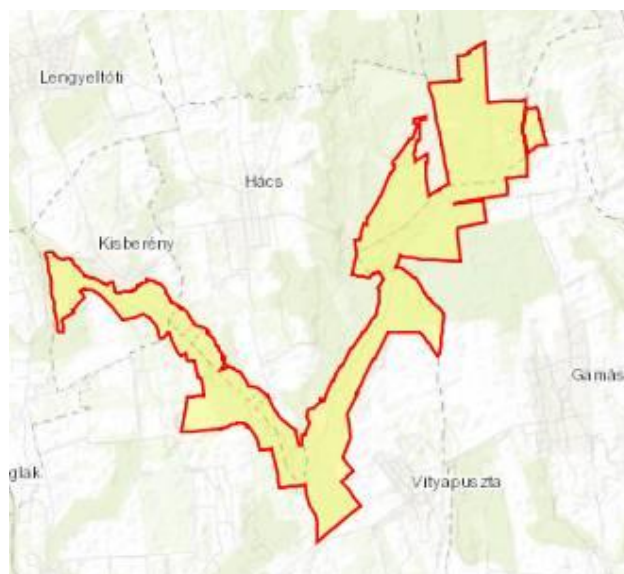
Elhelyezkedését a **2-26. ábra** mutatja. A jelölő élőhelyek a **2-44.**, a jelölő fajok a **2-45. táblázatban** szerepelnek.

2-44. táblázat **Vityai-erdő kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Reprezentativitás
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	12,9	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	387,12	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	258,08	C

¹⁶ A megyében, de a megyei területrendezési terv hatályán kívüli területen található.

2-26. ábra Vityai-erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-45. táblázat Vityai-erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati pizedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
kerekvállú állásbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel 91H0
- Ilír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*) 91L0
- Pannon cseres-tölgyesek 91M0
- szarvasbogár - *Lucanus cervus*

A terület fő célkitűzései:

- A területen élő közösségi jelentőségű, védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is ritka természetes és természetyszerű élőhelyek megőrzése, fenntartása, különös tekintettel a Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel társulásokra.
- A védett növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a közép fakopáncs, a vöröshasú unka, a nagy tűzlepke és a szarvasbogár fajra.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A pannon molyhos tölgyes élőhelyek erdőállományát meg kell őrizni.

- A jelölő erdőtársulás aránya ne csökkenjen, ha lehet növekedjen.
- A jelölő társulásba sorolható erdők elsődleges rendeltetéseként a természetvédelmi cél megadása, a bennük folytatott erdőgazdálkodást mielőbbi átállítása szálaló módszerre.
- Esetlegesen mégis szükségessé váló beavatkozások nyomán az erdőfelújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Illír gyertyános-tölgyesek, és pannon cseres-tölgyes társulások esetében a Pro Silva erdőgazdálkodási eljárások mielőbbi alkalmazásba vonásával a folyamatos erdőborítottság elérése, esetlegesen szükségessé váló beavatkozások nyomán a felújítás csak a jelölő társulásra jellemző fajokkal történjen.
- Abiotikus katasztrófák (pl.: tűzkár) elhárítása, illetve a biológiai károsítók elleni fokozott védelem biztosítása minden jelölő erdő-társulás esetében, de a jelölő gerinctelen fajokra való tekintettel.
- A megjelenő inváziós növényfajok, az akácosodás visszaszorítása, a bálványfa teljes kiirtása szükséges.
- A cserjeszintek és az erőszéli cserjés sávok fenntartása kívánatos, a madárfajok fészkelőhelye szempontjából.
- Idős, odvas, valamint álló és fekvő holtfa állomány megtartása mindegyik erdő-társulás típusban.
- Az erdőgazdálkodási munkákat az esetlegesen előkerülő fészkelő helyek környezetében idő és térbeli korlátozással lehet végezni.
- A fészkelő helyek teljes zavartalanságának biztosítása szükséges.

2.6. A Duna-Dráva Nemzeti Park területén található kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek

2.6.1. Boronka-melléke természetmegőrzési terület (HUDD20044)

Terület: 11491.39 ha

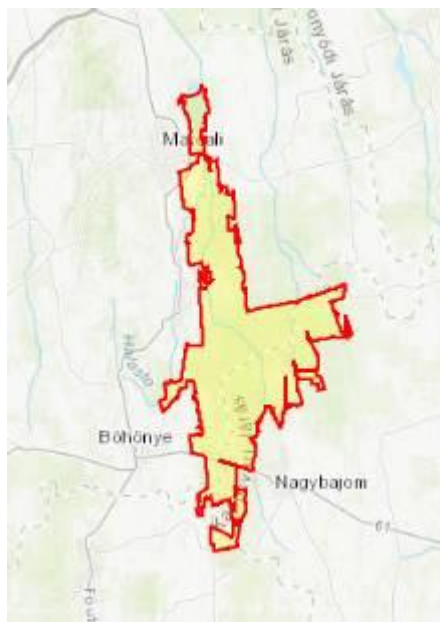
Érintett települések: Böhönye, Hosszúvíz, Kutas, Libickozma, Marcali, Mesztegyő, Mezőcsokonya, Nagybajom, Somogyfajs, Szenyér

Elhelyezkedését a 2-27. *ábra* mutatja. Jelölő élőhelyei és fajai a 2-46. és 2-47. *ábrákon*.

2-46. táblázat Boronka-melléke kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
2340	Pannon kilúgozódott dűnék	11,49	C
3160	Természetes disztróf tavak és tavacsák	114,91	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	114,91	C
6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétei	574,57	D
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrös (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	574,57	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	1149,14	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	1149,14	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	574,57	D

2-27. ábra Boronka-melléke természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-47. táblázat Boronka-melléke természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj		reprezentativitása
	magyar név	tudományos/latin név	
aldrovanda (lápi aldrovanda)		<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	B
vöröshasú unka		<i>Bombina bombina</i>	C
díszes légivadász		<i>Coenagrion ornatum</i>	D
mocsári teknős		<i>Emys orbicularis</i>	C
díszes tarkalepke		<i>Hypodryas matura</i>	D
nagy szarvasbogár		<i>Lucanus cervus</i>	D
vidra		<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke		<i>Lycaena dispar</i>	D
sötét hangyaboglárfka		<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfü-hangyaboglárfka		<i>Maculinea teleius</i>	C
kerekvállú állásbogár		<i>Rhysodes sulcatus</i>	B
dunai tarajosgöte		<i>Triturus dobrogicus</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák
- 2340 *Pannon kilúgozódott dűnék
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- kerekvállú állásbogár - *Rhysodes sulcatus*
- vidra - *Lutra lutra*
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- aldrovanda - *Aldrovanda vesiculosa*

A terület fő célkitűzései:

- Terület szárazodásának mérséklése a helyi erózióbázisnak tekinthető vízfolyások (Boronka, Aranyos) további medermélyülésének megakadályozásával, valamint vízvisszatartás által.
- Természetkímélő erdőgazdálkodási módok meghonosítása.
- Erdők természetességének javítása, folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás, holtfa mennyiségének növelése, bükk egyedek kímélete.
- Őshonos fafajokból, lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- Erdőrészlet szinten a termőhelynek megfelelő eleggyel, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Inváziós növényfajokfajok térfoglalásának visszaszorítása, kiemelten a bálványfáé.
- Vízfolyások természetességének javítása a szabályozás által kizárt régi mederszakaszok, meanderek revitalizációja útján.
- Közösségi jelentőségű gyepes élőhelyek megőrzése és helyreállítása a beerdősödés visszaszorításával, valamint a legeltetés biztosításával.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Az őshonos fajokból álló állományok természetes felújulásának elősegítése céljából a vadlétszám csökkentésére.
- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű fészkelő madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) védelmére fészkek körüli pufferezóna kijelölése.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

2.6.2. Csokonyavisontai fás legelő természetmegőrzési terület HUDD20053

Terület: 497,07 ha

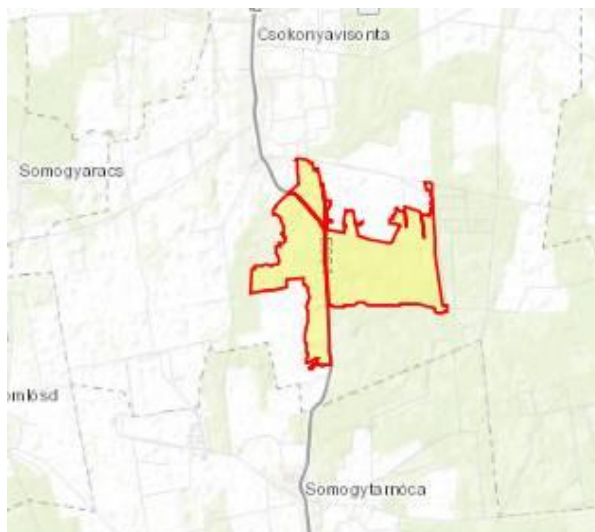
Érintett település: Csokonyavisonta

Elhelyezkedését a **2-28. ábra** mutatja. Jelölő élőhelyei és fajai a **2-48.** és **2-49. ábrákon**.

2-48. táblázat Csokonyavisontai fás legelő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	34,79	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	198,83	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	173,97	C

2-28. ábra Csokonyavisontai fás legelő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-49. táblázat Csokonyavisontai fás legelő természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj		reprezentativitása
	magyar név	tudományos/latin név	
vöröshasú unka		<i>Bombina bombina</i>	D
nagy tűzlepke		<i>Lycaena dispar</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

A terület fő célkitűzései:

- A jellegzetes fás legelő fenntartása a gyepterületek legeltetésével, kaszálásával, a cserjésedés visszaszorításával.
- A cserjeirtás során az őshonos fafajok (kocsányos tölgy, magas kőris) egyedeinek meghagyása.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A jelölő erdei állományokban a korábbi legelők idős hagyásfáinak meghagyása.
- Az őshonos fajokból álló állományok természetes felújulásának elősegítése céljából a vadlétszám csökkentése.
- Inváziós növényállományok (kései meggy, fehér akác) terjedésének megelőzése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Elegyetlen faállományokban változatos kor- és fafajösszetétel fokozatos elérése.
- Nem őshonos faállományok lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos fafajú állományokra.
- Vízgazdálkodás helyzetének javítása, láp és mocsárerdők megfelelő vízellátásnak biztosítása elsősorban vízvisszatartás útján.

- A terület jelölő erdőállományaiban a közösségi jelentőségű fészkelő madárfajok (*Ciconia nigra*) védelmére fészkek körüli pufferzóna kijelölése.

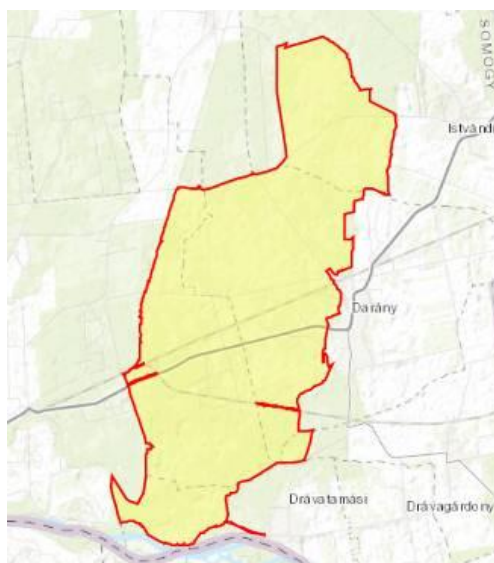
2.6.3. Darányi borókás természetmegőrzési terület (HUDD20051)

Terület: 3479.46 ha

Érintett települések: Barcs, Darány, Drávatamási, Istvándi, Kastélyosdombó

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A 2-50. és 2-51. táblázatban a jelölő élőhelyek és fajok szerepelnek.

2-29. ábra Darányi borókás természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-50. táblázat Darányi borókás természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
2340	Pannon kilúgozódott dűnék	34,79	B
3160	Természetes disztróf tavak és tavaeskák	69,59	B
5130	Boróka (<i>Juniperus communis</i>)-formációk fenyérekben vagy mészkezdvelő gyepekben	69,59	B
6260	Pannon homoki gyepek	0,03	D
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	34,79	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas köris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	521,92	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	521,92	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	69,59	C

2-51. táblázat Darányi borókás természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
sűrű csetkása	<i>Eleocharis carniolica</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
vérfű-hangyaboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 2340 *Pannon kilúgozódott dűnék
- 5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)*
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)*

A terület fő célkitűzései:

- Gyepterületek fenntartása, illetve területük növelése a tájidegen fafajú ültetvények gyeppe történő visszaalakítása útján.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A jelölő erdős élőhelytípusba tartozó idős állományokat kímélni kell, különös tekintettel a láperdők területére.
- Inváziós növényállományok (kései meggy, fehér akác, erdei fenyő alkörmös) terjedésének megelőzése, visszaszorítása.
- Lápok optimális vízellátásának biztosítása a területre érkező vízfolyások vízkormányzásával, valamint a lápszemeket lecsapoló árkok megszüntetésével.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Nem őshonos faállományok lecserélése a termőhelynek megfelelő fafajú őshonos állományokra.
- Túltartott vadállomány csökkentése, a lápok és gyepek területén a vaddisznóállomány kártételének csökkentése, az erdők esetében a természetes újulatra alapozott felújítás elősegítése érdekében.
- A közösségi jelentőségű növényfajok (*Eleocharis caniolica*, *Sphagnum spp.*) és a jelölő élőhelytípusok ritka és karaterfajai (*Osmunda regalis*, *Spirea salicifolia*, *Hottonia palustris*, *Pulsatilla pratensis ssp. nigricans*) védelme érdekében az élőhelyeik fokozott kímélete.

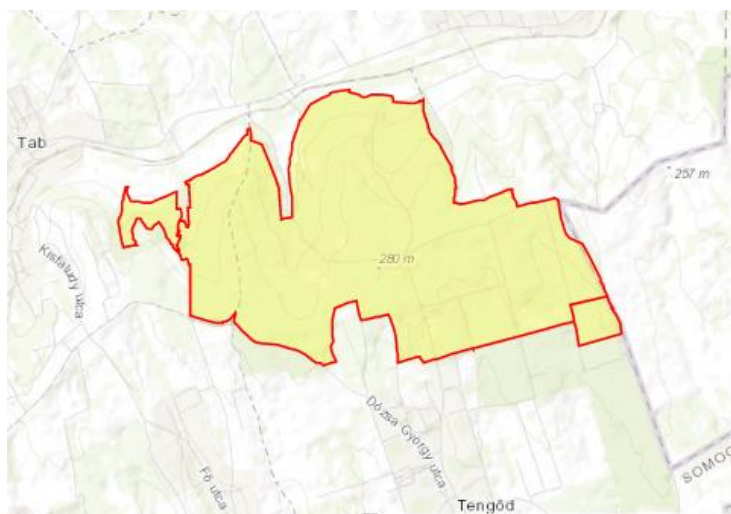
2.6.4. Dékány-hegy természetmegőrzési terület (HUDD20039)

Terület: 885,65 ha

Érintett települések: Kánya, Tab, Tengőd

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A jelölő élőhelyek és fajok a 2-52. és 2-53. táblázatban kerültek felsorolásra.

2-30. ábra Dékány-hegy természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-52. táblázat Dékány-hegy természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	8,86	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	132,85	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	309,98	C

2-53. táblázat Dékány-hegy természetmegőrzési terület jelölő faja

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy szarvasbogar	<i>Lucanus cervus</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek*
- 91H0 *Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel*

A terület fő célkitűzései:

- Természetkímélő erdőgazdálkodási módok meghonosítása.
- Folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás bevezetése, őshonos fafajok egyedeiből, lábön álló és holt faanyag folyamatos jelenlétének biztosítása.
- A termőhelyi feltételek figyelembe vételével a pannon molyhos tölgyesek területének növelése. Inváziós fajok térfoglalásának megelőzése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Az őshonos fajokból álló állományok természetes felújulásának elősegítése céljából a vadlétszám csökkentése.
- Nem őshonos erdőállományok őshonossá alakítása.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

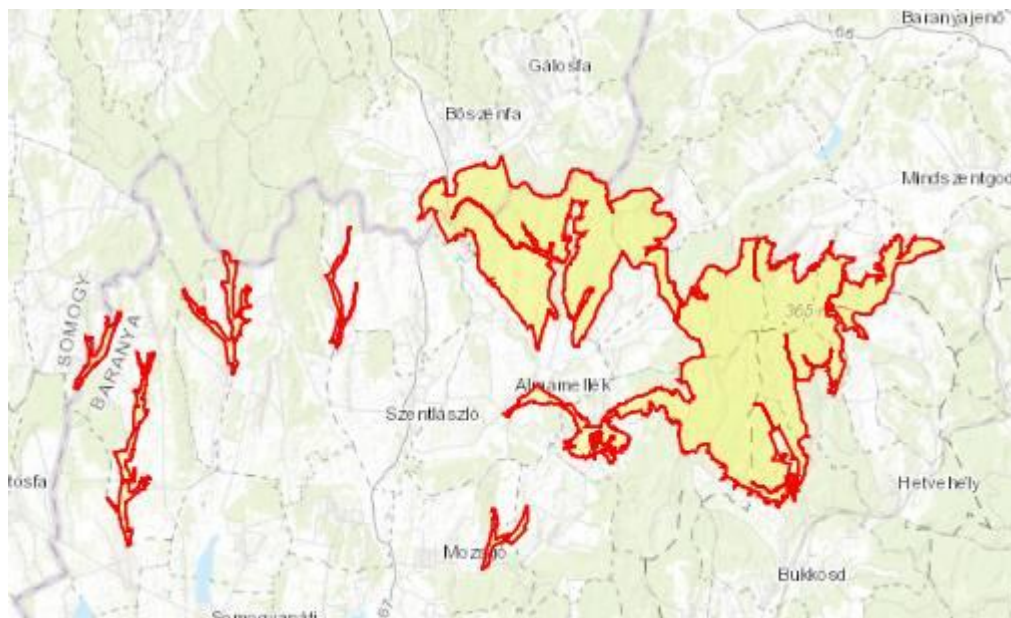
2.6.5. Dél-Zselic természetmegőrzési terület (HUDD20004)

Terület: 6804.78 ha

Érintett települések: Bószénfa, Visnye

Elhelyezkedését a következő ábra, a 2-54. és 2-55. táblázat a jelölő élőhelyeit és fajait mutatja.

2-31. ábra Dél-Zselic természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-54. táblázat Dél-Zselic természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	204,14	D
6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	204,14	D
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	68,5	D
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	272,19	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	68,5	C
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	680,48	A
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	3402,39	A
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	1701,2	C

2-55. táblázat Dél-Zselic természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj		reprezentativitása
	magyar név	tudományos/latin név	
sárgahasú unka		<i>Bombina variegata</i>	C
nagy hőscincér		<i>Cerambyx cerdo</i>	C
mocsári teknős		<i>Emys orbicularis</i>	C
nagy szarvasbogár		<i>Lucanus cervus</i>	C
vidra		<i>Lutra lutra</i>	C
kis patkósdenevér		<i>Rhinolophus hipposideros</i>	
havasi cincér		<i>Rosalia alpina</i>	B

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (Aremonio-Fagion)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (Erythronion-Carpinion)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (Ulmenion minoris)
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

A terület fő célkitűzései:

- Természetközeli erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Idős faegyedek kímélete, őshonos fafajokból, lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- Folyamatos erdőborítást biztosító üzemmód bevezetése.
- Az aljnövényzetében jellegzetesen illír vonásokat mutató erdei élőhelytípusok kiemelt védelme.
- A vízfolyásokat kísérő ligeterdei élőhelyek természetességének növelése, a közeli monodomináns kultúrák átalakítása a potenciális erdei élőhely-típusá.

További célok és végrehajtandók:

- Vadlétszám csökkentése.
- Az erdei tisztások, hidrofil magaskórósok és mocsárrétek cserjésedésének megelőzése.
- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása (pl. gyalogakác, aranyvessző, bálványfa, fehér akác).
- Vízfolyások természetességének megőrzése, helyreállítása, a vízfolyások medre túlmélyítésének elkerülésével, a természetes vegetációval kísért szakaszokat kíméletével.
- A meredek vágásterületeken fellépő eróziós folyamatok megelőzése például fa vagy cserjesávok meghagyásával.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

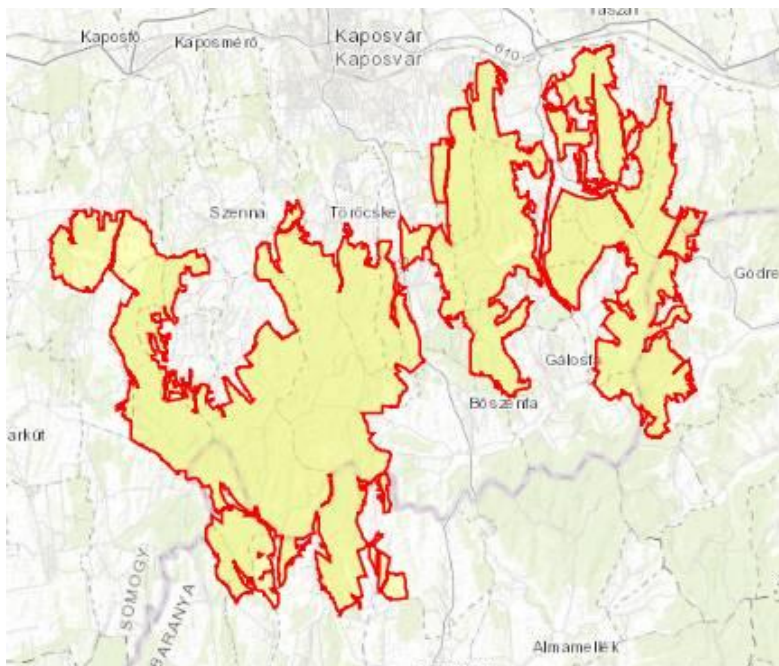
2.6.6. Észak-Zselici erdőségek természetmegőrzési terület (HUDD20016)

Területe: 16248.3300 ha

Érintett terlepülések: Bárdudvarnok, Böszénfa, Cserénfa, Gálosfa, Hajmás, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kaposszerdahely, Kaposvár, Patca, Sántos, Simonfa, Szenna, Szentbalázs, Szilvásszentmárton, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál

Elhelyezkedését a **2-32. ábra** mutatja, a jelölő élőhelyek és fajok a **2-56. és 2-57. táblázat**.

2-32. ábra Észak-Zselici erdőségek kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-56. táblázat Észak-Zselici erdőségek természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	162,48	B
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	162,48	C
9180	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői	162,48	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	324,97	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	162,48	B
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	824,17	A
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	3249,67	A
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	1924,83	C

2-57. táblázat Észak-Zselici erdőségek kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	D
sárgahasú unka	<i>Bombina variegata</i>	D
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	D
sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
keleti mustárlepke	<i>Leptidea morsei</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
sötét hangyaboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfü-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
gyászincér	<i>Morimus funereus</i>	C
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	D
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	B

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)*
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)*

A terület fő célkitűzése:

- Természetközeli erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Idős faegyedek kímélete, őshonos fafajokból, lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása. Folyamatos erdőborítást biztosító üzemmód bevezetése.
- Az aljnövényzetében jellegzetesen illír vonásokat mutató erdei élőhelytípusok kiemelt védelme.
- A vízfolyásokat kísérő ligeterdei élőhelyek természetességének növelése, a közeli monodomináns kultúrák átalakítása a potenciális erdei élőhely-típusá.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Vadlétszám csökkentése.
- Az erdei tisztások, hidrofil magaskórósok és mocsárrétek cserjésedésének megelőzése. Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása (pl. gyalogakác, aranyvessző, bálványfa, fehér akác).
- Vízfolyások természetességének megőrzése, helyreállítása, a vízfolyások medre túlmélyítésének elkerülésével, a természetes vegetációval kísért szakaszokat kíméletével.
- A meredek vágásterületeken fellépő eróziós folyamatok megelőzése például fa vagy cserjesávok meghagyásával.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

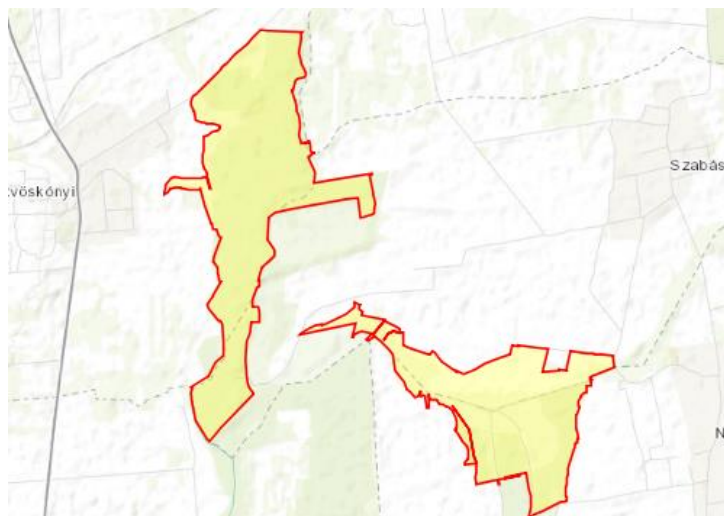
2.6.7. Jánosházi erdő és Égetett-berek természetmegőrzési terület (HUDD20014)

Terület: 619.3 ha

Érintett települések: Beleg, Nagykorpád, Ötvöskőny, Szabás

Elhelyezkedését a következő ábra, a 2-58. és 2-59. táblázat a jelölő élőhelyeit és fajait mutatja.

2-33. ábra Jánosházi erdő és Égetett-berek természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-58. táblázat Jánosházi erdő és Égetett-berek természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	17,34	D
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	27,25	C
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	6,19	D
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	41,49	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	40,87	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	6,19	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	213,66	C

2-59. táblázat Jánosházi erdő és Égetett-berek természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyek mocsárrétjei
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)*

- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)*
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-carpinion*)*

A terület fő célkitűzései:

- A terület a Rinya-patak medermélyüléséből és a hozzá csatlakozó árkok leszívó hatásából eredő szárazodásának mérséklése vízvisszatartó műtárgyak elhelyezésével.
- Gyepes területek megfelelő kaszálásos és legeltetési kezelésének fenntartása illetve bevezetése a közösségi jelentőségű élőhelytípus(ok) természetvédelmi helyzetének megőrzése/fejlesztése érdekében.
- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása (pl. gyalogakác, kései meggy, aranyvessző).
- Természetközeli erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Kis vízfolyások természetességének növelése a természetes vegetációval rendelkező meder- és partszakaszok kíméletével, valamint lehetőség szerint vízvisszatartással.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Vadlétszám csökkentése elsősorban a vaddisznó állomány tekintetében, ami komoly károkat okoz a gyep és mocsár élőhelyeken.
- Erdőterületeken folyamatos erdőborítást biztosító üzemmód bevezetése.

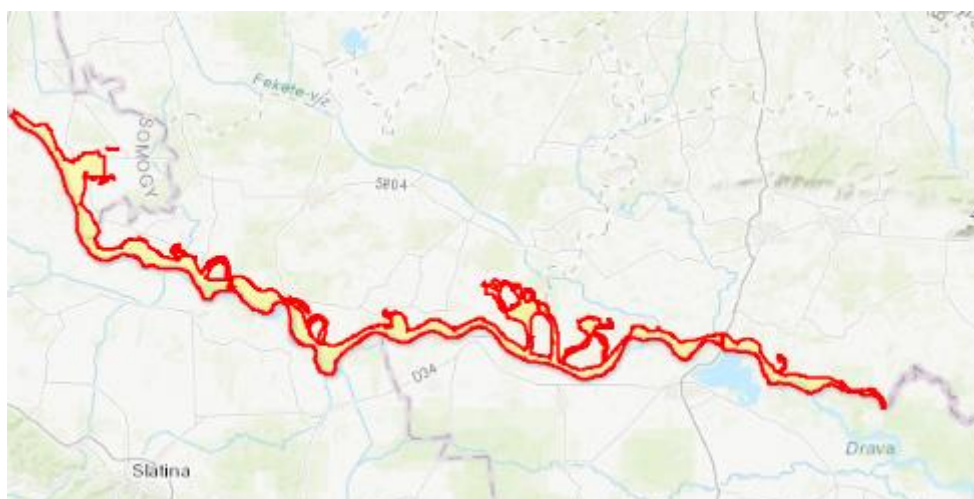
2.6.8. Kelet-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20007)

Területe: 6623.50 ha

Érintett települések: Lakócsa, Szentbalázs, Tótújfalu

Elhelyezkedését a következő ábra, a 2-60. és 2-61. táblázat a jelölő élőhelyeit és fajait mutatja.

2-34. ábra **Kelet-Dráva természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-60. táblázat **Kelet-Dráva természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3130	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	1,32	B
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	66,24	B
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel	66,24	D
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	66,24	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	66,24	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	132,47	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	331,18	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	66,24	B

2-61. táblázat **Kelet-Dráva természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
balin	<i>Aspius aspius</i>	C
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
dunai ingola	<i>Eudontomyzon mariae</i>	C
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	C
széles tavicsíkbogár	<i>Graphoderus bilineatus</i>	C
széles durbincs	<i>Gymnocephalus baloni</i>	C
selymes durbincs	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	D
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	C
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	C
garda	<i>Pelecus cultratus</i>	D
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C
leánykancér	<i>Rutilus pigus</i>	C
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	D
magyar bucó	<i>Zingel zingel</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 3270 Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel
- díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- leánykancér (*Rutilus pigus*)
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)*

A terület fő célkitűzései:

- A vízfolyások mellett kialakult és erősen degradálódó szegélytársulások és ligeterdők természetességének javítása megfelelő kezeléssel (kaszálás, inváziós (gyalogakác, selyemkóró, aranyvessző) fajok visszaszorítása).
- Megfelelő vízgazdálkodás biztosítása, vízszintingadozás kiküszöbölése a mentett oldali vizes élőhelyeken.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A fűzligetekben az erdészeti tevékenységek minimalizálása, az idős faegyedeket (fekete nyár, kocsányos tölgy, vénic szil) kímélete.
- A díszes tarkalepke megőrzése érdekében az idős, kőrises állományok kímélendők.
- Inváziós növények állományainak visszaszorítása (pl. bálványfa, zöld juhar, gyalogakác, aranyvessző, bíbor nyúljuhózzám).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Korábbi mederrendezések és mederfenék-süllyedés káros hatásainak enyhítése.
- Az elzárt mellékágak lehetőség szerinti újranyitása.
- A homogén fafajösszetételű faültetvények (nemesnyarasok) termőhelynek megfelelő őshonos fafajú állományokká történő átalakítására.
- A jelölő közösségi jelentőségű élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése a rájuk jellemző, védett fajok (pl. *Equisetum hyemale*, *Leucojum aestivum*) állományainak védelmével.
- A közösségi jelentőségű erdei élőhelyeken a közösségi jelentőségű, fokozottan védett madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) fészkelőhelye körül az adott faj igényeinek megfelelő méretű és időtartamú pufferzóna kijelölése.

2.6.9. Kisbajomi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20015)

Területe: 1299.55 ha

Érintett települések: Beleg, Csököly, Kisbajom, Nagykorpád

Elhelyezkedését lásd a 2-35. ábrán. A jelölő élőhelyeket és fajokat az alábbi táblázatok tartalmazzák.

2-62. táblázat **Kisbajomi erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

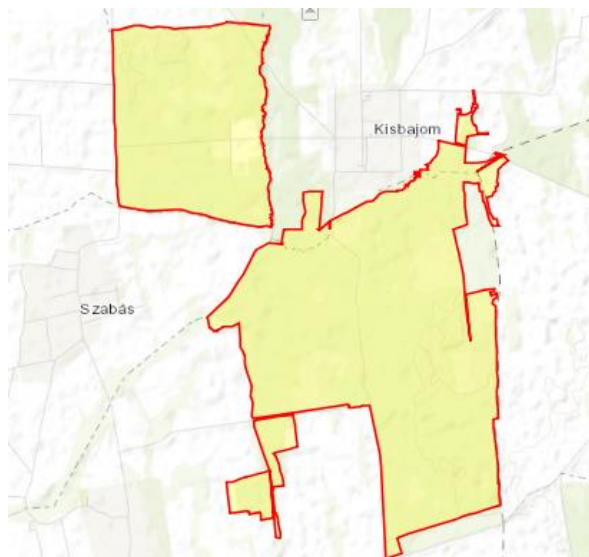
kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3130	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	0,13	C
3160	Természetes disztróf tavak és tavacsák	13	C
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel	13	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tözeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	13	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	13	D
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	129,96	C

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	259,91	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-carpinion</i>)	259,91	C

2-63. táblázat Kisbajomi erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbiculatus</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D

2-35. ábra Kisbajomi erdők természetmegőrzési terület elhelyezkedése

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák*
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)*
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)*

A terület fő célkitűzései:

- Terület szárazodásának megakadályozása, vízgazdálkodás helyreállítása a Szabási-Rinya és a hozzá csatlakozó árkokon történő vízvisszatartással. a vizes élőhelyeken.
- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása (pl. gyalogakác, aranyvessző), megtelepedésének megakadályozása (kései meggy) a megjelenő egyedek eltávolításával.
- Természetközeli erdőgazdálkodási módok alkalmazása, idős faegyedek kímélete elsődleges fontosságú az erdős területeken.

- Őshonos fafajokból lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- A keményfás ligeterdők szárazodásának megakadályozása.
- Az illír gyertyános-tölgyesek szárazabb állományainak fokozott kímélete.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Vadlétszám csökkentése.
- Erdőterületeken folyamatos erdőborítást biztosító üzemmód bevezetése.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

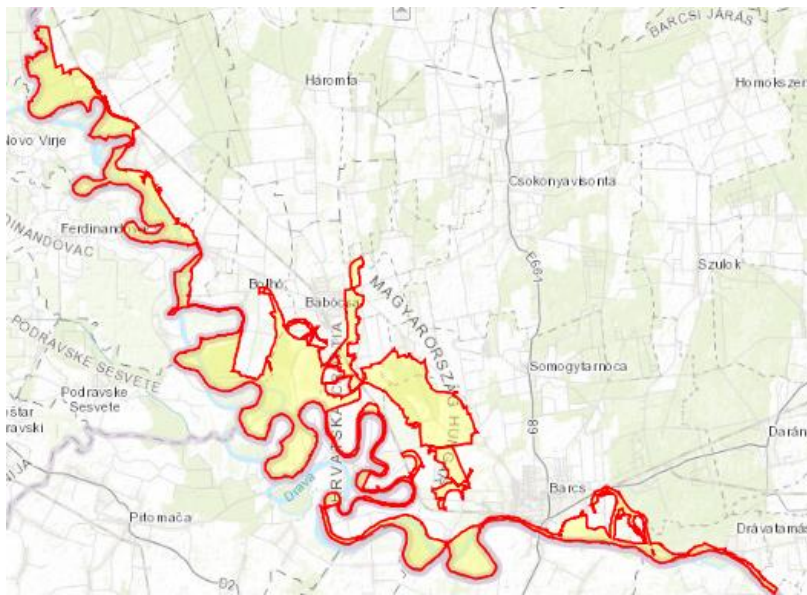
2.6.10. Közép-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20056)

Területe: 6274.93 ha

Érintett települések: Babócsa, Barcs, Bélavár, Bolhó, Drávagárdony, Drávatamási, Heresznye, Komlósd, Péterhida, Vízvár

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A jelölő élőhelyek a **2-64.**, a jelölő fajok a **2-65. táblázatban** szerepelnek.

2-36. ábra **Közép-Dráva kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-64. táblázat **Közép-Dráva kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3130	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	0,63	B
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	376,5	B
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel	62,75	B
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	62,75	B

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	62,75	B
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	376,5	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	941,24	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmenion minoris</i>)	3137,47	B

2-65. táblázat Közép-Dráva természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
balin	<i>Aspius aspius</i>	C
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	C
botos köllönte	<i>Cottus gobio</i>	C
dunai ingola	<i>Eudontomyzon mariae</i>	C
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	C
széles durbincs	<i>Gymnocephalus baloni</i>	C
selymes durbincs	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
sötét hangyaboglárlárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfü-hangyaboglárlárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	C
garda	<i>Pelecus cultratus</i>	C
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C
leánykancér	<i>Rutilus pigus</i>	C
törpecsík (kőfűró csík)	<i>Sabanejewia aurata</i>	C
tompa folyamkagyló	<i>Unio crassus</i>	C
német bucó	<i>Zingel streber</i>	C
magyar bucó	<i>Zingel zingel</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 3260 Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások *Ranunculion fluitantis* és *Callitriche-Batrachion*
- 3270 Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- díszes tarkalepke - *Euphydryas maturna*
- dunai ingola - *Eudontomyzon spp.*
- leánykancér - *Rutilus pigus*
- vidra - *Lutra lutra*

- 3130 Oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoeto-Nanojuncetea* vegetációval
- garda - *Pelecus cultratus*

A terület fő célkitűzései:

- Megfelelő vízgazdálkodás biztosítása, vízszintingadozás kiküszöbölése, a vízi szervezetek szaporodási és életfeltételeinek stabil biztosítása érdekében.
- Lehetőség szerint a Dráva elzárt vagy elzáródott mellékágainak megnyitása, a természetes vízháztartási viszonyok helyreállítása céljából.
- A nyílt kavicsátonyok fenntartása, zavartalanságuk biztosítása a hozzájuk kötődő fajok (*Sterna hirundo*, *Sterna albifrons*) populációinak megőrzése érdekében.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A fűzligetek és bokorfűzesek (91E0) fokozott kímélete.
- nváziós növények állományainak visszaszorítása (pl. zöld juhar, gyalogakác, aranyvessző, bíbor nebáncsvirág).
- A természetes partszakaszok, kiemelten a több partfallakó madárfajnak (*Alcedo atthis*, *Riparia riparia*, *Merops apiaster*) is fészkelőhelyet biztosító magaspartok, szakadó partok megőrzésére.
- A Dráva holtágaiban többek közt a 3130 élőhelytípus megőrzése érdekében a megfelelő vízellátás biztosítása, a Dráva medersüllyedését ellensúlyozó intézkedések meghatározása.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A korábbi szabályozások, illetve a felsőbb szakaszon létrehozott erőművek által okozott medersüllyedés megállításának és az általa okozott káros hatások csökkentésének lehetőségeit szükséges megvizsgálni.
- A jelölő közösségi jelentőségű élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése a rájuk jellemző, ritka és védett növény- (pl. *Equisetum hyemale*, *Peucedanum verticillare*) és állatfajok életfeltételeinek biztosításával, állományuk és populációik életképességének növelésével.
- A közösségi jelentőségű erdei élőhelyeken a közösségi jelentőségű, fokozottan védett madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) fészkelőhelye körül az adott faj igényeinek megfelelő méretű és időtartamú pufferzóna kijelölése.

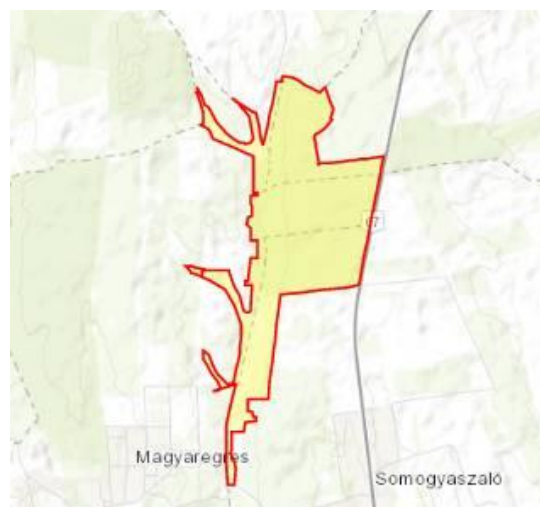
2.6.11. Mernyei erdő természetmegőrzési terület (HUDD20019)

Területe: 250,41 ha

Érintett települések: Magyaregres, Mernye, Somogyaszaló, Somogyeszi

Elhelyezkedését a 2-37. ábra mutatja. A 2-66. és 2-67. táblázatokban lásd a jelölő élőhelyeket és fajokat.

2-37. ábra Mernyei erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-66. táblázat Mernyei erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
6240	Szubpannon sztyeppék	0,74	C
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	0,96	C
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	10,13	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	8,61	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-carpinion</i>)	89,33	C

2-67. táblázat Mernyei erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	D
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	D
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	D
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	D
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	D
közönséges tarajosgőte	<i>Triturus cristatus</i>	D
harántfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	C
hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)*

A terület fő célkitűzései:

- Természetkímélő erdőgazdálkodási módok meghonosítása.
- Folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás, őshonos fafajokból lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása pl.(fehér akác, bálványfa, zöld juhar, amerikai kőris, aranyvessző)

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A vízfolyások természetességének javítása, a Deseda jobb partján elhelyezkedő szántók irányából történő talajerózió és bemosódás csökkentésével, valamint a vízfolyás mentén terjedő fás- és lágyszárú inváziós növényfajok visszaszorításával.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

2.6.12. Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület (HUDD20054)

Területe: 373.84 ha

Érintett terlepülések: Órtilos, Zákány

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja.

2-38. ábra Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület elhelyezkedése

A Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület jelölő élőhelyeit és fajait a következő táblázatokban soroltuk fel.

2-68. táblázat Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3130	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	0,19	B
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	3,74	B
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	18,69	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	149,54	B

2-69. táblázat Nyugat-Dráva természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
balin	<i>Aspius aspius</i>	C
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	C
botos köllönte	<i>Cottus gobio</i>	A
dunai ingola	<i>Eudontomyzon mariae</i>	C
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	C
homoki küllő	<i>Gobio kesslerii</i>	C
felpillantó küllő	<i>Gobio uranoscopus</i>	C
széles durbincs	<i>Gymnocephalus baloni</i>	C
selymes durbincs	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
sötét hangyaboglárlárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfü-hangyaboglárlárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
erdei szitakötő	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	B
garda	<i>Pelecus cultratus</i>	C
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C
leánykancér	<i>Rutilus pigus</i>	B
törpecsík (kőfűró csík)	<i>Sabanejewia aurata</i>	C
német bucó	<i>Zingel streber</i>	C
magyar bucó	<i>Zingel zingel</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- 3270 Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- *Ophiogomphus cecilia*
- *Gobio uranoscopus*
- *Eudontomyzon spp*
- *Rutilus pigus*
- *Cottus gobio*

A terület fő célkitűzései:

- Megfelelő vízgazdálkodás biztosítása, vízszintingadozás kiküszöbölése, a vízi szervezetek szaporodási és életfeltételeinek stabil biztosítása érdekében.
- Lehetőség szerint a Dráva elzárt vagy elzáródott mellékágainak megnyitása, a természetes vízháztartási viszonyok helyreállítása céljából.
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A fűzligetek és bokorfüzesek fokozott kímélete.
- Inváziós növények állományainak visszaszorítása (pl. zöld juhar, gyalogakác, aranyvessző, bíbor nebáncsvirág).
- A természetes partszakaszok megőrzése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

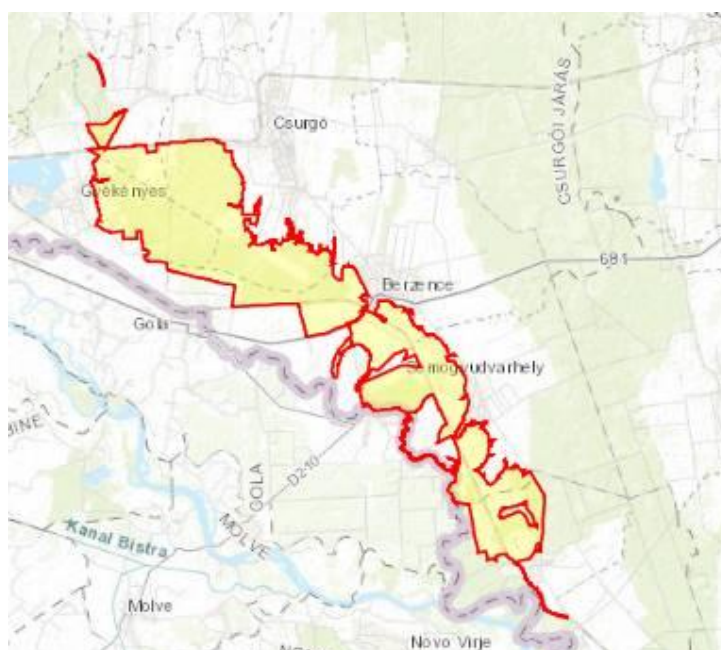
- A nyílt kavicszátonyok fenntartása és zavartalanságuk biztosítása, a hozzájuk kötődő fajok ritka fajok (*Myricaria germanica*, *Sterna albifrons*) populációinak megőrzése céljából.
- A korábbi szabályozások, illetve a felsőbb szakaszon létrehozott erőművek által okozott medersüllyedés és az általa okozott káros hatások mérséklési lehetőségeinek vizsgálata, intézkedési javaslatok kidolgozása.
- A jelölő erdőállományokban a közösségi jelentőségű madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) igényeinek megfelelő pufferzóna kijelölése.

2.6.13. Nyugat-Dráva-sík természetmegőrzési terület (HUDD20062)

Területe: 5178.28 ha

Érintett települések: Bélavár, Berzence, Csurgó, Gyékényes, Porrogszentkirály, Somogyudvarhely

2-39. ábra Nyugat-Dráva-sík természetmegőrzési terület elhelyezkedése

Jelölő élőhelyeket és fajokat lásd az alábbi két táblázatban.

2-70. táblázat Nyugat-Dráva-sík természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i>	51,78	B
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	51,78	C
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei	880,31	B
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	155,35	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	1035,66	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-carpinion</i>)	2330,23	B

2-71. táblázat Nyugat-Dráva-sík természetmegőrzési terület jelölő fajai

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
vérfü-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 3260 Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások *Ranunculion fluitantis* és *Callitricho-Batrachion*
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei*
- *Maculinea teleius**

A terület fő célkitűzései:

- Erdők természetességének javítása, folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás minél nagyobb területen történő bevezetése.
- Őshonos fafajok egyedeiből lábon álló és fekvő holt faanyag jelenlétének folyamatos biztosítása.
- Erdőrészlet szinten a termőhelynek megfelelő elegyes, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Az idős, természetközeli, mélyebb fekvésű területeken elhelyezkedő erdőkben az erdőgazdálkodási tevékenységek minimumra csökkentése.
- A mély fekvésű, vizes, tőzeges erdőterületen a talaj bolygatásával járó tevékenységek kerülése.

- Vízgazdálkodás helyzetének javítása elsősorban a lecsapoló árkokon történő vízvisszatartás útján. A Dombó-csatornából történő vízutánpótlás lehetőségének vizsgálata, és az eredmények függvényében intézkedési javaslat kidolgozása.
- Mesterséges medrű vízfolyások természetességének javítása, ahol erre lehetőség van ott a régi meanderek, mederszakaszok revitalizációjával.
- A közösségi jelentőségű gyepes élőhelytípusok fenntartása legeltetéssel és kaszálással.
- A *Maculinea teleius* védelme érdekében a vérfüves gyepok kiemelt védelme a cserjésedés és kiszáradás megakadályozásával.
- Inváziós növények állományainak visszaszorítása (pl.zöld juhar, gyalogakác, aranyvessző, bíbor nebáncsvirág).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Szántóterületek visszaalakítása a termőhelynek megfelelő természetközeli élőhelyekké, elsősorban gyepekké.
- A közösségi jelentőségű erdei élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása/helyreállítása a közösségi jelentőségű és az élőhelyre jellemző, védett növényfajok (*Fritillaria meleagris*, *Leucojum aestivum*) megőrzésével.
- A közösségi jelentőségű fészkelő madárfajok (*Haliaeetus albicilla*, *Ciconia nigra*) fészke körül pufferzóna kijelölése.

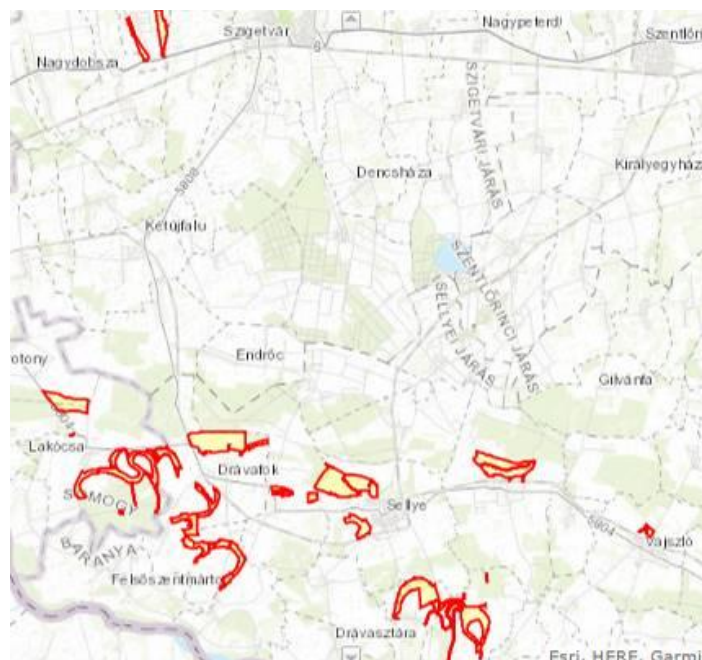
2.6.14. Ormánsági vizes élőhelyek és gyepok természetmegőrzési terület (HUDD20052)

Területe: 1414.36 ha

Érintett terlepülések: Lakócsa, Potony

Elhelyezkedését a következő ábra, a jelölő élőhelyeket és fajokat a 2-72., 2-73. táblázat mutatja.

2-40. ábra Ormánsági vizes élőhelyek és gyepok természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-72. táblázat **Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	10,3	D
3160	Természetes disztróf tavak és tavacsókák	79,16	D
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)	31,19	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	19,92	C
6440	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubiához</i> tartozó mocsárrétei	71,28	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	251,98	B
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	24,03	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	268,47	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	68,36	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-carpinion</i>)	63,60	B

2-73. táblázat **Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek természetmegőrzési terület jelölő fajai**

magyar név	Faj	reprezentativitása
	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	D
vidra	<i>Lutra lutra</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
vérfü-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- *Emys orbicularis*
- *Lutra lutra*
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)*
- 6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai*
- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)*

A terület fő célkitűzései:

- A vízfolyások mellett kialakult és erősen degradálódó szegélytársulások és ligeterdők természetességének javítása megfelelő kezeléssel (kaszálás, legeltetéssel).

- A terület jelölő fátlan élőhelyein folyóvölgyek mocsárrétjei, magaskórós szegélytársulások védelmének biztosítása a cserjésedés visszazorításával, a beerdősítés elkerülésével.
- Megfelelő vízgazdálkodás biztosítása, részben a vizes élőhelyeken történő vízvisszatartással.
- Inváziós növények állományainak (pl. gyalogakác, aranyvessző) visszazorítása. További célok és célkitűzések:
- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban szükséges a természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

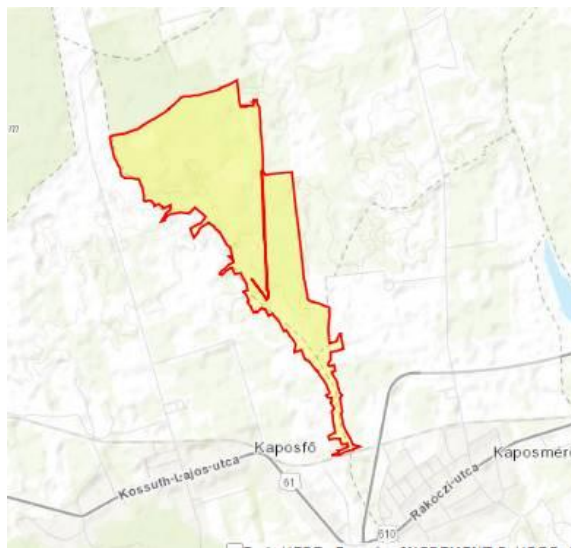
2.6.15. Pati erdő természetmegőrzési terület (HUDD20018)

Területe: 332.11 ha

Érintett települések: Hetes, Kaposfő, Kaposmérő

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja.

2-41. ábra **Pati erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése**

2-74. táblázat **Pati erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei**

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	0,56	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	16,61	C
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	100,12	C

2-75. táblázat **Pati erdő természetmegőrzési terület jelölő fajai**

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	D
csíkos medvelepke	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	C
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	C
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	D
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	D
díszes tarkalepke	<i>Hypodryas maturna</i>	D
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
vidra	<i>Lutra lutra</i>	D
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
régi csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	D
közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	D
kerekvállú állasbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	D
harántfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	C
hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91E0 *Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) *
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)*

A terület fő célkitűzései:

- Vízfolyások természetességének megőrzése, túlmélyítés, kiegyenesítés és egyéb beavatkozások elkerülésével.
- Természetközeli erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Idős faegyedek kímélete, őshonos fafajokból lábon álló és fekvő holtfa állandó jelenlétének biztosítása.
- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása (pl. bálványfa, gyalogakác, aranyvessző).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Patakparti, tőzeges talajú mocsárrétek megőrzése a vízszint csökkenésének megakadályozásával valamint a beerdősítés elkerülésével.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

2.6.16. Rinyaszentkirályi-erdő természetmegőrzési terület (HUDD20060)

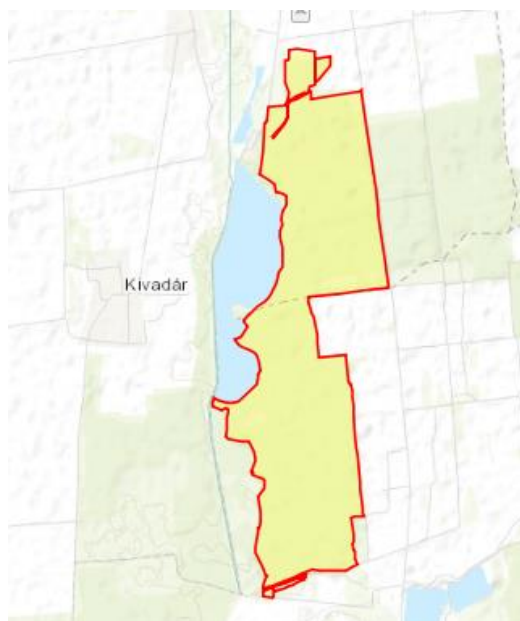
Területe: 507.4000 ha

Érintett települések: Nagyatád, Rinyaszentkirály

Elhelyezkedését a **2-42. ábra**, jelölő élőhelyeit a **2-76. ábra** mutatja.

2-42. ábra Rinyaszentkirályi-erdő természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-76. táblázat Rinyaszentkirályi-erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kód	név	kiterjedés (ha)	reprezentativitás
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	152,22	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)	279,07	B
9L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	50,74	C

Jelölő faj a területen nem található.

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítás*:

- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)*

A terület fő célkitűzései:

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele, holt fa jelenlétének folyamatos biztosítása.
- Erdőrészlet szinte a termőhelynek megfelelő elegyfajjal, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Vízgazdálkodás helyzetének javítása, láp és mocsárerdők megfelelő vízellátása elsősorban a vízvezető árkokon történő vízvisszatartás által.
- Inváziós növényállományok (bálványfa, zöld juhar, fehér akác) terjedésének megelőzése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Nem őshonos faállományok lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokból álló állományokra.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

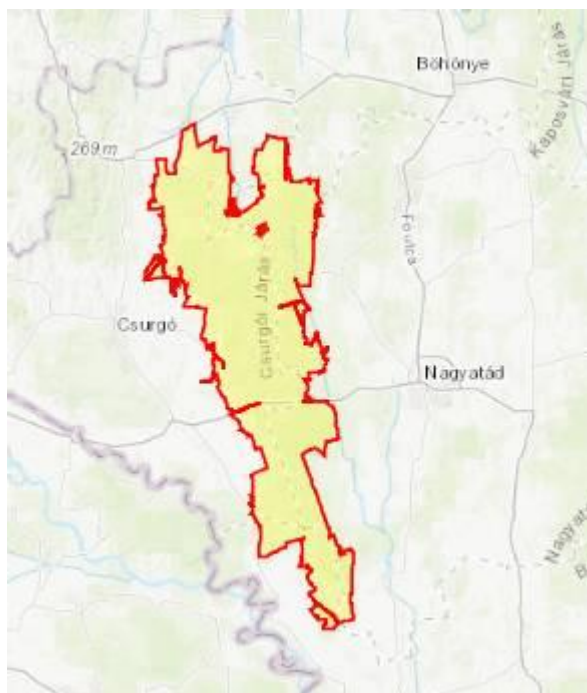
2.6.17. Szentai erdő természetmegőrzési terület (HUDD20063)

Területe: 19527.57 ha

Érintett települések: Bélavár, Berzence, Bolhás, Csurgó, Háromfa, Iharos, Iharosberény, Inke, Kaszó, Somogycsicsó, Somogyszob, Somogyudvarhely, Szentá, Tarany, Vése, Vízvár

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A jelölő élőhelyeket és fajokat pedig lásd a 2-77., 2-78. táblázatokban.

2-43. ábra Szentai erdő természetmegőrzési terület

2-77. táblázat Szentai erdő természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
2340	Pannon kilúgozódott dűnék	195,28	C
3130	Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	0,2	C
3160	Természetes disztróf tavak és tavacskák	976,38	B
6260	Pannon homoki gyepek	0,04	D
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	195,28	B
7140	Tőzegmohás lápok és ingólápok	0,98	B
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	5858,27	B
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	7029,93	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	1952,76	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	1952,76	B

2-78. táblázat Szentai erdő természetmegőrzési terület jelölő faja

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
lápi aldrovanda	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	A
szíveslevelű-hídór	<i>Caldesia parnassifolia</i>	A
sűrű csetkása	<i>Eleocharis carniolica</i>	D
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	C
díszes tarkalepke	<i>Hypodyras maturna</i>	D
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	D
vérfü-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	C
kerekvállú állasbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	B

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák
- 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 2340 *Pannon kilúgozódott dűnék
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)*
- *Aldrovanda vesiculosa**

A terület fő célkitűzései:

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban a természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A meglévő homoki gyepek fenntartása a cserjésedés visszaszorításával, lehetőség szerint legelőként történő hasznosításával.
- Vízgazdálkodás helyzetének javítása, ezen belül a lefolyástalan területek lecsapolásának megszüntetése.
- Mesterséges medrű vízfolyások természetességének javítása, lehetőség szerint korábbi patakmedrek, meanderek revitalizálásával.
- Bükkelegyes állományok területének növelése.
- Inváziós növényállományok (bálványfa, kései meggy, selyemkóró) terjedésének megelőzése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Egy erdőrészleten belül a termőhelynek megfelelő elegyel, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- Vadlétszám, elsősorban a vaddisznó állomány csökkentése a lápok, zsombékosok, gyepterületek megóvása érdekében.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.
- Az *Aldrovanda vesiculosa* és *Caldesia parnassifolia* megőrzése érdekében a Belső-Somogy talajvízszint csökkenését ellensúlyozó lehetséges intézkedések megvizsgálása.

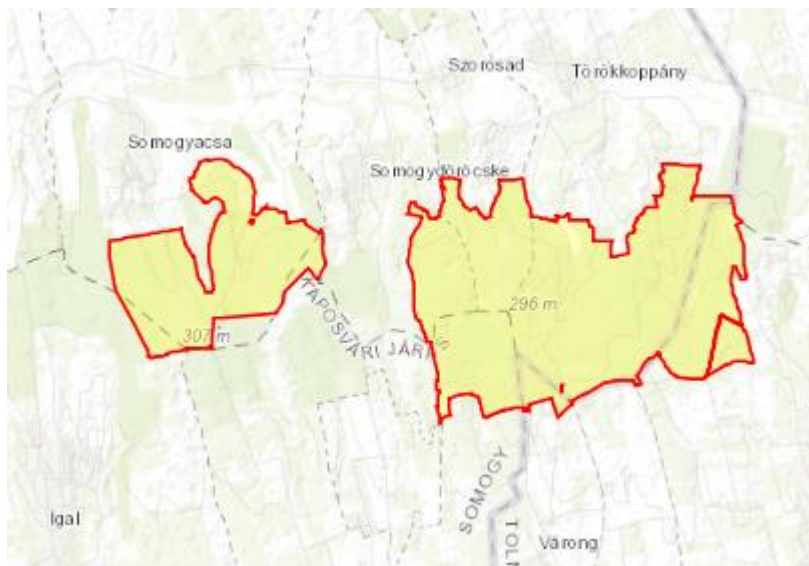
2.6.18. Törökkoppányi erdők természetmegőrzési terület (HUDD20046)

Területe: 2164.7900 ha

Érintett települések: Igal, Somogyacsa, Somogydöröcske, Somogyszil, Szorosad, Törökkoppány

Elhelyezkedését a következő ábra mutatja. A 2-79. táblázatban a jelölő élőhelyek, a 2-80. táblázatban a terület egyetlen jelölő faja látható.

2-44. ábra Törökkoppányi erdők természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-79. táblázat Törökkoppányi erdők természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	4,33	D
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	71,44	C
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	840,36	B
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	264,1	C

2-80. táblázat Törökkoppányi erdők természetmegőrzési terület jelölő faja

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek
- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*)*

A terület fő célkitűzései:

- Természetkímélő erdőgazdálkodási módok meghonosítása.
- Erdők természetességének javítása, folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás, holtfa mennyiségének növelése.

- Inváziós fajok térfoglalásának visszaszorítása, kiemelten a bálványfáé.
- Eróziós folyamatok csökkentése.

További célok és végrehajtandó feladatok:

- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

2.6.19. Zákány-Órtilosi dombok természetmegőrzési terület (HUDD20055)

Területe: 270,94 ha

Érintett települések: Zákány, Órtilos

Elhelyezkedését lásd az alábbi ábrán, jelölő élőhelyeit pedig a 2-81., jelölő fajait a 2-82. táblázatban.

2-45. ábra Zákány-Órtilos dombok természetmegőrzési terület elhelyezkedése

2-81. táblázat Zákány-Órtilos dombok természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei

kódja	élőhely neve	kiterjedése	reprezentativitása
3150	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel	1,87	D
3260	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitriche-Batrachion</i> növényzettel	0,5	C
91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	3,12	C
91K0	Illír bükk (<i>Fagus sylvatica</i>)-erdők (<i>Aremonio-Fagion</i>)	2,71	B
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)	194,09	A

2-82. táblázat **Zákány-Őrtilosi dombok természetmegőrzési terület jelölő fajai**

Faj		reprezentativitása
magyar név	tudományos/latin név	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	C
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	C
nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	C
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása*:

- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*)*

A terület fő célkitűzései:

- Az erdőgazdálkodási gyakorlatban természetközeli módszerek meghonosítása és általánossá tétele.
- A jellegzetes illír hatást mutató aljnövényzettel (*Anemona trifolia*, *Dentaria trifolia*, *Lamium orvala*) rendelkező erdőállományokat fokozott kímélete.
- A nem őshonos faállományok, elsősorban az akácok, lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos állományokra.
- A szurdokvölgyekben lévő erdőállományok fokozott kímélete, a talajeróziót fokozó tevékenységek kerülésével.
- Bükkös állományok területének növelése.
- Inváziós növények állományainak visszaszorítása (pl: fehér akác, bálványfa).

További célok és végrehajtandó feladatok:

- Erdőrészlet szinten a termőhelynek megfelelő elegyes, lehetőleg változatos korú, többszintű faállományt eredményező gazdálkodás bevezetése.
- A magántulajdonú területek kivásárlása.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire.

3. SOMOGY MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK BEMUTATÁSA

A Somogy megye területrendezési tervét az *SKV 2.1. fejezete* részletesen bemutatja. Az ismertetés kitér a szerkezeti terv térségeinek, az új infrastruktúra elemeknek és az egyes megyei övezetek változásának a bemutatására. Jelen fejezetben a főanyagban szereplő adatok megismérlésétől terjedelmi okok miatt eltekintünk.

A megyei tervek speciális tartalmúak, a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14. mellékletének a terv/program bemutatására vonatkozó tartalmi követelményei nem alkalmazhatók teljeskörűen. A következőkben ezért a részletes ismertetéstől eltekintve a releváns tartalmi elemekre vonatkozó rövid összefoglalást adunk.

3.1. A Natura 2000 területekre hatással lévő megyei területrendezési terv céljainak meghatározása

Somogy megye előző (hatályos) területrendezési tervét 2011. áprilisában fogadta el a megyei közgyűlés. A megyei terv jelen felülvizsgálatának célja a **2019. március 15-án hatályba lépett „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről”** szóló **2018. évi CXXXIX. törvénnyel (TrTv.)**, a **területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról** szóló **9/2019. (VI. 14.) MvM rendelettel**, és más hatályos jogszabályi előírásokkal **való összhang megteremtése**, valamint tervi javaslatok megfogalmazása a megye fejlesztése érdekében.

A tervjavaslatot megalapozó előkészítő fázisban a jogszabályi előírások módosításából eredően és a hatályos terv óta történt fejlesztéseknek megfelelően elkészült a területrendezési terv felülvizsgálata. Az eredményekre támaszkodva **a megyei terv célja, hogy meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, az erőforrások védelmére, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, a hagyományos tájhasználat megőrzésére.**

A megyei területrendezési terv **elsősorban az országos és térségi szintű fejlesztési igények**, az ágazati és területi elképzelések **területi koordinációját hivatott összehangolni. Fontos feladata ugyanakkor, hogy a jogszabályok szabta keretek között segítse, térben összehangolja az egyedi, helyi és térségi fejlesztési igényeket is**, vagyis támogassa a többszintű, integrált és fenntartható területi koordinációt. Alapvető irányelv, hogy a TrTv.-ben meghatározott védelmi célú, illetve a térség fejlődését segítő, jövőbeni térszerkezeti elemek a megye adottságait figyelembe véve, megfelelő egyensúlyukkal segítsék a megye beilleszkedését az országos és az európai térbe.

A terv törekszik egyensúlyt teremteni a közlekedés- és energetikai fejlesztési elképzelések és a táj- és természetvédelmi érdekek között, illetve összehangolja az értékes erdő- vagy mezőgazdasági területek megőrzésének szempontjait a beépítési igényekkel.

Összefoglalva¹⁷ a megyei területfejlesztési terv célja, hogy:

- a hatályos Országos Területrendezési Tervvel összhangban meghatározzák a megye távlati térszerkezetét és területfelhasználását,

¹⁷ https://www.kormany.hu/download/f/3e/51000/180320_megyei_fuzet.pdf

- ezzel az ágazati célok területi koordinációját és
- közvetítsék az országos és a térségi elhatározásokat a településrendezés számára.

A megyei területrendezési tervek módosításának feladta:

- az országos területfelhasználás és műszaki infrastruktúra területi pontosítása,
- az országos elemek kiegészítése a térségi jelentőségű infrastruktúra elemekkel,
- az országos övezetek területi pontosítása;
- a térségi jelentőségű környezeti, természeti és kulturális értékek területi védelme (megyei övezetek);
- a megyei sajátosságokat kiemelő egyedi övezet(ek) meghatározásával a megyei fejlesztések térbeli koordinálása.

3.2. A terv mérete, jelentősége, tervezett időtartama

Jelen tartalmi elvárás nem releváns, a tervek/programok mérete, jelentősége, tervezett időtartama konkrét beavatkozásokat is tartalmazó dokumentumoknál mutatható be.

A megyei területrendezési terv mérete, kiterjedése általában azonos a teljes megye területével, azaz egy megye egészére kiterjedően határozza meg a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét. Somogy megye esetében a **Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó településekre** a TrTv. negyedik részében foglalt, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve (a továbbiakban: BKÜ TrT) területi hatálya terjed ki, ezért a **megyei terv tartalma** e Balaton parti területre **nem terjed ki**.

A megyei terv jelentőségét az adja, hogy megyei terv egyfajta hidat, összekötő kapcsot teremt az országos területrendezési terv és a települési területrendezési tervek között. A megyei terv az Országos Területrendezési Terv elhatározásait területileg pontosítja, finomhangolja a megyei térszerkezetet, és kiegészíti azt a térségi jelentőségű (országos vagy helyi elhatározású) elemekkel. Az ily módon, koordináltan kialakított és egységesen megjelenő hálózatot – legyen az közlekedési, energetikai vagy egyéb infrastruktúra-hálózat – a megyei tervek közvetítik a települési tervek felé. Ugyanakkor a települési rendezési tervek alapján lehatárolja a települési térséget és a sajátos területfelhasználású térséget.

A megyei terv akkor jó, ha:¹⁸

- ténylegesen figyelembe veszi a települési elképzeléseket;
- koordinálja az esetlegesen egymással ellentétes települési érdekeket;
- megfelel az országos jogszabályi feltételeknek, továbbá
- a szomszédos megyei tervekkel összhangban van.

A megyei területrendezési terveket az országos területrendezési tervvel összhangban rendszeresen felül kell vizsgálni. A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/B. § alapján: „**A területrendezési tervek felülvizsgálata legalább hétévente, az európai uniós tervezési ciklushoz igazodóan történik. Az ország, a kiemelt térség és a megye területrendezési terveit egy időben kell készíteni. A megye területrendezési tervének módosítását az ország és a kiemelt térség területrendezési terve átfogó módosításának elfogadását követő egy éven belül kell elfogadni.**”

¹⁸ https://www.kormany.hu/download/f/3e/51000/180320_megyei_fuzet.pdf

3.3. A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése

Jelen tartalmi elvárás csak részben releváns, mivel a megyei terv térbeli kiterjedése megadható (ahogy azt az előző pontban leírtuk), de a tervek/programok által igénybe vett terület, az okozott hatás nagysága, kiterjedése csak konkrét beavatkozásokat is tartalmazó dokumentumoknál mutatható be.

A megyei terv, ahogy a neve is mutatja a Balatoni Üdülőkörzetbe tartozó településeken kívül a teljes megyére kiterjed. A tervezett térszerkezeti elemek, övezetek a BKÜ területéhez tartozó településeken kívül a megyét teljesen lefedik.

Ez azonban nem jelenti automatikusan azt, hogy a terv engedte keretek között megvalósuló beavatkozások/területhasználat váltások is a megye teljes területét, mint hatásterület lefedik. A valós hatások hatásterülete várhatóan jóval szűkebb, lokális, csak kisebb és nagyobb beruházások hatásterületeit foglalja majd magába mozaikosan. (Lásd pl. új infrastruktúra elemek sávszerűen, a települési térségek kijelölésével várható új beépítések szintén foltszerűen mutatkoznak.) Az övezeti változások, melyek esetenként a területhasználatok változását is célozhatja (lásd pl. Somogyban az erdőtelepítésre javasolt területek növekedése) már tágabb környezetre is kiterjedő hatásokkal járhatnak.

A hatások térbeli kiterjedését, nagyságát csak a következő tervezési fázisokban, településrendezési eszközökben, majd konkrét beruházások esetén lehet pontosítani.

Azt viszont már jelen fázisban is vizsgálni lehet, hogy a megyei terv felülvizsgálatának mely javasolt új konfliktust okozó térszerkezeti elemei, térségeinek, övezeteinek módosulásai érintenek, hol, hányszor Natura 2000 területeket. Ezt az új elemek és a módosult térszerkezet összemetszésével be lehet mutatni. A térszerkezeti változások és potenciális konfliktust okozó övezetek közül (lásd: hatótényezők felsorolását az **1.3. fejezetben**) a következőket kell kiemelni Natura területek szempontjából (**3-1. táblázat**).

3-1. táblázat **Natura 2000 területekkel kapcsolatosan azonosítható potenciális konfliktusterületek és kiterjedésük**

Natura kód	Natura terület megnevezése	érintett terület összesen (ha)	érintett település(ek)
Erdőtelepítésre javasolt övezetekkel érintett Natura területek - összesített			
HUDD20008	Ormánsági erdők	0,5	Lakócsa
HUDD20052	Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek	1,3	Lakócsa
HUDD20014	Jánosházi-erdő és Égett-berek	0,02	Nagykorpád
HUDD20017	Mocsoládi-erdő	0,03	Kisbárapáti
HUDD20063	Szentai-erdő	4,9	Szenta, Bolhás, Somogyecsicsó, Somogyudvarhely, Tarany, Berzence, Háromfa, Vízvár
HUDD20007	Kelet-Dráva	9,0	Tótújfalu
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	39,3	Bárdudvarnok, Szentbalázs, Cserénfa, Sántos, Szenna, Szilvásszentmárton, Kaposvár, Patca, Kaposzserdahely, Zselickisfalud, Kaposkeresztúr
HUDD20018	Pati-erdő	0,32	Kaposfő
HUDD20055	Zákány-Örtilosi dombok	0,24	Zákány, Örtilos
HUDD20060	Rinyaszentkirályi-	0,03	Nagyatád

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Natura kód	Natura terület megnevezése	érintett terület összesen (ha)	érintett település(ek)
	erdő		
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	82,7	Csurgó, Bélavár, Gyékényes, Somogyudvarhely, Berzence
HUDD20046	Törökkoppányi erdők	5,9	Szorosad
HUDD20057	Somogymeggyesi erdő	0,06	Nágocs
HUDD20019	Mernyei-erdő	9,2	Magyaregres, Somogygeszti, Alsóbogát
HUDD20056	Közép-Dráva	72,9	Barcs, Babócsa, Péterhida, Bolhó, Vízvár, Bélavár
HUDD10002	Nyugat-Dráva	82,7	Barcs, Babócsa, Péterhida, Bolhó, Vízvár, Bélavár, Csurgó, Gyékényes, Zákány, Somogyudvarhely, Berzence
HUDD10013	Zselic	119,5	Bárdudvarnok, Szentbalázs, Cserénfa, Sántos, Szenna, Szilvásszentmárton, Kaposvár, Patca, Kaposzterdahely, Zselickisfalud, Zselickislak, Kaposkeresztúr
HUDD10008	Belső-Somogy	110,4	Görgeteg, Háromfa, Kisbajom, Kutas, Lábod, Mike, Nagykorpad, Csokonyavisonta, Rinyaszentkirály, Inke, Senta, Nagyatád, Nagybajom, Rinyakovácsi, Újvárfalva, Csököly, Libickozma, Mesztegnyő, Somogyfajsz
HUDD20044	Boronka-melléke	10,3	Nagybajom, Mesztegnyő, Somogyfajsz, Böhönye
HUDD20015	Kisbajomi erdők	0,1	Nagykorpad
Települési térség változásával érintett Natura területek – településenkénti bontásban			
HUDD20017	Mocsoládi-erdő	0,0009	Bonnya
		0,0001	Fiad
		0,0017	Felsőmocsolád
		0,0137	Kisbárapáti
HUDD20051	Darányi borókás	2,8940	Darány
HUDD20052	Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek	0,0005	Lakócsa
HUDD20053	Csokonyavisontai fás legelő	0,5920	Csokonyavisonta
HUDD20063	Szentai-erdő	0,9347	Bolhás
		0,0179	Inke
		0,0410	Kaszó
		0,7793	Vízvár
		1,4993	Somogyecsicsó
		0,0208	Szenta
HUDD20007	Kelet-Dráva	1,4435	Szentborbás
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	0,0460	Sántos
		0,0044	Simonfa
		0,010	Hajmás
		2,3989	Szentbalázs
		0,0036	Kaposgyarmat
		0,0011	Kaposhomok
		0,0086	Visnye
		2,1487	Zselickisfalud
		7,2948	Bárdudvarnok
		0,5537	Bószénfa
1,7327	Cserénfa		

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Natura kód	Natura terület megnevezése	érintett terület összesen (ha)	érintett település(ek)
HUDD20054	Nyugat-Dráva	2,98831	Zákány
HUDD20055	Zákány-örtilos dombok	3,0985	Zákány
		0,1067	Örtilos
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	0,0829	Berzence
		0,0120	Bélavár
		0,1084	Gyékényes
		0,0500	Somogyudvarhely
HUDD20068	Gyékényesi erdők	0,0469	Zákányfalu
HUDD20039	Dékány-hegy	0,4757	Tengőd
		0,0140	Szabás
		0,0865	Nagybajom
		0,3172	Csokonyavisonta
		0,1165	Kaszó
		0,1270	Libickozma
		0,0268	Nagyatád
		0,1086	Somogyfajsz
		0,0086	Háromfa
		3,2612	Kisbajom
		0,0145	Lábod
		0,0062	Mike
		0,0232	Nagykorpád
		4,0197	Rinyaszentkirály
		HUDD20044	Boronka-melléke
0,0029	Somogyfajsz		
0,0158	Hosszúvíz		
HUDD20015	Kisbajomi erdők	0,0066	Kisbajom
HUDD20056	Közép-Dráva	12,7008	Babócsa
		7,7679	Barcs
		0,0037	Bélavár
		2,0082	Bolhó
		0,0120	Drávatamási
		0,0028	Heresznye
		0,0371	Komlósd
		1,6368	Péterhida
		3,7925	Vízvár
HUDD10002	Nyugat-Dráva	0,1846	Babócsa
		9,6140	Barcs
		0,0157	Bélavár
		2,2241	Bolhó
		0,0831	Berzence
		2,4291	Darány
		0,1087	Gyékényes
		0,0124	Drávatamási
		0,0029	Heresznye
		0,0043	Örtilos
		0,0327	Komlósd
		0,0433	Somogyudvarhely
		1,5178	Péterhida
		6,4576	Zákány
3,7914	Vízvár		
HUDD10013	Zselic	0,0489	Sántos
		0,0045	Simonfa
		0,0159	Hajmás
		2,3000	Szentbalázs
		0,0037	Kaposgyarmat

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Natura kód	Natura terület megnevezése	érintett terület összesen (ha)	érintett település(ek)
		0,0012	Kaposhomok
		0,0093	Visnye
		2,1488	Zselickisfalud
		7,299	Bárdudvarnok
		0,5537	Bőszénfa
		1,7336	Cserénfa

Natura kód	Natura terület megnevezése	érintett folt (ha)	érintett település	sajátos térség típusa
Sajátos térség kialakításával érintett Natura területek – településenkénti bontásban a tényleges funkció megnevezésével				
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	0,0050	Gálosfa	idegenforg. fogadóhely
		10,2477	Gálosfa	idegenforg. fogadóhely
		0,0073	Hajmás	idegenforg. fogadóhely
		0,0016	Zselicszentpál	sportterület
		0,00006	Cserénfa	idegenforgalmi terület
		0,0375	Sántos	lőtér
HUDD20018	Pati-erdő	0,00585	Hetes	hulladéklerakó
HUDD20039	Dékány-hegy	3.52005	Tengőd	egészségügyi, szociális
HUDD10008	Belső-Somogy	0,06865	Nagybajom	golfpálya
		5,32185	Nagybajom	homokbánya
HUDD20044	Boronka-melléke	0,16905	Hosszúvíz	idősek otthona
		0,0002	Nagybajom	golfpálya
		5,3427	Nagybajom	homokbánya
HUDD20056	Közép-Dráva	6,3111	Barcs	bányászati terület
HUDD10002	Nyugat-Dráva	3,8172	Barcs	bányászati terület
		0,0024	Somogyudvarhely	bányaterület
HUDD10013	Zselic	0,0047	Gálosfa	idegenforg. fogadóhely
		10,2477	Gálosfa	idegenforg. fogadóhely
		0,0077	Hajmás	idegenforg. fogadóhely
		0,0017	Zselicszentpál	sportterület
		0,00005	Cserénfa	idegenforgalmi terület
		0,0405	Sántos	lőtér

A tervezett infrastruktúra elemek által érintett Natura 2000 területek az alábbiak (3-2. táblázat).

3-2. táblázat A tervezett infrastruktúra elemekkel kapcsolatos azonosítható konfliktusok

Natura kód	Natura terület megnevezése	infrastruktúra száma	megnevezése/szakasza
Új gyorsforgalmi utak által érintett Natura területek			
HUDD20018	Pati-erdő	M9	Vasvár (M80) – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd
HUDD20063	Szentai-erdő	M9	Vasvár (M80) – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd
HUDD10008	Belső-Somogy	M9	Vasvár (M80) – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd
HUDD20056	Közép-Dráva	M60	Pécs – Szigetvár – Barcs – (Horvátország)
HUDD10002	Nyugat-Dráva	M60	Pécs – Szigetvár – Barcs – (Horvátország)
Új főutak által érintett Natura területek			
HUDD20017	Mocsoládi-erdő	M7	Sávoly (M7) – Marcali – Somogyvár – Gamás – Törökkoppány – Nagykónyi (61. sz. főút)
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	61.	Iharosberény térsége (61. sz. főút) – Gyékényes térsége

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Natura kód	Natura terület megnevezése	infrastruktúra száma	megnevezése/szakasza
			– (Horvátország)
HUDD20068	Gyékényesi erdők	61.	Iharosberény térsége (61. sz. főút) – Gyékényes térsége – (Horvátország)
HUDD10002	Nyugat-Dráva	61.	Iharosberény térsége (61. sz. főút) – Gyékényes térsége – (Horvátország)
Új térségi szerepű összekötő utak által érintett Natura területek			
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	-	Szentbalázs – Hajmás – Bükkösd
HUDD10013	Zselic	-	Szentbalázs – Hajmás – Bükkösd
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	-	Barcs – Vízvár – Berzence – Iharosberény
HUDD10002	Nyugat-Dráva	-	Barcs – Vízvár – Berzence – Iharosberény
		-	Babócsa – (Horvátország)
HUDD20056	Közép-Dráva	-	Babócsa – (Horvátország)
Új mellékutak által érintett Natura területek			
		-	Somogyecsicsó – Csurgó
HUDD20063	Szentai-erdő	-	Háromfa – Tarany (Felsőgóla)
		-	Háromfa – Vízvár
HUDD20046	Törökkoppányi erdők	-	Somogyacsa – Igal
		-	Csököly – Rinyakovácsi
		-	Csököly – Kisbajom
HUDD10008	Belső-Somogy	-	Rinyaszentkirály – Nagyatád
		-	Homokszentgyörgy [Mariettpusztja] – Csokonyavisonta [Lajosmajor]
HUDD20056	Közép-Dráva	-	Babócsa – Péterhida
HUDD10002	Nyugat-Dráva	-	Babócsa – Péterhida
HUDD20015	Kisbajomi erdők	-	Csököly – Kisbajom
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	-	Bárdudvarnok [Lipótfá]
HUDD10013	Zselic	-	Bárdudvarnok [Lipótfá]
Új nagysebességű vasútvonal által érintett Natura területek			
HUDD20019	Mernyei-erdő	-	(Horvátország) – Gyékényes térsége – Budapest [XI. kerület, Kelenföld] – Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] – Záhony térsége – (Ukrajna)
HUDD20063	Szentai-erdő	-	
HUDD10008	Belső-Somogy	-	
HUDD20018	Pati-erdő	-	
HUDD10002	Nyugat-Dráva	-	
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	-	
Új országos vasúti mellékvonal által érintett Natura területek			
HUDD20056	Közép-Dráva	-	Barcs – (Horvátország)
HUDD10002	Nyugat-Dráva	-	Barcs – (Horvátország)
Országos kerékpárút¹⁹ által érintett Natura területek			
HUDD20055	Zákány-Órtilosi dombok	9.A	Kölked - Sátorhely - Majs - Lippó - Kislippó - Magyarbóly - Villány - Villánykövesd - Palkonya - Újpetre - Vokány - Nagytótfalu - Kisharsány - Siklós - Matty - Kisszentmárton - Vejtí - Piskó - Zaláta - Drávasztára - Felsőszentmárton - Szentborbás - Tótújfalu - Potony - Drávagárdony - Drávatamási - Barcs - Péterhida - Babócsa - Bolhó - Heresznye - Vízvár - Somogyudvarhely - Berzence - Gyékényes - Zákány - Órtilos - Murakeresztúr - Molnári - Letenye - Bázakerettye - Tormafölde - Szécsisziget - Lenti - Rédics - Resznek - Nemesnép - Szentgyörgyvölgy - Velemér - Magyarszombatfa - Bajánsenye - Óriszentpéter - Szalafő - Apátistvánfalva - Magyarlak - Rábagyarmat - Rátót - Csákánydoroszló - Pinkaminszent - Szentpéterfa - Pornóapáti - Felsőcsatár - Narda - Bucus - Bozsok - Velem - Kőszeg
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík		
HUDD20051	Darányi borókás		
HUDD20056	Közép-Dráva		
HUDD20007	Kelet-Dráva		
HUDD10002	Nyugat-Dráva		

¹⁹ Kerékpárutaknál a terv nem különbözteti meg a meglévő és a tervezett szakaszokat.

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Natura kód	Natura terület megnevezése	infrastruktúra száma	megnevezése/szakasza
			- Horvátzsidány - Csepreg - Szakony - Zsira - Sopronhorpács - Egyházaskölyk - Lövő - Röjtökmuzsaj - Nagylózs - Fertőhomok - Fertőd - Sarród - Jánossomorja - Várbalog - Hegyeshalom - (Ausztria)
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	73.	Fonyód – Buzsák – Somogyvár – Kaposvár – Szenna – Almamellék – Abaliget – Orfű – Pécs
HUDD10013	Zselic		
HUDD20004	Dél-Zselic		
HUDD20044	Boronka-melléke	74.	Nagyatád – Segesd – Nagybjom – Kaposmérő – Kaposvár – Taszár – Dombóvár – Kurd – Hőgyész
HUDD10008	Belső-Somogy		
HUDD20063	Szentai-erdő	7.A	Balatonakarattya – Siófok – Keszthely – Sármellék – Zalakaros – Nagykanizsa – Kaszó – Nagyatád – Berzence – (Horvátország)
HUDD10008	Belső-Somogy		
Térségi kerékpárút által érintett Natura területek			
HUDD20017	Mocsoládi-erdő	-	Somogyvár – Polány – Kisbárapáti – Somogyacsa – Törökkoppány – Nagykónyi
HUDD20051	Darányi borókás	-	Barcs – Istvándi – (Szigetvár)
HUDD20053	Csokonyavisontai fás legelő	-	Nagyatád – Lábod – Barcs
HUDD20063	Szentai-erdő	-	(Galambok) – Varászló – Kaszó
HUDD20016	Észak-zselici erdőségek	-	Kaposfő – Bárdudvarnok – Kadarkút – Barcs Kaposvár – Simonfa – Bőszénfa
HUDD20062	Nyugat-Dráva-sík	-	Porrogszentkirály – Gyékényes
HUDD20057	Somogymeggyesi erdő	-	Somogymeggyes – (Andocs) – Igal – Kaposvár
HUDD10008	Belső-Somogy	-	Nagyatád – Kadarkút
			Kaposfő – Bárdudvarnok – Kadarkút – Barcs
			(Galambok) – Varászló – Kaszó
			Nagyatád – Lábod – Barcs
HUDD20056	Közép-Dráva	-	Barcs – Istvándi – (Szigetvár)
HUBF20050	Csörnyeberek (Zalacomár)	-	(Miháld) – Nemesdéd – Böhönye
HUDD10002	Nyugat-Dráva	-	Barcs – Istvándi – (Szigetvár)
			Porrogszentkirály – Gyékényes
HUDD10013	Zselic	-	Kaposfő – Bárdudvarnok – Kadarkút – Barcs
			Kaposvár – Simonfa – Bőszénfa
Új földgázszállító vezeték által érintett Natura területek			
HUDD20063	Szentai-erdő	-	Déli Áramlat: (Szerbia) – Hercegszántó – Szigetvár
HUDD10008	Belső-Somogy	-	térsége – Tornyiszentmiklós – (Szlovénia)

3.4. A terv kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása

Jelen tartalmi elvárás nem releváns, a megyei területrendezési terv egyfajta keretrendszer, ebben még nincsen szó a terv kivitelezéséről, tehát a kivitelezés során várható átmeneti hatásokat sem lehet bemutatni.

A megyei terv nem egy automatikusan, a terv elkészülte után tervezett beavatkozások közvetlen megvalósulásával járó tervfajta. Az általa megszabott keretek az igények, szükségletek felmerülésekor, további tervezési fázisokat is magába foglaló előkészítés alapján becsülhetők majd a kivitelezés hatásai a későbbiek során. Az egyes beavatkozások környezeti hatásainak vizsgálatakor lehet majd e tartalmi elvárást kitölteni.

3.5. A terv megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése

Jelen tartalmi elvárás nem releváns, konkrét beavatkozásokról a megyei tervben nincsen szó, a megyei területrendezési terv pl. az infrastruktúra elemek megvalósításának térbeli kereteit, feltételeit adja meg. Ez alapján azonban még konkrét beavatkozás nem valósítható meg, azok további engedélyezési eljárásokat igényelnek. Így szükséges létesítményeket sem lehet ismertetni, bár pl. pont az infrastruktúra elemeknél ezek jellege, típusa közismert.

3.6. A megye területén terv lévő természeti állapot ismertetése

A megye természeti helyzetét, alapvetően a megyei természeti értékeket az *SKV 3. melléklete* mutatja be részletesebben. Ezért ezt jelen mellékletben nem ismételjük meg.

3.7. A terv megvalósulásának társadalmi, gazdasági következményei

A megyei területrendezési terv által lehatárolt térszerkezet keretet ad területhasználat alakításához, új térszerkezeti elemek megvalósításához. A keretek kitöltése a mindenkori társadalmi, gazdasági igények alapján történik meg. Jól látható azonban, hogy már a korábbi (jelenleg még hatályos), 2011-ben elfogadott megyei területrendezési terv számos eleme sem valósult meg, továbbra is szereplő számos tervezett elemmel találkoztunk. (Lásd pl. meg nem valósult infrastruktúra elemek, települési terület bővítés, erdőtelepítésre javasolt terület továbbra is mezőgazdasági hasznosításban). A terv tehát jelen esetben társadalmi, gazdasági szükségletek térbeli kereteit teremti meg, a tényleges beavatkozások e keretrendszer alapján valósulnak majd meg, azonban e keretrendszer sok esetben rugalmas (pl. a nyomvonalas létesítmények nyomvonala tájékoztató jellegű).

4. A MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

A Natura 2000 területekre nézve kedvezőtlen hatások jelentkezhetnek a beavatkozások megvalósítása és azok működése során. A különböző vonalas infrastrukturális fejlesztések vagy egyes területhasználati besorolások változásai hatással lehetnek a Natura 2000 hálózat közvetlenül vagy közvetve érintett elemeire. A tervezésnek ezen a stratégiai szintjén a várható hatásokat az adott fejlesztéstípusok megvalósítása és működése során eddig tapasztalt következményei alapján tudjuk megítélni.

A környezeti vizsgálat során azonosítottuk a terv által várhatóan előidézett hatótényezőket és megvizsgáltuk az egyes Natura 2000 területek várható érintettségét. Számos esetben előfordul, hogy egy-egy Natura területet többféle tervi elem kedvezőtlen hatása is elér. A hatótényezők jellegéből, várható hatásterületéből és az érintett Natura terület szerepköréből (természetmegőrzési, madárvédelmi, milyen élőhelyek, illetve fajok megőrzése a fő feladata, mekkora a kiterjedése stb.) adódik a várható hatások erőssége, megítélése.

Azt, hogy a konkrét beavatkozások milyen élőhelyeket/fajokat hogyan érintenek majd, azt az egyes beruházások környezeti hatásvizsgálata és az annak keretében elvégzendő Natura 2000 hatásbecslés fogja megmondani. A tervezés jelenlegi szintjén a kockázatok feltárása a cél. Ez a tanulmány arra tud rámutatni, mely Natura területeket éri a legtöbb kedvezőtlen hatás és milyen e területek érzékenysége. Ezek alapján javaslatot tesz egyes tervi elemek módosítására a terhelések csökkentése érdekében.

4.1. A tervi elemek Natura 2000 területek jelölő élőhelyeire és jelölő fajaira gyakorolt hatásai

A megyei területrendezési terv számos eleme közül a Natura 2000 területekre számottevő hatással bíró tervelemek véleményünk szerint az alábbiak:

- Infrastrukturális fejlesztések:
  - közlekedési infrastruktúra: utak, vasutak, kerékpárutak, kikötők, kompátkelők
  - energetikai hálózatok: földgázvezetékek, távvezetékek
- Területfelhasználási kategóriák területi lehatárolása / lehatárolásának változása:
  - települési térség
  - sajátos területfelhasználású térség
- Övezeti besorolások változása:
  - Országos Ökológiai Hálózat övezete
  - Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
  - Napelem park kijelölésének korlátozásával érintett terület övezete
- Turizmusfejlesztés, mint általános cél

A konfliktusterületek, ill. egyes infrastruktúra elemek által érintett Natura 2000 területek tételes felsorolását a **3.3. fejezet** tartalmazza, jelen fejezet a hatások jellegére koncentrál, néhány fontosabb példa kiemelésével.

4.1.1. Vonalas közlekedési infrastruktúra, mint hatótényező

Amikor vonalas létesítmények érintik a Natura 2000 területeket, akkor az érintettség jellegétől és mértékétől függő súlyosságú következmények várhatók. Legkedvezőtlenebb hatása az olyan nyomvonalvezetésnek van, amely átszeli a területet, ezzel elválasztja egymástól az egyébként növényföldrajzilag és ökológiailag összefüggő, egymással aktív energetikai és genetikai kapcsolatban álló biológiailag aktív területeket. Az élőhelyek feldarabolódása az egyik legégetőbb globális méretű ökológiai probléma, amely szegélyhatással, génsodródással, végeredményben az élőhely degradációjával jár. Minél kisebb a leválasztott terület, annál nagyobb a valószínűsége, hogy annak az állapota leromlik, az élőhely lassan megszűnik az lenni, ami volt. Helyét közönséges fajokból álló – bár biológiailag továbbra is aktív – felszín veszi át, amelyből az eredeti élőhelyre jellemző karakterfajok lassan kiszorulnak. Általában ezzel a folyamattal együtt szegényedik a terület faunája is. Ha a feldarabolódás miatt populációk választódnak el, hasonló degradáció, génsodródás indul. A túl kicsivé vált állomány genetikailag leromlik, végül elpusztul.

Összességében minél nagyobb egy ökológiailag értékes terület kiterjedése, vagy egy populáció mérete, annál sokszínűbb a génkészlete, tehát annál reziliensebb, azaz annál sikeresebben tud alkalmazkodni a környezet változásaihoz. Ez a tulajdonság a klímaváltozás küszöbén kiemelkedően fontos.

Érzékelhető az a szándék, hogy a vonalas közlekedési infrastruktúra fejlesztések nyomvonalának tervezése során figyelembe vegyék a természetvédelmi szempontokat is, de ennek ellenére számos esetben fordul elő, hogy az új hálózati elemek átmetszenek még egybefüggő Natura 2000 területeket. Ilyenek például az *M9-es*, és a *Horvátország felé haladó nagysebességű vasútvonal*, amely – egymástól különböző helyeken - átmetszik pl. a **Pati-erdőt**, ezzel a terület többszörösen darabolódik. Ez a legkedvezőtlenebb következmény, amit az ilyen típusú fejlesztések okoznak. Ez az, amit minden lehetséges módon akadályozni kell. Adott esetben kedvezőbb volna a két nyomvonalat egy sávban vezetni.

A legjobb megoldás persze – főként a kisebb területi kiterjedésű védett területek esetében – az elkerülés. Nagyobb kiterjedésű Natura 2000 területek integritása megőrizhető a nyomvonal megemelésével. Ha az átmetszés semmiképpen nem kerülhető el, akkor meg kell teremteni az elválasztott területek közti átjárást. Az átjárók a vegetáció vonatkozásában csak részleges megoldások, mivel az élőhelyek feldarabolódását kevéssé tudják megakadályozni, de az állatpopulációk számára elfogadható eredményt hozhatnak, főként, ha a kialakításuk megfelel az ökológiai követelményeknek.

A **Szentai-erdőt** is többszörösen metszi az említett két nyomvonal, de itt annyival jobb a helyzet, hogy a gyorsvasút egy már meglévő nyomvonalat követ, így fragmentáló hatás csak az M9 esetében várható. A nagyobb térséget bejáró állatfajok számára azonban jelentős veszélyforrás lesz a vasúti forgalom. Területfoglalást, illetve főként a megvalósítás során élőhelysérülést mindkét nyomvonal eredményez.

Nem szerencsés az *M60-as gyorsforgalmi út* horvát határ felé haladó szakaszának nyomvonal kijelölése sem, mert ugyan a nagy kiterjedésű Darányi borókást csak megközelíti, részben annak szegélyén halad, de a Drávához közeli lefűződött holtmeder nagy kanyarulatát a fejlesztés megszünteti. Ez a terület egyébként többszörösen is védett. Nemcsak a **Közép-Dráva** Natura 2000 természetmegőrzési terület, valamint a Nyugat-Dráva Natura 2000 madárvédelmi terület része, hanem egyúttal országos szinten is védett terület, a Duna-Dráva Nemzeti Park része.

Az egyéb vasútvonalak, térségi utak és új főutak elkerülik a Natura 2000 területeket, esetleg azok peremén haladnak, vagy - ha metszik is azokat, - már meglévő nyomvonalon épülnek majd, így nem okoznak fragmentációt. A Horvátországba irányuló nyomvonalak esetében

természetesen a folyó menti Natura 2000 területek érintése csak a terület feletti átíveléssel kerülhető el.

A mellékutak is zömükben vagy elkerülik, vagy már meglévő nyomvonalin metszik a Natura 2000 területeket. Mindössze két mellékút metsz át új nyomvonalon Natura 2000 területet: a Háromfa-Vízvár út, amely szintén a **Szentai-erdő**, a Babócsa-Péterhida közötti mellékút pedig a **Közép-Dráva** Natura 2000 területet. Mindkét esetben lehetséges, hogy jelölő élőhelyek válnak érintetté, vagy sérülnek. Jelölő fajokra nézve kedvezőtlen hatás csak a Szentai-erdő esetében jelenhet meg. (A Közép-Dráván a jelölő fajok halak, ezek érintettsége nem várható.)

A kerékpárutak jellemzően már meglévő vonalas elemekhez (pl. meglévő főút) kapcsolódnak, így fragmentáló hatást nem okoznak. Azonban kismértékű élőhelyi érintettség egyes helyszíneken várható (lásd: **3-2. táblázat**).

A továbbtervezés során tehát alapvetően arra kell törekedni, hogy az egybefüggő Natura 2000 területek integritása megmaradjon!

4.1.2. Pontszerű közlekedési infrastruktúra, mint hatótényező

Ide tartoznak a kikötők, kompátkelők, amelyek létesítése a Dráván van tervbe véve. Esetükben alapvetően végleges területfoglalással kell számolni. Az elfoglalt területen megszűnik a biológiailag aktív élőhely. A szűkebb környezetben csak átmeneti a területfoglalás, így idővel némiképp regenerálódhat a terület, függően attól, hogy a használatok mennyire teszik ezt lehetővé. Ezeknél a folyó medre és partja Natura 2000 terület, itt az érintettség nem kerülhető el. Ilyen esetben törekedni kell az ökológiailag kevésbé értékes területek (pl. szántó, vagy zavart terület) igénybevételére. Ennek érdekében a konkrét terveket a Duna-Dráva Nemzeti Park szakembereivel szükséges egyeztetni.

4.1.3. Földgázvezeték, mint hatótényező

Megítélése hasonló a vonalas közlekedési infrastruktúrához, mert szintén van elválasztó hatása, de alapvetően a növényzetre és az is tud visszafordítható lenni. Madárvédelmi területen nem okoz problémát. A megyében egyetlen vezeték építését tervezik, amely a megye területét Somogybükkösd és Patosa között szeli át. Eközben egy Natura 2000 természetmegőrzési terület középvonalán halad át – a **Szentai-erdőn** – de már meglévő vonalas infrastruktúra nyomvonalát követve, így számottevő hatásra nem kell számítani. Kofliktust okozhat a földgázvezeték védőövezetében elterjedő inváziós növényzet, azonban megfelelő fenntartással ez elkerülhető.

4.1.4. Távvezeték, mint hatótényező

Az előző értelemben nincsen fragmentáló hatása, ugyanis leginkább a madárvilágra hat. Madárvédelmi területektől távolabb, madárvonulási folyosók elkerülésével érdemes tehát nyomvonalukat tervezni. Ez alól kivételt képezhetnek azok a területek, ahol már jelenleg is távvezetékek sora húzódik. Természetmegőrzési területek esetében leginkább arra érdemes figyelni, hogy az oszlopok lehetőleg ökológiailag kevésbé értékes felszínre (szántó) kerüljenek.

Somogy megyében 400 kv-os távvezeték fog haladni **Zselic madárvédelmi terület** északi peremén. Ez nem okoz várhatóan majd jelentős konfliktust, éppen peremi elhelyezkedése miatt. Természetesen a tervezés során a szükséges védelmi intézkedéseket (madáreltérítő eszközök) alkalmazni kell majd.

4.1.5. Települési térség területfelhasználási kategóriájú területek kiterjedésének növekedése, mint hatótényező

A települési területek növekedése egy jellemző, sok területen tetten érhető hatótényező Somogy megyében. A megye 28 (BKÜ területén kívüli) Natura 2000 terület közül mindössze 9 az, amelyet nem ér ilyen hatás. Az elérhető térképi állományok segítségével (a 2011-es és 2019-es területrendezési tervek megfelelő elemei, Google Earth) áttekintettünk minden olyan területet, ahol a települési térség az új besorolás szerint Natura 2000 területet érint (területkimutatást részletesen lásd: **3-1. táblázat**). Ez alapján elmondható, hogy a települési területek tendenciózus növekedése tapasztalható, jellemzően a Natura 2000 területtel érintkező település szakaszokon, szegélyeken. Ez a településperemi érintettség részben adódhat az adatbázisok közti eltérésekből, ami azt jelenti, hogy a valóságban nincsen területi átfedés. Mérsékli a probléma jelentőségét az is, hogy a területi átfedések az esetek zömében kis kiterjedésű területeket érintenek (lásd: **3-1. táblázat**). A Natura 2000 területre azonban a települési terület átfedés nélkül is hathat kedvezőtlenül, egy terület peremének beépítése tovagyűrűzik a Natura 2000 terület belsejébe is, így valójában a közvetlenül igénybe vettél nagyobb területen érvényesül a zavaró hatás (pl. állandó emberi jelentét miatti zavarás, taposás, zaj, fényszennyezés, szemét). Ezekben az esetekben a települési térségek növekedése miatt a Natura 2000 területek, vagy azok jelölő élőhelyei folyamatosan zsugorodnak, a jelölő fajok állományai csökkennek.

Egy másik tendencia a nagyobb kiterjedésű Natura 2000 területek belsejében zárványszerűen megjelenő települési területek. Ez ahogy érzékelhető, néhány esetben már meglévő beépítést hivatott „legalizálni”, ami már meglévő zavarást jelent. Amennyiben nem erről van szó, úgy nemcsak a Natura területek kiterjedését csökkenti, hanem egységüket zavarja meg, a szegélyeken degradációs folyamatok indulnak meg, előidézheti egyes fajok elkerülő magatartását, egyes populációk méretének csökkenését.

Számos esetben azonban kizárható, hogy az élővilágra nézve érzékelhető kedvezőtlen hatással legyen ez a növekmény, mert pl. eleve nagyon településközeli területről van szó, vagy éppen szántóterület fekszik ott, ahol a zárvány létrejön. Vannak azonban olyan helyszínek, ahol a települési térség Natura 2000 területi érintettsége jelölő élőhelyet és/vagy jelölő fajt veszélyeztet(het). Ezek a települések a következők: **Babócsa, Barcs, Bárdudvarnok, Bélavár, Bolhás, Bolhó, Bonnya, Bószénfa, Cserénfa, Csoknyavisona, Darány, Drávatamási, Gyékényes, Kisbárapáti, Kaszó, Kisbajom, Lakócsa, Mike, Nagyatád, Nagyabajom, Nagykorpád, Órtilos, Péterhida, Sántos, Somogyicsó, Senta, Szentborbás, Tengőd, Vízvár, Zákány, Zákányfalu, Zselickisfalud, Somogyudvarhely**. Ezekben a területeken érdemes átgondolni az átsorolást.

Alapvetően magyarázatra szorul, hogy egy csökkenő népességű megyében (lakosságszám 2011-ben 316 137 fő²⁰, 2018-ban 316 111 fő²¹), miért van szükség ilyen mértékű települési növekedésre, ráadásul ökológiailag értékes, védendő, vagy védett területek rovására.

Jellemző konfliktusok

A területeken előforduló konfliktusok típusait az alábbi példákon keresztül mutatjuk be.

Vízvár

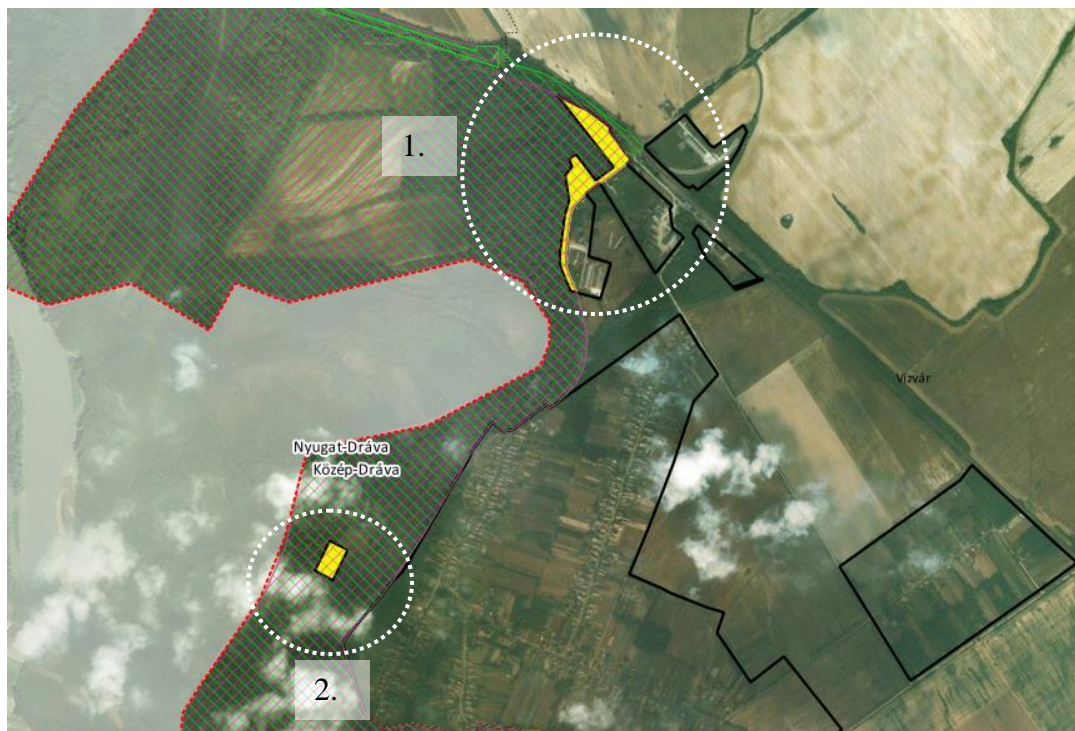
A települési térségbe vont terület érinti a HUDD10002 Nyugat-Dráva madárvédelmi és a HUDD20056 Közép-Dráva természetmegőrzési területeket, amelyek egymást itt átfedik.

²⁰ http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_03_15_2011.pdf

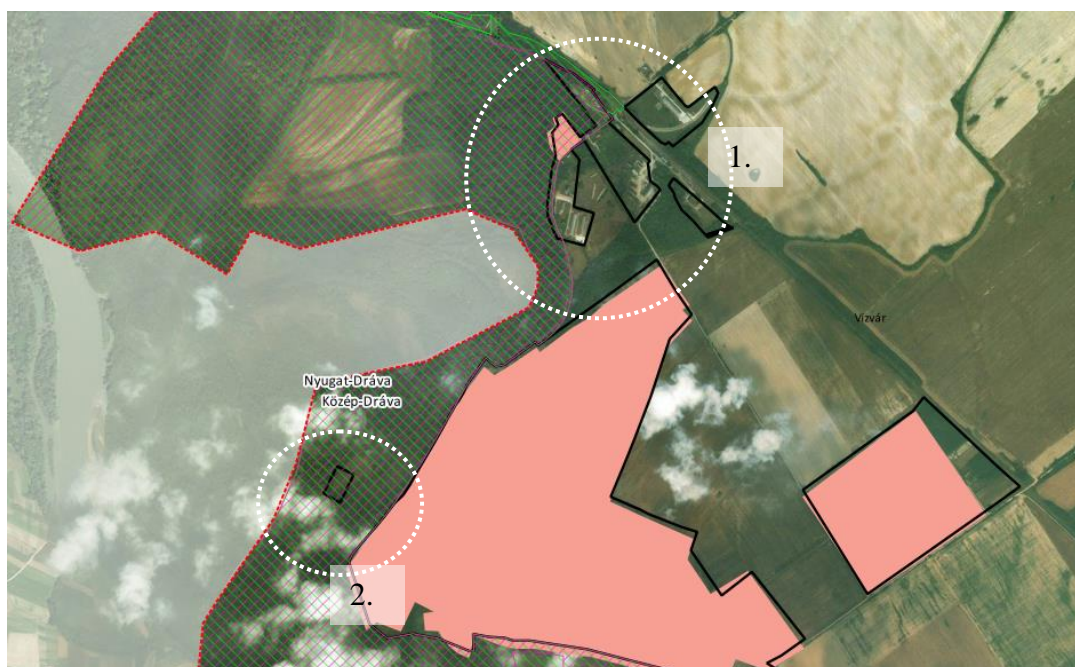
²¹ www.kormanyhivatal.hu/download/5/32/25000/2019_ALL_SOM.xlsx

1. Konfliktusterület (Vízvár vasútállomás környéke): A terület egy része bővítés (tehát 2011-ben még nem volt kijelölve), azonban a valós területhasználathoz igazodik, mert már beépített területet foglal magában, tehát egy (minimum 2006 óta) fennálló helyzetet „tett hivatalossá”. A hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található beépítésre szánt terület: Gipm – Gazdasági terület: mezőgazdasági üzem. A vasútállomás környéke a Dráva-menti ligeterdősáv részeként korábban erdős-gyepes terület volt, amit a vasúthoz kapcsolódó építmények és utak darabolnak föl. Ez egy jelenleg is fennálló konfliktus. Lásd 4-1. és 4-2. ábra.

4-1. ábra Vízvári konfliktusterületek 1.

4-2. ábra Vízvári konfliktusterületek 2.

Jelmagyarázatot lásd a következő oldalon

Jelmagyarázat

 megyehatár

Területfelhasználási kategóriák és Natura 2000 területek érintettsége

 települési térség (2011)

 települési térség (2019)

 települési térség Natura 2000 területet érintő része (2019)

Natura 2000 területek

 SPA - különleges madárvédelmi terület

 SAC - különleges természetmegőrzési terület

2. Konfliktusterület (Vízvár focipálya): A konfliktusterület teljes mértékben bővítés (tehát 2011-ben még nem volt kijelölve, vélhetően a 2011-es terv készítése során érvényben lévő 10 ha-os területi korlát miatt), azonban a valós területhasználathoz igazodik, mert itt minimum 2006 óta focipálya van. A hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található beépítésre szánt terület: Ks – Különleges sportterület. (Beépítésre szánt területi beosorlása felvet kérdéseket, de a meglévő funkció miatt új területfoglalással várhatóan nem kell számolni.) Korábban ez a terület is vélhetően ártéri ligeterdő volt, ahogy a focipálya környezete ma is az. Ez is egy meglévő konfliktus. Lásd **4-1.** és **4-2. ábra.**

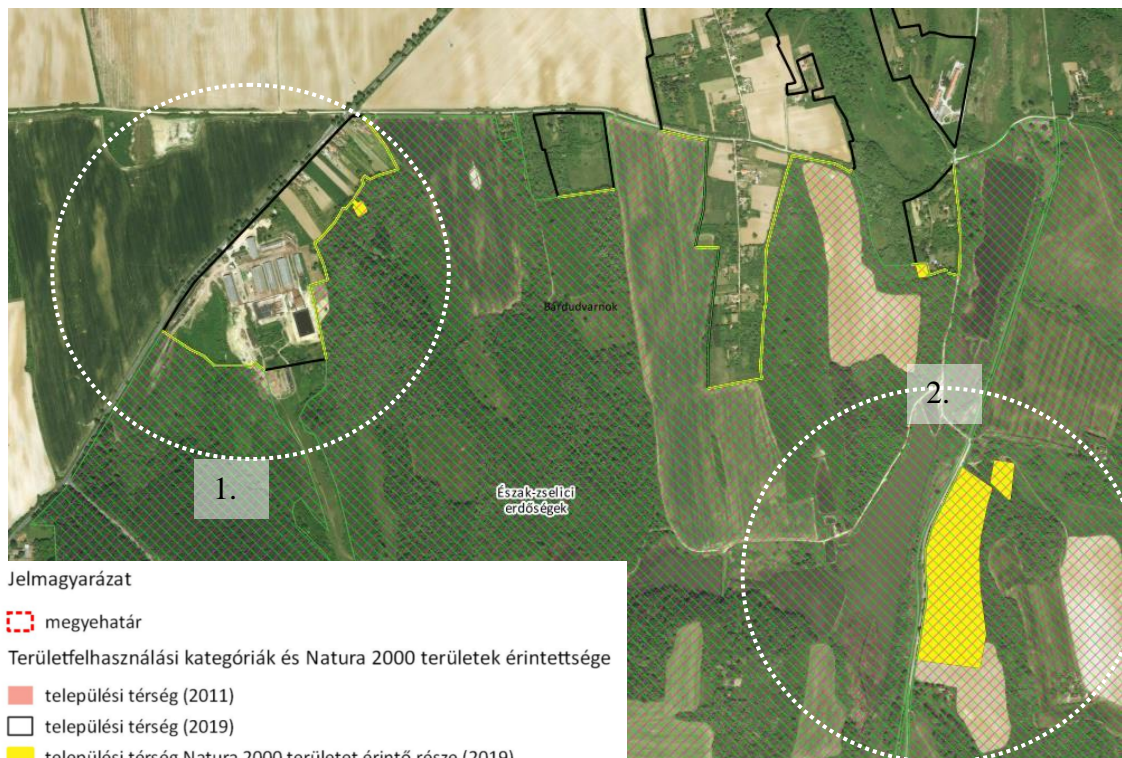
Bárdudvarnok

A települési térségbe vont terület érinti a HUDD10013 Zselic madárvédelmi és a HUDD20016 Észak-zselici erdőségek természetmegőrzési területeket, amelyek egymást itt átfedik.

1. Konfliktusterület (Bárdudvarnok-Szendpuszta): A konfliktusterület csak egy szegélyt jelöl ki a települési térség és a Natura 2000 terület határán – ez önmagában adódhat pl. szerkesztési hibából. A korábbi települési térség azonban jelentősen bővült 2019-ben. A hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található, beépítésre szánt terület: részben Ma – Major üzemi terület, részben pedig L – külterületi lakott hely. Az így kijelölt települési térség egy része a valós területhasználathoz igazodik, mert már beépített területet foglal magában, tehát meglévő konfliktus, másik része azonban tervezett bővítés. Ugyan a területi igénybevétel maga nem jelent feltétlenül konfliktust az érintett Natura 2000 területeken, azonban az, hogy közvetlenül a szegélyén várható esetleges beépítés megjelenése, közvetetten konfliktus lehet. E kijelölés által csökken a Natura 2000 terület kiterjedése, a terület gyepes-erdős szegélyébe települési terület ékelődik, ami a környező területek jelenlegi állapotát kedvezőtlenül befolyásolja. E mozaik területfelhasználási besorolásának változása azonban nem látszik indokoltnak. (Lásd **4-3.** és **4-4. ábra.**)

2. Konfliktusterület (Bárdudvarnok - Zsippó Madár- és Élménypark, állatkert, skanzen, arborétum, iskolai kirándulások): A konfliktusterület viszonylag jelentős kiterjedésű, és szinte teljes mértékben bővítésből adódik (tehát 2011-ben még nem volt kijelölve). Azonban a valós területhasználathoz igazodik, mert itt található a nevezett élménypark területe. (Jelenleg ennek csak egy része beépített, a hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található, beépítésre szánt terület: L – külterületi lakott hely.) A területen már korábban is voltak elszórtan építmények, ökológiai értelemben zavart, nem igazán értékes terület. Rekreációs hasznosítása indokolt. Talán a települési területhasználat helyett megfelelőbb lett volna a sajátos besorolás, azonban . Tekintettel arra, hogy ez Natura 2000 terület és annak is a belsejében található - leszámítva a két natura tömb közötti közlekedési folyosót -, kimondottan kedvezőtlennek tűnik a települési terület besorolás. (Lásd **4-3.** és **4-4. ábra.**)

4-3. ábra Bárdudvarnok konfliktusterületek 1.

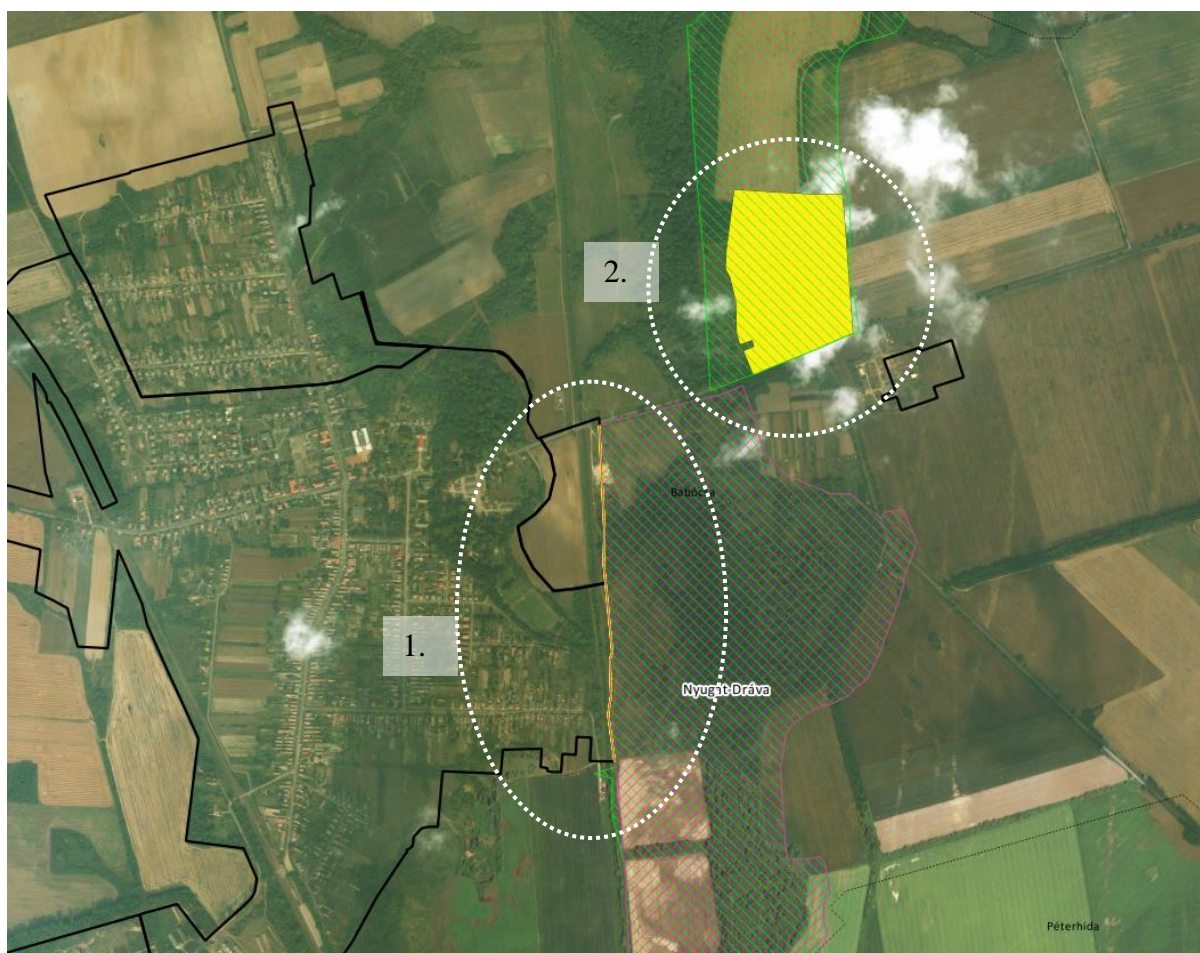
4-4. ábra Bárdudvarnok konfliktusterületek 2.

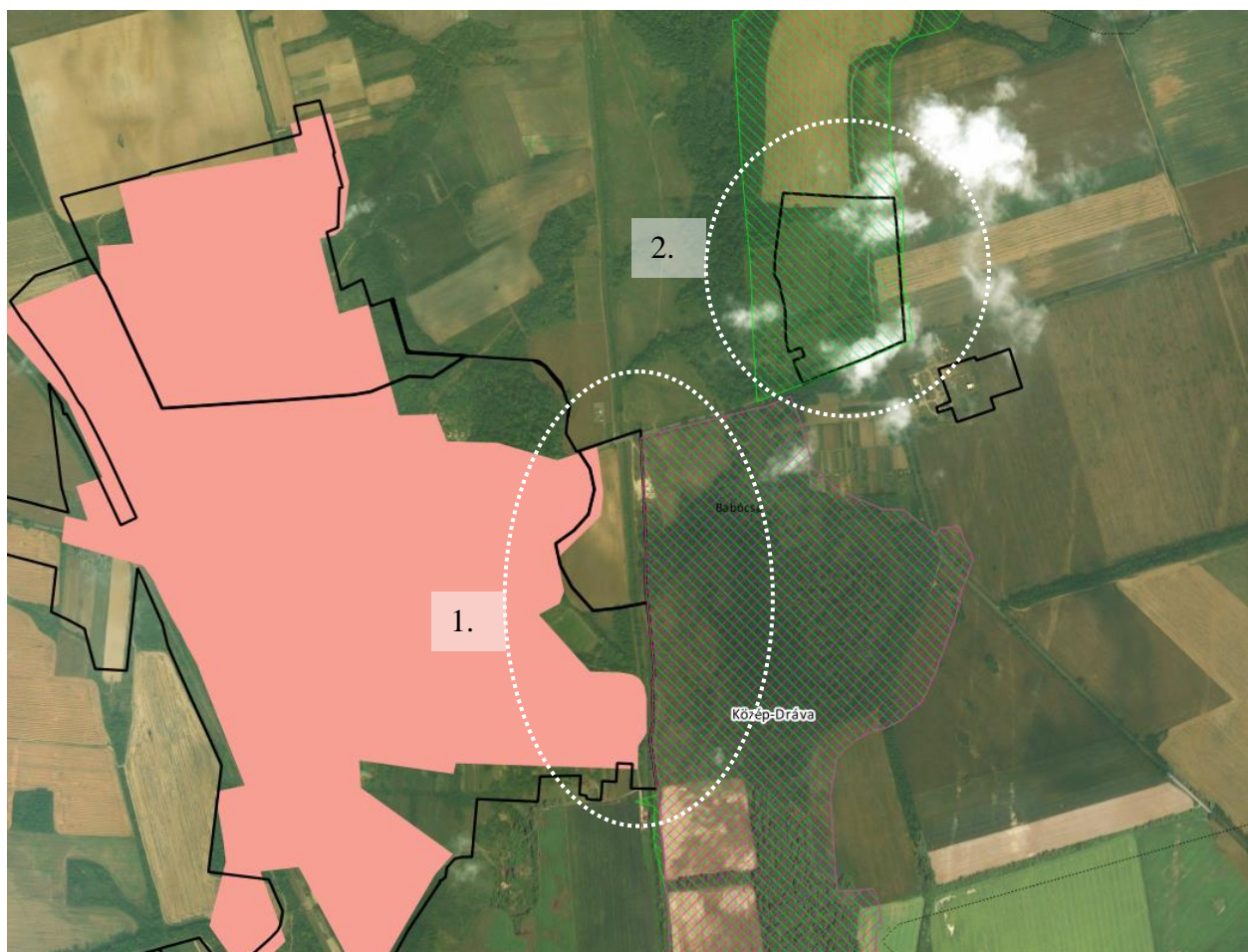
Babócsa

A települési térségbe vont terület érinti a HUDD10002 Nyugat-Dráva madárvédelmi és a HUDD20056 Közép-Dráva természetmegőrzési területeket, amelyek egymást az 1. területen átfedik. A 2. terület csak természetmegőrzési (Közép-Dráva) területet érint.

1. Konfliktusterület (Babócsa településszegély): A konfliktusterület csak egy szegélyt jelöl ki a települési térség és a Natura 2000 terület határán – ez önmagában adódhat szerkesztési hibából. A korábbi települési térség azonban jelentősen bővült 2019-ben. Az így kijelölt települési térség egyébként az Országos Ökológiai Hálózatnak is része. A bevont terület egy kisebb része a valós területhasználathoz igazodik (pl. focipálya), azonban nagyobb része tervezett bővítés. Lásd **4-5.** és **4-6. ábrák**. Ugyan a területi igénybevétel maga nem jelent feltétlenül konfliktust az érintett Natura 2000 területeken, azonban az, hogy közvetlenül a szegélyén várható esetleges beépítés megjelenése, közvetetten konfliktus lehet. A bevont területszegély patakpart (Rinya-patak) és egyúttal nemzeti parki terület is, tehát országosan védett. Természetvédelmi szempontból kedvezőtlen a települési térség kijelölése, azonban érthető, mivel a hatályos településrendezési eszközök szerint a terület belterületen található: részben meglévő falusias lakóterület (Lf-1 és Lf-2), részben meglévő sportterület (Ks), részben pedig tervezett üdülőterület (M-0, tartalék üdülőterület).

4-5. ábra **Babócsa konfliktusterületek 1.**

4-6. ábra Babócsa konfliktusterületek 2.

Jelmagyarázat

megyehatár

Területfelhasználási kategóriák és Natura 2000 területek érintettsége

települési térség (2011)

települési térség (2019)

települési térség Natura 2000 területet érintő része (2019)

Natura 2000 területek

SPA - különleges madárvédelmi terület

SAC - különleges természetmegőrzési terület

2. Konfliktusterület (Babócsa – Szent Egyed templomrom környezete): A konfliktusterület viszonylag jelentős kiterjedésű, és teljes mértékben bővítésből adódik (tehát 2011-ben még nem volt kijelölve). Vélhetően a speciális területhasználat (Szent Egyed templomrom – műemlék és Nárciszos található itt) miatt kerülhetett kijelölésre a települési térség. Azonban a hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található beépítésre nem szánt terület: feltehetően Z-1 övezetbe tartozó zöldterület (a külterületi szabályozási terv rossz grafikai minősége miatt nem egyértelmű). A terület nemcsak Natura 2000 hálózati elem, hanem országosan védett terület is Babócsai Basa kert TT néven. Összességében alapvető kérdés, milyen szerepet szánunk ennek az erdős-gyepes területnek. A bármilyen mértékű beépítés ezen a település belterületéhez nem közvetlenül kapcsolódó védett területen természetvédelmi szempontból nem elfogadható. (forrás: <http://www.babocsa.hu/index.php?mode=41>) Lásd 4-5. és 4-6. ábrák.

Barcs

A települési térségbe vont terület érinti a HUDD10002 Nyugat-Dráva madárvédelmi és a HUDD20056 Közép-Dráva természetmegőrzési területeket, amelyek egymást zömmel átfedik.

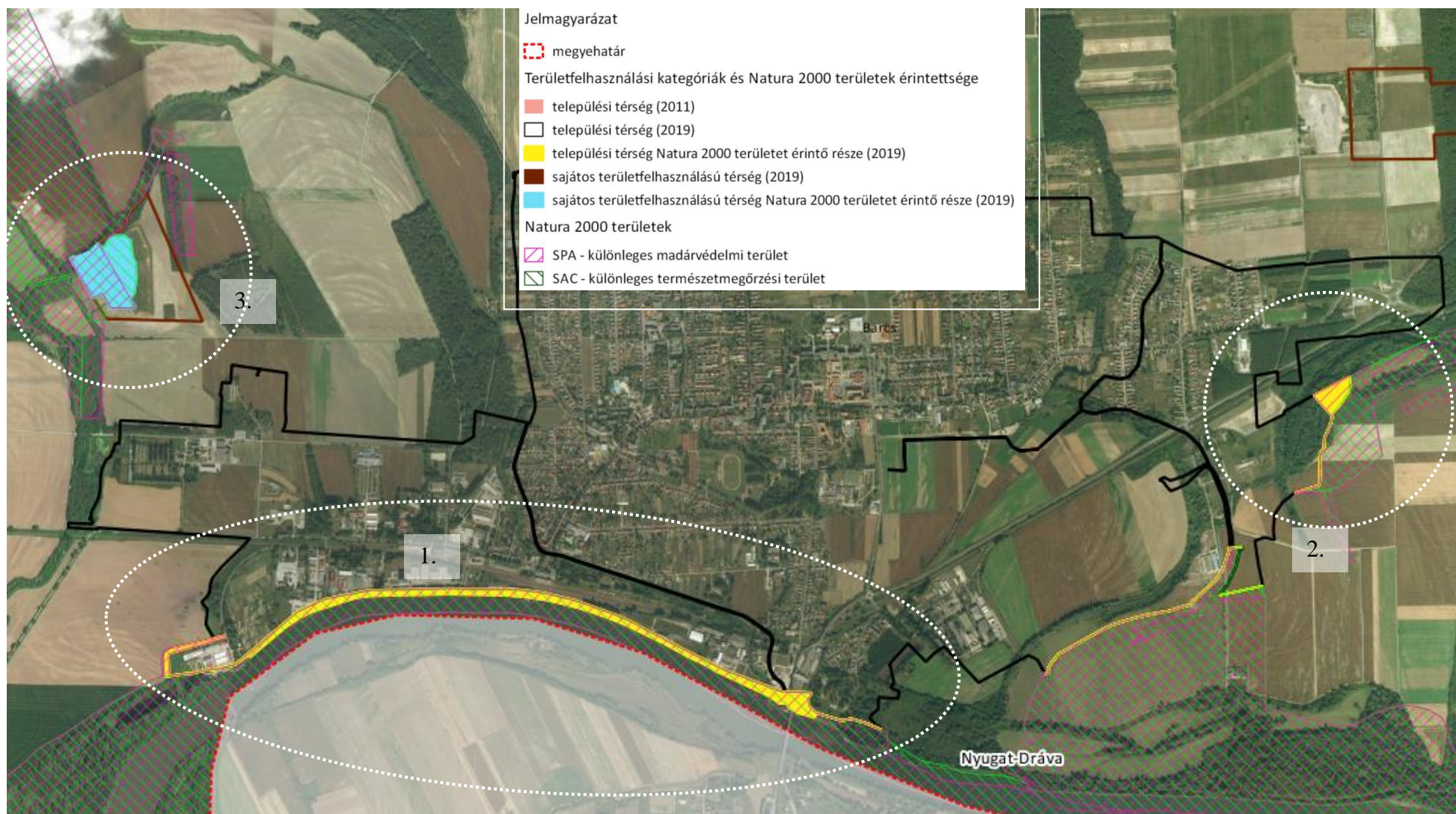
1. Konfliktusterület (Barcs – Dráva szegélye): A konfliktusterület csak egy szegélyt jelöl ki a települési térség és a Natura 2000 terület határán. A korábbi települési térség jelentősen csökkent Barcs esetén (a vizsgált szegélyt vizsgálva elsősorban a koordináta-rendszer eltérésekből és egyéb korábbi szerkesztési hibákból adódhat a pontosság). Az így kijelölt települési térség a valós területhasználathoz igazodik (ennek része pl. a barcsi határátkelőhely is). A hatályos településrendezési eszközök szerint a terület belterületen található, beépítésre szánt terület: részben meglévő, részben tervezett ipari-gazdasági terület (IG). A Dráva-partnak ez a terület alapvetően egy elkeskenyedő, városias szakasza, természetvédelmi szempontból nem jelent problémát ez a változás. Lásd **4-7.** és **4-8. ábrák.**

2. Konfliktusterület (Barcs–Belcsa-puszta közelében): Részben egy szegélyt jelöl ki a települési térség és a Natura 2000 terület határán – ez önmagában adódhat szerkesztési hibából. A korábbi települési térség 2019-re jelentősen csökkent Barcs esetén. Azonban még mindig maradt olyan része, amely érinti a Nyugat-Dráva Natura 2000 madárvédelmi területet. A konfliktusterület északkeleti, nagyobb kiterjedésű része jelenleg erdőterület, így vélhetően valamilyen fejlesztési terület lehet a jövőben, ugyanakkor a hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található, beépítésre nem szánt terület: meglévő véderdő (Ev), így kérdéses a települési térségbe sorolása. Ezen a részen érkezik a Drávához az M60-as gyorsforgalmi út is, amely szintén érinti a két Natura 2000 területet. Ettől függetlenül az érintett terület egy erdős holtmeder menti élőhely, amely beépítés esetén megszűnik. Lásd **4-7.** és **4-8. ábrák.**

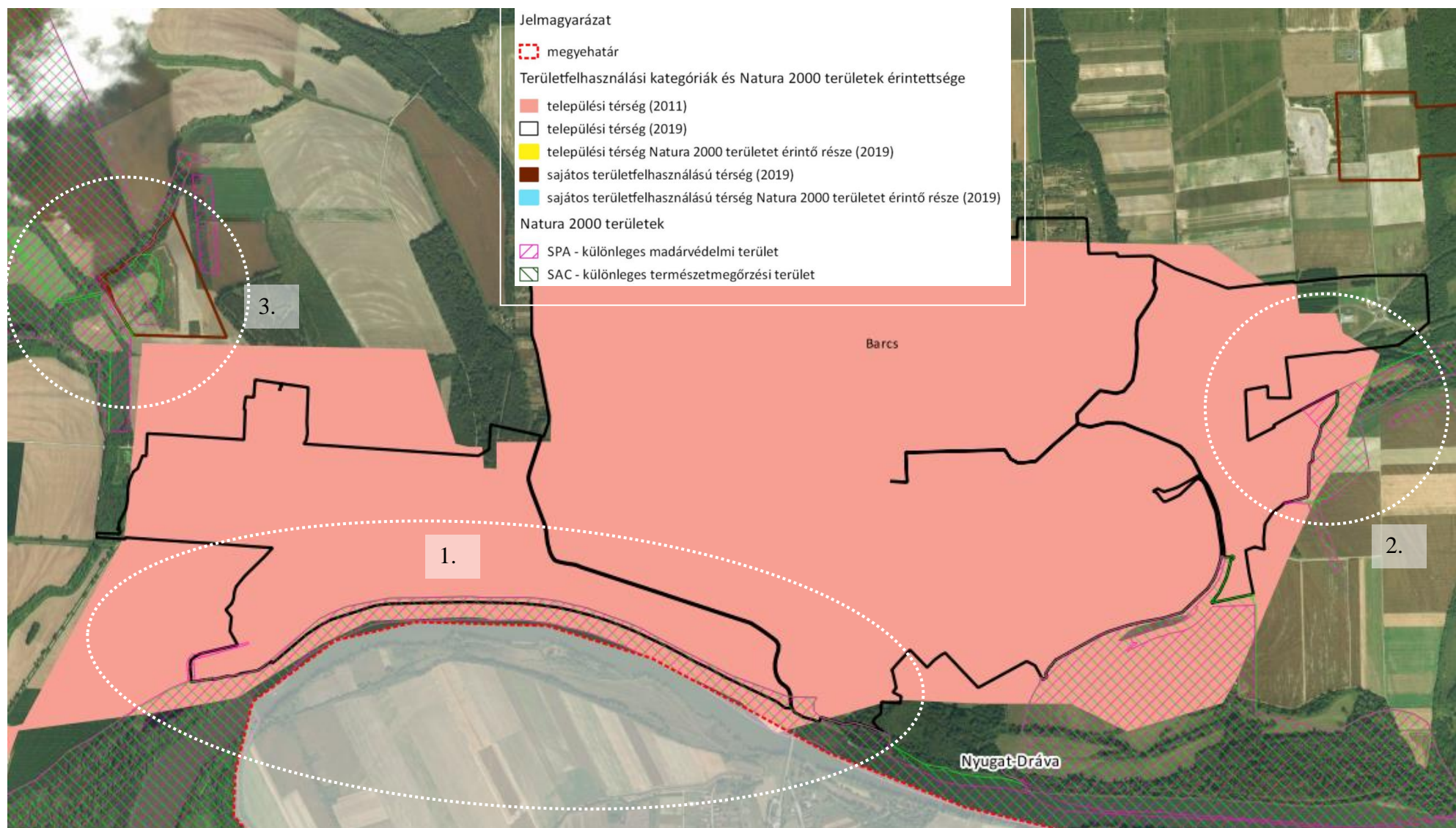
3. Konfliktusterület – ugyan nem települési térség, de kapcsolódva a következő hatótényezőhöz, a **4.1.6. fejezethez**, röviden ismertetjük az itt felmerülő konfliktust.

Sajátos területfelhasználású térség (Barcs bányaterület): Barcstól nyugatra egy lefűződött Dráva holtmeder széli zónája. Ez a terület a korábbi területrendezési tervben nem volt a települési térség része. A hatályos településrendezési eszközök szerint a terület külterületen található: bányászati terület (B), ezért került a sajátos területfelhasználású térség besorolásba. A kijelölt bányaterület egy része Natura 2000 természetmegőrzési és részben madárvédelmi terület. Lásd **4-7.** és **4-8. ábrák.** Ez a funkció nincs összhangban a Natura 2000 terület kijelölés céljával, azonban már meglévő homokbányát jelöl (a topográfiai térkép is megjeleníti, tehát már az 1990-es években is az volt, még a Natura 2000 területek kijelölése előtt). A terület egyúttal a Duna-Dráva Nemzeti Park törzsterülete és az Országos Ökológiai Hálózat része.

4-7. ábra **Barcs konfliktusterületek 1.**

4-8. ábra **Barcs konfliktusterületek 2.**

A konfliktusterületek értékelése

A települési térség lehatárolását, mint hatótényezőt oly módon vizsgáltuk, hogy a térséget összemetsztük a Natura 2000 területekkel. Ennek eredményeképpen számos helyen adódott átfedés a kétféle terület között, ezeket „potenciális konfliktusterületként” azonosíthatjuk. (Néhol országosan védett területek is belesznek a konfliktusterületek közé.) Megítélésük azonban nem egységes. A konfliktusok egy része már akár évek óta meglévő beépítésekből, más része még csak tervezett fejlesztésekből adódik. Esetenként a települési térségek bővítése a településrendezési tervekben kijelölt fejlesztési területekből adódik (tehát a valós területhasználat jelenleg még nem indokolná), más esetekben a meglévő funkciókhoz, területekhez történő igazodás miatt került kijelölésre. Mindkét esetben is a településrendezési tervek (vagy ennek hiányában a teljes belterület) figyelembevételével.

Vannak olyan esetek, ahol a kijelölés természetvédelmi konfliktusok forrása, mert a települési területek növekedése értékes élőhelyeket is érinthet közvetlenül vagy közvetve. Más esetekben rontott felszínek, vagy zavart, egyébként is túlságosan településközeleli területeket érintett az átsorolás.

A Natura hatásbecslés során átnéztük ezeket az átfedő területeket a tervezési térképek, a Google Earth felvételek és a Natura 2000 területekről rendelkezésre álló információkat figyelembe véve. Az alábbi táblázat tartalmazza azokat a helyeket, területeket, ahol nem zárható ki Natura 2000 jelölő élőhely és/vagy faj érintettsége. Javaslatunk az, hogy a táblázatban feltüntetett települések esetében a Natura 2000 területek és azokon lévő értékek figyelembevételével vizsgálják felül a településrendezési terveket, annak érdekében, hogy csak olyan területfelhasználási egységek kerüljenek települési térségként kijelölésre, melyek a Natura területeken található értékek fennmaradását biztosítják és nem ellentétesek a Natura terület céljainak kijelölésével.

4-1. táblázat Potenciális konfliktusterületek – települési térség kijelölés

Települési terület-használati térség besorolás helye	Az érintett Natura 2000 terület neve	Jelölő élőhelyet/fajt veszélyeztethet	Országos szintű védelem
Babócsa	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Babócsa	Nyugat-Dráva SPA		Duna-Dráva NP
Bakháza	Belső-Somogy SPA		
Barcs	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Barcs	Nyugat-Dráva SPA	X	
Bárdudvarnok	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Bárdudvarnok	Észak-zselici erdőségek		
Bárdudvarnok	Észak-zselici erdőségek		
Bárdudvarnok	Zselic SPA		
Bélavár	Nyugat-Dráva-sík		Duna-Dráva NP
Bélavár	Közép-Dráva		Duna-Dráva NP
Bélavár	Nyugat-Dráva SPA	X	
Berzence	Közép-Dráva		Duna-Dráva NP
Berzence	Nyugat-Dráva SPA		
Bolhás	Szentai-erdő	X	
Bolhó	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Bolhó	Nyugat-Dráva SPA	X	
Bonnya	Mocsoládi erdő	X	
Bőszénfa	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Bőszénfa	Zselic SPA		
Cserénfa	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Cserénfa	Zselic SPA	X	
Csokonyavisonta	Csokonyavisontai fás legelő	X	Csoknyavisontai fás legelő TT

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Települési terület-használati térség besorolás helye	Az érintett Natura 2000 terület neve	Jelölő élőhelyet/fajt veszélyeztethet	Országos szintű védelem
Csokonyavisonta	Belső-Somogy SPA		
Darány	Darányi borókás	X	Duna-Dráva NP
Darány	Nyugat-Dráva SPA	X	
Drávatamási	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Drávatamási	Nyugat-Dráva SPA	X	
Drávatamási	Darányi borókás		Duna-Dráva NP
Felsőmocsolád	Mocsoládi erdő		
Fiad	Mocsoládi erdő		
Gyékényes	Nyugat-Dráva-sík	X	Duna-Dráva NP
Gyékényes	Nyugat-Dráva SPA		
Hajmás	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Hajmás	Zselic SPA		
Háromfa	Belső-Somogy SPA		
Heresznye	Közép-Dráva		Duna-Dráva NP
Heresznye	Nyugat-Dráva		
Hosszúvíz	Boronka-melléke		Boronka melléki TK
Inke	Szentai-erdő		
Kaposgyarmat	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Kaposgyarmat	Zselic SPA		
Kaposhomok	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Kaposhomok	Zselic SPA		
Kaszó	Szentai-erdő	X	
Kaszó	Belső-Somogy SPA	X	
Kisbajom	Kisbajomi erdők	X	
Kisbajom	Belső-Somogy SPA		
Kisbárapáti	Mocsoládi erdő	X	
Kisbárapáti	Mocsoládi erdő	X	
Komlósd	Közép-Dráva		Duna-Dráva NP
Komlósd	Nyugat-Dráva SPA		
Lábod	Belső-Somogy SPA		
Lakócsa	Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek	X	
Libickozma	Belső-Somogy SPA		
Mike	Belső-Somogy SPA	X	
Nagyatád	Belső-Somogy SPA	X	
Nagybajom	Boronka-melléke	X	Boronka melléki TK
Nagybajom	Belső-Somogy SPA	X	
Nagykorpád	Belső-Somogy SPA		
Órtilos	Zákány-örtilos dombok	X	Duna-Dráva NP
Órtilos	Nyugat-Dráva SPA		
Péterhida	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Péterhida	Nyugat-Dráva SPA		
Sántos	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Sántos	Zselic SPA		
Simonfa	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Simonfa	Zselic SPA		
Somogyicsó	Szentai-erdő	X	
Somogyfajsz	Belső-Somogy SPA		
Somogyfajsz	Boronka-melléke		Boronka melléki TK
Somogyfajsz	Boronka-melléke		
Somogyudvarhely	Nyugat-Dráva-sík	X	Duna-Dráva NP
Somogyudvarhely	Nyugat-Dráva SPA		
Szabás	Belső-Somogy SPA		
Szenta	Szentai-erdő	X	Baláta-tó TT

Települési terület-használati térség besorolás helye	Az érintett Natura 2000 terület neve	Jelölő élőhelyet/fajt veszélyeztethet	Országos szintű védelem
Szentbalázs	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Szentbalázs	Zselic SPA		
Szentborbás	Kelet-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Tengőd	Dékány-hegy	X	
Visnye	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Visnye	Zselic SPA		
Vízvár	Szentai-erdő		
Vízvár	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Vízvár	Nyugat-Dráva SPA	n.r.	
Zákány	Nyugat-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Zákány	Zákány-Örtilos dombok	X	Duna-Dráva NP
Zákány	Nyugat-Dráva SPA		
Zákányfalu	Gyékényesi erdők	X	
Zselickisfalud	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Zselickisfalud	Zselic SPA		
Zselicszentpál	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Zselicszentpál	Zselic SPA		

SPA - madárvédelmi a terület (a többi természetmegőrzési terület)

4.1.6. Sajátos területfelhasználású térségek lehatárolása, mint hatótényező

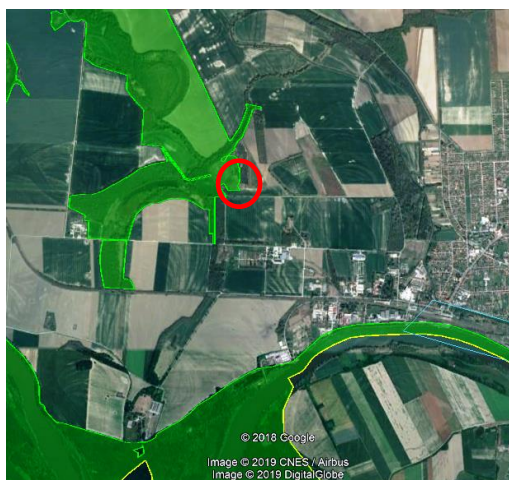
Ez a területfelhasználási kategória többféle, egymástól igen eltérő funkciójú tevékenység kialakítását teszi lehetővé a célra kijelölt területen. A megyében az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületek, hulladékártalmatlanító létesítmények, szennyvíz-tisztítók elhelyezésére szolgáló területek, egyes egészségügyi, sportolási, rekreációs, megújuló energiahasznosítási, közlekedési és honvédelmi területek tartozhatnak ebbe a kategóriába. Hatótényezőként nehezen értékelhető, mert új területfelhasználási kategória (korábban jellemzően a települési térségbe vagy a mezőgazdasági térségbe sorolták) és nehéz elkülöníteni a meglévő és tervezett elemeket (ebben hasonló a települési térséghez).

A tervek szerint idegenforgalmi fogadóhely számára kijelölt térség, illetve sportterület érinti néhány település területén az Észak-zselici erdőségeket, olyan szakaszon, ahol részben jelölő élőhely és jelölő fajok is élhetnek. Szociális-egészségügyi létesítmény kap majd helyet további 2 településen, ezek részben szintén Natura 2000 területet vesznek kismértékben igénybe. Ezek a funkciók csak abban az esetben okozhatnak jelentős hatást, ha a konkrét tervek nem veszik figyelembe az adott területen fekvő élőhelyek érzékenységét. Körültekintő tervezéssel és az illetékes nemzeti park igazgatósággal történő egyeztetés mellett, ez nem történhet meg. Ezért ilyen esetekben javasolt az egyeztetés.

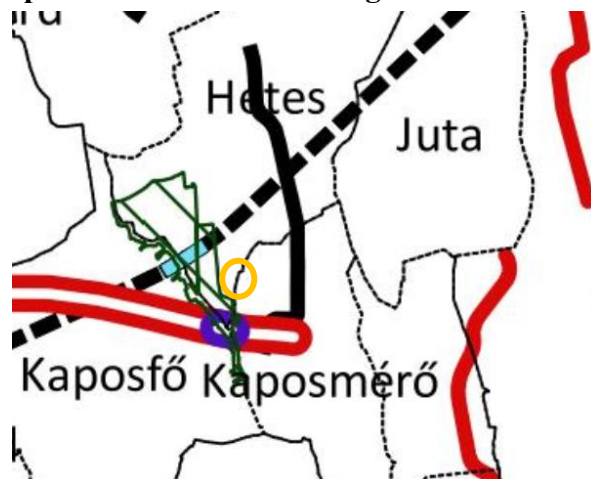
Ezzel szemben egyértelműen kedvezőtlennek ítélnélhető a Baracson és Nagybajomban bányászat céljára történő területkijelölés, mert itt sem zárható ki jelölő élőhely érintése. Baracson Dráva holtmedret ér a területkijelölés, Nagybajomban pedig a Boronka-melléke – egyébként szintén sokszorosan érintett - Natura 2000 területén zajlik a bányászat. Azonban mindkét terület meglévő funkciót takar (Baracson feltehetően már befejeződött a bányaművelés).

A Pati-erdőt ez a hatótényező sem kíméli, mert a hetesi hulladéklerakó a terület határára kerül. Közvetett kedvezőtlen hatás várható.

4-9. ábra Példák természetvédelmi szempontból kedvezőtlen kategória-módosításra

Barcs bányaterület, amely egy korábban lefűződött Dráva holtág peremén található

A Pati-erdőt átszeli a gyorsvasút (*fekete szaggatott*), az M9 (*piros sáv*) és szomszédos a hulladéklerakó (*sárga karika*). Ezek külön-külön is komoly terhelést jelentenek, együttesen azonban egymás káros hatásait felerősítik, így a mindössze 332 ha-nyi Natura terület (*zöld sraffozott*) természeti állapota veszélybe kerülhet.

Nagybajom – a sajátos települési térség besorolás „legalizálja a meglévő rossz gyakorlatot” : bányászatot Natura 2000 területen. Természetesen utólag már aligha van lehetőség az eredeti funkció helyreállítására, de vélhetően gyakoribbá teszi az ilyen szabályszegést, hogy „az utólagos legalizálás a bevett szokás”. Megjegyezzük, hogy a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8 § alapján:

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen **tilos engedély nélkül** vagy az engedélytől eltérő módon olyan **tevékenységet folytatni**, illetve olyan beruházást végezni, **amely** – a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel – **a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.**

(4) A természetvédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti tevékenység tanúsítóját az eredeti állapot helyreállítására kötelezi. Amennyiben az eredeti állapot helyreállítására nincs lehetőség, a természetvédelmi hatóság az érintettekkel történő előzetes egyeztetést követően a várható természeti kárral arányban álló, más Natura 2000 területen elvégzendő, annak céljából fakadó helyreállítási és

fejlesztési feladat elvégzését írja elő a (2) bekezdés szerinti tevékenység gyakorlásának.

Ezt a besorolást is a települési térség esetében használt módszerrel vizsgáltuk. Az átfedő területek itt is egyedi elbírálást igényelnek, már csak a kategória sokszínűsége miatt is. Nyilvánvalóan problémát okoznak az ipari jellegű területhasználatok Natura 2000 természetmegőrzési területen, vagy annak szoros szomszédságában – ahogyan azt a bemutatott példák is tanúsítják.

Az alábbi táblázatban foglaltuk össze azokat a településeket, amelyek esetében átfedés van a területek között. Azokon a településeken, ahol ez járhat jelölő élőhely vagy faj veszélyeztetésével, javasoljuk a besorolás felülvizsgálatát és a területhasználatnak a Natura 2000 területek célkitűzéseivel való összhangba hozását.

4-2. táblázat Potenciális konfliktusterületek – sajátos térség kijelölés

Sajátos terület-használati térség helye / besorolása	Az érintett Natura 2000 terület neve	Jelölő élőhely/fajt veszélyeztethet	Országos szinten védett
Barcs bányászati terület	Nyugat-Dráva	X	
Barcs bányászati terület	Közép-Dráva	X	Duna-Dráva NP
Cserénfa idegenforgalmi terület	Észak-zselici erdőségek		Zselic TK
Cserénfa idegenforgalmi terület	Zselic SPA		
Gálosfa idegenforgalmi terület	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Gálosfa idegenforgalmi terület	Zselic SPA	X	
Hajmás idegenforgalmi fogadóhely	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Hajmás idegenforgalmi fogadóhely	Zselic SPA		
Hetes hulladéklerakó	Pati erdő	X	
Hosszúvíz idősotthon	Boronka-melléke	X	Boronka melléki TK
Nagybajom golfpálya	Boronka-melléke	X	Boronka melléki TK
Nagybajom golfpálya	Belső-Somogy SPA		
Nagybajom homokbánya	Boronka-melléke	X	Boronka melléki TK
Nagybajom homokbánya	Belső-Somogy SPA		
Sántos lőtér	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK
Sántos lőtér	Zselic SPA	X	
Somogyudvarhely bányászati terület	Nyugat-Dráva		
Tengőd egészségügyi, szociális	Dékány-hegy	X	
Zselicszentpál sportterület	Észak-zselici erdőségek	X	Zselic TK

4.1.7. Az Országos Ökológiai Hálózat övezete kiterjedésének változása, mint hatótényező

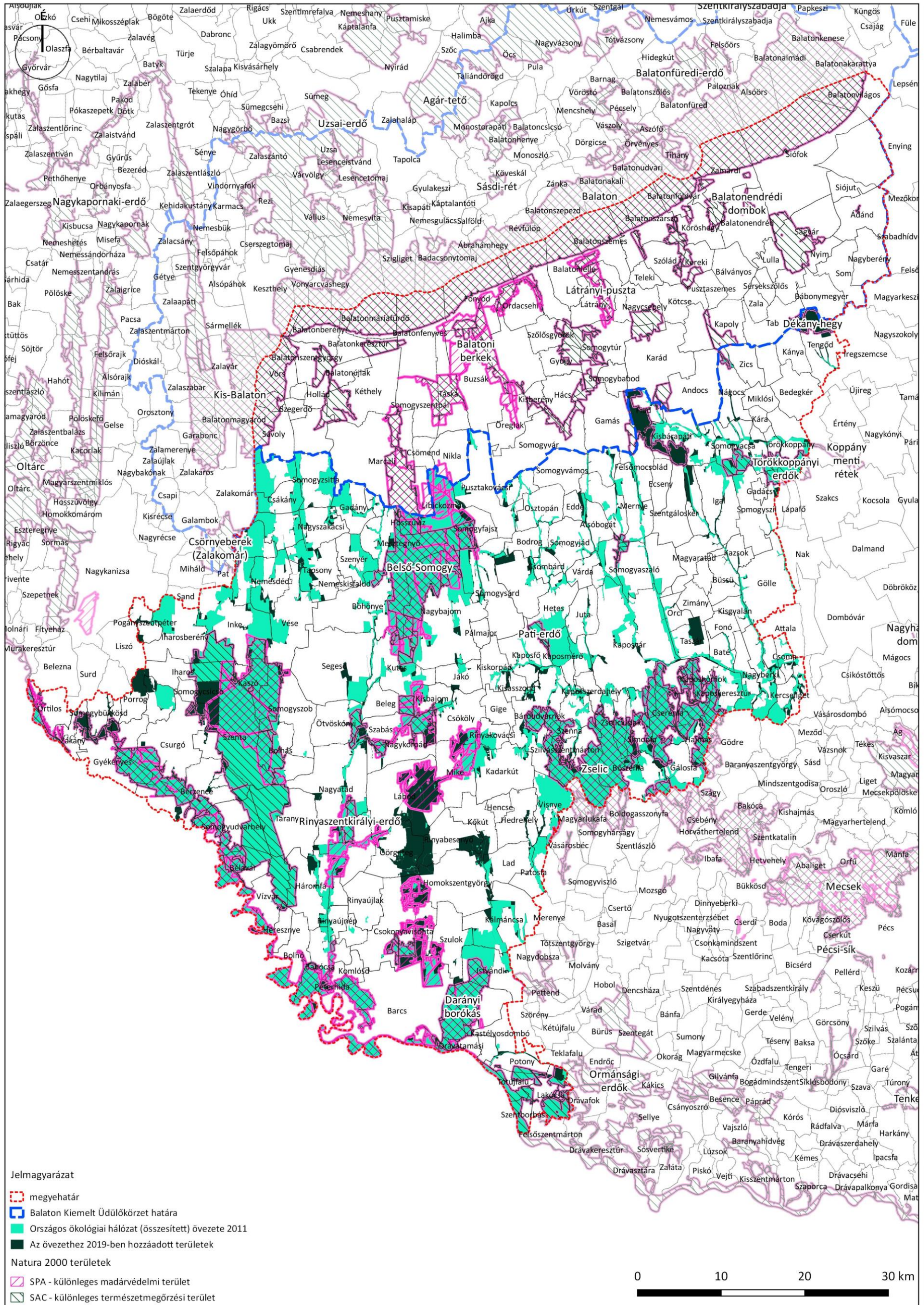
A területi tervezés az Országos Ökológiai Hálózat (OÖH) fogalmával dolgozik. Erre a területre vonatkozóan fogalmaz meg korlátozásokat és ajánlásokat, tehát az élőhelyvédelem (területi védelem) az ökológiai hálózat övezetein belül biztosítható hatékonyan. Azon élőhelyek védelme, amelyek nem részei az OÖH-nak (esetleg más területi védelemnek, bár ezek nagyrészt étdefésben vannak az ökológiai hálózattal), kevésbé valósítható meg hatékonyan. Természetvédelmi szempontból előnyös tehát, ha a Natura 2000 területek részei az ökológiai hálózatnak. Az OÖH övezetének módosítása kedvező, ha az eddig az OÖH-n kívüli lévő Natura 2000 területeket is bevonja a hálózatba.

Az OÖH a területrendezési terv értelmében bővül, és látható a törekvés, hogy eddig a hálózatba nem tartozó Natura 2000 területek a részei legyenek (lásd **4-10. ábra**).

A növekményt az ábrán a sötétzöld szín jelzi. Látható, hogy jelentős területek kerültek bevonásra. Számos, eddig az Országos Ökológiai Hálózatba be nem vont Natura 2000 terület kapta meg az ökoháló övezeti besorolást, ami természetvédelmi szempontból kedvező fordulat.

4-10. ábra Az Országos Ökológiai Hálózat területének növekedése

Ilyen területek:

- Órtilos, Zákány területén: Zákány-örtilos dombok SCI, Nyugat-Dráva SPA
- Gyékényesi-erdők SCI teljes területe
- Csurgó, Iharos, Iharosberény, Berzence, Somogyudvarhely, Tarany, Bélavár, Heresznye területén: Szentai-erdő SCI
- Somogycsicsó, Szenta, Kaszó, Somogyszob, Inke területén: Szentai-erdő SCI és Belső-Somogy SPA
- Porrogszentkirály: Nyugat-Dráva SPA
- Csurgó: Nyugat-Dráva-sík SCI
- Berzence, Somogyudvarhely: Nyugat-Dráva-sík SCI, Nyugat-Dráva SPA
- Vízvár: Közép-Dráva SCI

Az ökohálóból történtek területkivonások is. Ezek legnagyobb része azonban nem Natura 2000 terület, legfeljebb annak határán húzódik. Egyetlen jelentősebb egybefüggő terület kivonása történt Somogy megyében, Zselickisfalud Baranya megyével határos erdős vidékén, ahol kb. 30-35 hektárnyi erdős terület az új szabályozás értelmében kikerült az ökológiai hálózathoz. Ez az erdős terület része az Észak-zselici erdőségek HUDD20016 Natura 2000 természetmegőrzési területnek és egyúttal a Zselic HUDD10013 madárvédelmi területnek is. Ez mindenképpen indoklásra szorul!

Azt is vizsgáltuk, hogy van-e olyan Natura 2000 természetmegőrzési területmozaik a megyében, amely sem korábban nem volt a hálózatba vonva, sem az övezet módosítása eredményeképpen nem vált az ökoháló részévé. Ilyen területet nem találtunk, ami azt jelzi, hogy a bevonások során minden Natura 2000 területet figyelembe vettek a tervezők.

4.1.8. Erdőtelepítésre javasolt terület övezetének növekedése, mint hatótényező

Erdők telepítése környezeti (többségében természetvédelmi) szempontból véve kedvezőnek tekinthető, ám nem mindegy, hogy az e célra kiválasztott területen és annak környezetében jelenleg milyen a területhasználat. Natura 2000 madárvédelmi területeken alapvetően jó hatású az erdősítés, mert ha a terület nagyrészt erdős, akkor az erdei fajok életfeltételeit kell biztosítani, és az erdőtelepítéssel nő a fedettség, ha pedig nem erdős, akkor az erdőtelepítéssel nő a terület mozaikossága, az élőhelyi változatosság, ami idővel eredményezhet nagyobb fajgazdagságot a területen.

Természetmegőrzési területeken azonban, ahol az adott élőhelyek megőrzése a cél, az erdősítés lehet káros is. **Gyepterületek erdősítése ökológiai szempontból semmiképpen nem támogatható.** Szántóterületek esetében is megfontolandó, hogy a terület vízgazdálkodási sajátosságai lehetővé teszik-e egy esetleg jelentős vízfelhasználású kultúra telepítését, és hogy ez nem hat-e kedvezőtlenül a környezetében előforduló jelölő élőhelyekre, azok vízellátottságára.

Vizsgáltuk ezért, hogy az erdőtelepítésre szánt területek között van-e olyan, ami egyúttal Natura 2000 természetmegőrzési terület is. Összesen 85 kisebb-nagyobb ilyen területmozaikot találtunk (ezek összesítését lásd: **3-1. táblázat**). Legtöbbjük már erdősült terület, vagy erdők közé ékelődött, esetleg erdő peremi szántóterület. Mindössze 7 olyan területmozaik adódott, amely részben, vagy egészben gyepterület. Ezt a 7 kis területet érdemes volna megőrizni, az erdőtelepítésből kihagyni, mert nem zárható ki, hogy itt jelölő élőhelyek és fajok is érintettek lehetnek. Ezen területeket a következőkben soroljuk fel.

- A Mernyei-erdő területén Alsóbogát és Magyaregres határán fekvő, gyepet is tartalmazó erdősítésre jelölt terület, kitejedése összesen 6,27036 ha;
- Lakócsán az Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek területén fekvő kiszélesedő terület, (1.13954 ha), amely nagyrészt gyep;

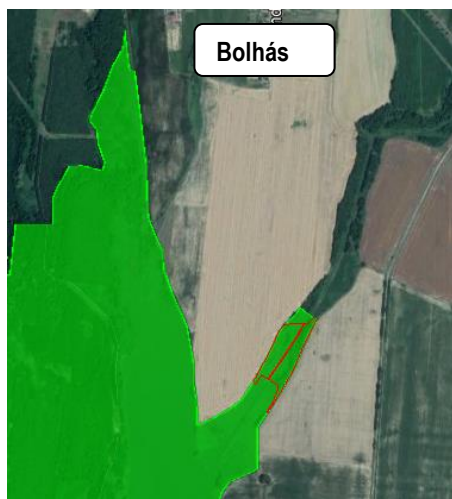

Gyepes területet tartalmazó kijelölés a Mernyei-erdő területén.

Gyepes területet is magába foglaló kijelölés az Ormánsági vizes élőhelyek és gyepek területén.

- Bolhásán két egymás mellett fekvő, a Szentai-erdő területén erdőtelepítésre kijelölt összesen 4,24634 hektárnyi részben gyepes terület;
- Szentbalázson az Észak-zselici erdőségekben a 4,47 ha-os területegység, ahol főként gyepek vannak;

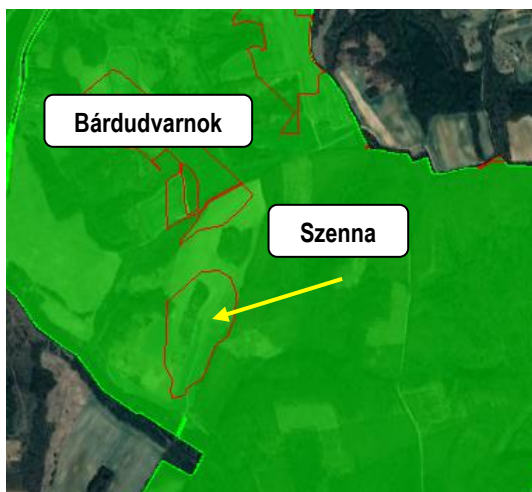

Egy zömében, és egy részben gyepes területkijelölés a Szentai-erdőben.

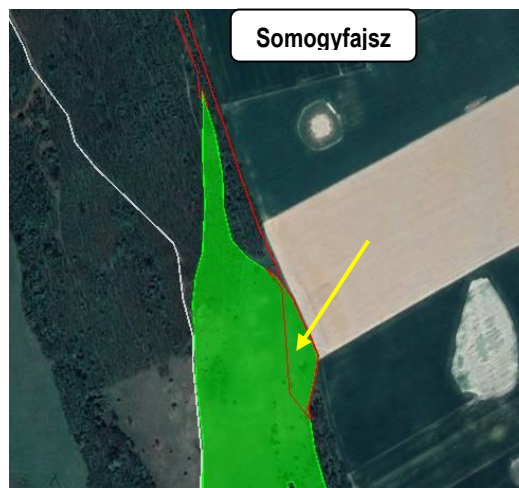

Nagyobb gyepterületet magába foglaló kijelölés az Észak-zselici erdőségben.

- Szennán, az Észak-zselici erdőségekben a 14,88 ha-os területegység belsejében fekvő, nagyobb összefüggő gyep;
- Somogyfajszon a Boronka-melléke területén a széles területegység, ami szintén gyep.

Az Észak-zselici erdőségekben szántók övezte gyepterület

Boronka-mellékén fekvő gyepterület

A gyepok jellege, pontos élőhelyi besorolása a tervezés jelenlegi szintjén nem lehetséges. De nézetünk szerint erre nincs is szükség, tekintve, hogy ezek viszonylag kis kiterjedésű területek, összesen 30 hektárt sem tesznek ki. Ha kimaradnak az erdőtelepítésből, az nem jelent érzékelhető veszteséget az erdősítés folyamatában, viszont mérsékli azt az ökológiai kockázatot, amit egy esetleg értékes gyepterület elvesztése jelent. (Az övezetre vonatkozó szabályozás erre lehetőséget hagy, így a településrendezési eszközök felülvizsgálata során lehet korrigálni.) A természetszerű gyepok területe hazánkban a feltörés, az erdősítés, illetve a beépítések miatt a fokozatosan csökken. A legeltetés visszaszorulása, valamint egyes területek vízgazdálkodásának megváltozása következtében pedig állapotuk is romlik. Emiatt a fennmaradt gyepterületek megőrzése alapvető természetvédelmi célkitűzés.

4.1.9. Napelem park kijelölésének korlátozásával érintett terület övezetének létrehozása, mint hatótényező

Ez a kijelölés – amennyiben magába foglalja a megye összes Natura 2000 területét – kedvező természetvédelmi szempontból, mert szavatolja, hogy ilyen beavatkozás Natura 2000 területen nem történik. Megvizsgáltuk, hogy az övezet átfed-e Natura 2000 területtel és azt találtuk, hogy egyetlen Natura terület sem maradt ki ebből az övezetből. Így ez egy egyértelműen kedvező tervi elem.

4.1.10. Turizmusfejlesztés, mint hatótényező

Természeti területeket jellemzően célba vevő tervem a turisztikai fejlesztés, hiszen számos esetben a természeti értékek megtekintésére, a szép természeti területeken való tartózkodásra épül. Tavaink és vízfolyásaink még természetesnek mondható partvidéke csalogatja a kirándulókat, természetjárókat. Ez természetes és kielégítendő társadalmi-gazdasági igény. Nem mindegy azonban, mely területen, milyen módon valósul meg. Erre – a Natura 2000 területek szempontjából igen fontos hatótényezőre vonatkozóan semmilyen konkrét információval nem rendelkezünk azon kívül, hogy az aprófalvas települések egyedi övezete és a Dráva menti települések egyedi övezete is részben e célt szolgálja. Így mindössze annyi mondható el, hogy a célterületek terhelhetőségét figyelmen kívül hagyó fejlesztések jelentős ökológiai kárral járhatnak.

4.2. A tervi elemek Natura 2000 területek koherenciájára gyakorolt hatásai

A rendezési terv összes megismert várható hatását áttekintve elmondható, hogy a vonalas közlekedési infrastruktúrafejlesztések közül a gyorsforgalmi utak, a nagysebességű vasútvonalak, és mindazok az egyéb térségi vasút- és közútvonalak, amelyek új nyomvonalon metszenek át Natura 2000 természetmegőrzési területeket – kisebb-nagyobb mértékben – csökkentik a Natura 2000 területek koherenciáját. Hasonlóan kedvezőtlen hatásként értékelhető, ha Natura 2000 területek egyes részei kerülnek ki az ökológiai hálózat övezeteiből, ami által azok az esetleges fejlesztéseknél kisebb akadályt jelentenek.

Szintén csökkenti a Natura 2000 hálózat koherenciáját, vagyis az egymástól elkülönülő részek közötti kapcsolat fenntartásának lehetőségét, ha a területek kiterjedése csökken, pl. a peremi területek beépítésével, vagy a terület határán történő – a terület funkciójától idegen – fejlesztésekkel. Erre sajnos számos példát találtunk a területhasználati kategóriák (települési területek, sajátos területfelhasználású térségek) módosításának eredményeként. Ezek egyenként szinte soha nem jelentősek, összességükben azonban egymás hatásait felerősítve hozzájárulhatnak a területek ökológiai állapotának a romlásához.

Értelemszerűen minél nagyobb kiterjedésű egy Natura 2000 terület, annál nagyobb valószínűséggel válik érintetté, de ezzel nagyjából egyenes arányban javulhat is a hatásokkal szembeni ellenálló képessége. (Ez persze egy nagyon általános megállapítás, amely alól sok kivétel lehet, pl. ha az érintett terület élőhelyei alapvetően szűk tűrőképességűek, azon a területnagyság sem sokat segít.) Általánosan az is igaz, hogy a madárvédelmi területek érzékenysége kisebb, hiszen itt nem az élőhely ökológiai minősége és a társulás fajgazdagsága a fontos, hanem az élőhelyi sokszínűség és a kiterjedés. Madárvédelmi területek esetében – a távvezetéseket leszámítva – tolerálható a többszörös érintettség is.

A természetmegőrzési területek sokkal érzékenyebbek a beavatkozásokra. Ha egy terület kellően nagy és a rajta megőrzendő vegetáció viszonylag egynemű, pl. nagy kiterjedésű vegyes erdőterületek – akkor a több ponton történő beavatkozások ellenére várhatóan megőrizhető a terület jó állapota. A kis kiterjedésű Natura területek a legsérülékenyebbek. Ezek esetében mindenképpen törekedni kell a behatások számának, mértékének csökkentésére.

A **4-3. táblázat** azokat a Natura 2000 site-okat mutatja, amelyek területét többféle beavatkozás (pl. közlekedési útvonal, energiahálózati fejlesztés, övezeti átsorolások, vagy éppen a területhasználati térségek kijelölésének változása) érint kedvezőtlenül. Az erdőtelepítésre javasolt Natura 2000 területet érintő kijelölések közül ebben a táblázatban csak azokat vettük figyelembe, amelyek kedvezőtlen hatásúak, mert gyepterületeket érintenek.

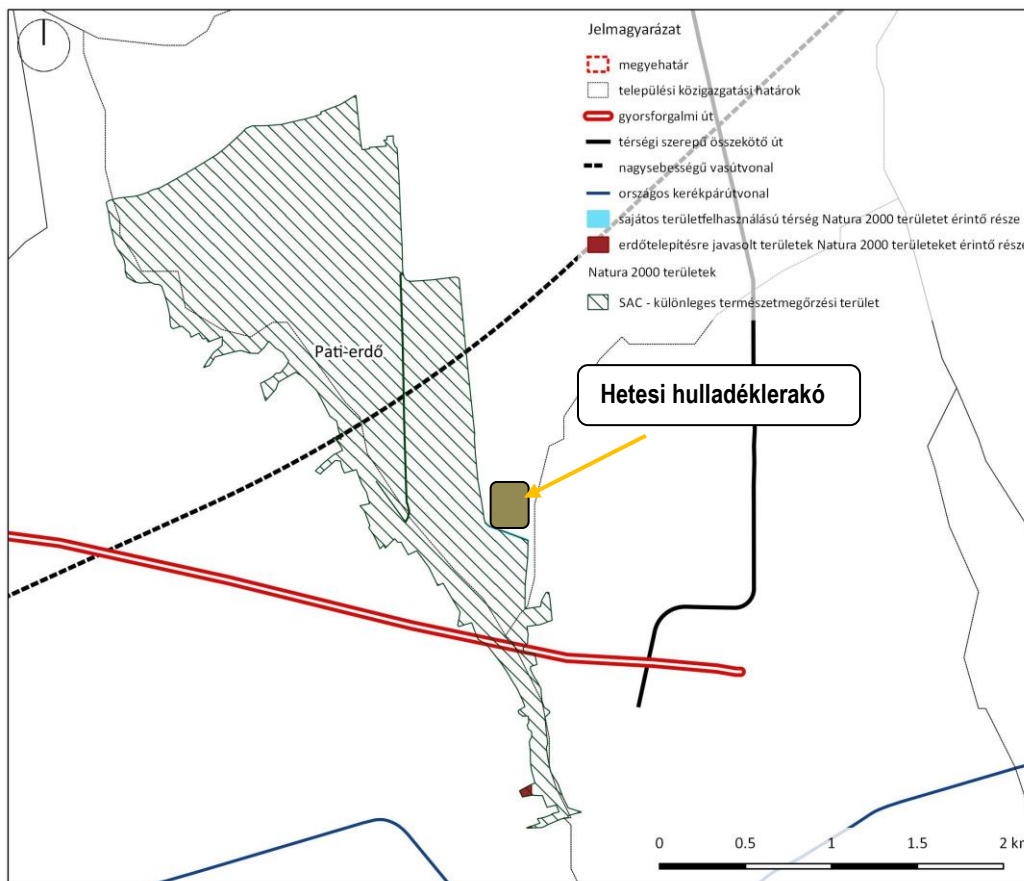
4-3. táblázat **Többszörösen érintett Natura 2000 területek**

Terület neve	Érintettsége	Teljes Natura 2000 terület kiterjedése (ha)
<i>természetmegőrzési terület</i>		
Boronka-melléke	13x	11 500
Darányi-borókás	4x	3 479
Észak-zselici erdőségek	31x	16 248
Kelet-Dráva	3x	6 623
Közép-Dráva	25x	6 275
Mernyei-erdő	4x	250
Mocsoládi-erdő	8x	2 568
Nyugat-Dráva sík	8x	5 178
Pati-erdő	3x	332
Szentai-erdő	15x	19 522
Zákány-Örtilosi dombok	3x	271
<i>madárvédelmi terület</i>		
Belső-Somogy	26x	33 327
Nyugat-Dráva	9x	15 237
Zselic	26x	23 053

Példaként bemutatunk néhány ilyen Natura 2000 területet, hogy érzékelhető legyen a többszörös érintettség fogalma.

A Pati-erdő Natura 2000 terület csupán 3 tervi elem érinti kedvezőtlenül: két nyomvonal és egy ipari létesítmény (hulladéklerakó) kellemetlen szomszédsága (**4-11. ábra**).

4-11. ábra **A Pati-erdő többszörös érintettsége**

A Budapest-Gyékényes-Horvátország nagysebességű vasútvonal kétfelé vágja a területet, az M9-es gyorsforgalmi út szintén, csak egy újabb nyomvonalon, ezzel a terület egysége megbomlik, az egyébként is kicsiny (332 ha) egybefüggő terület 3 elkülönült darabra válik. A területi veszteségen túlmenően, mindegyik területperemen degradációs folyamatok indulnak meg: közönségesebb, zavarástűrőbb fajok, rosszabb esetben akár özönfajok benyomulása is várható, amelyek folyamatos térnyerése miatt a megmaradó kicsi élőhelyrészek társulásai akár meg is szűnhetnek.

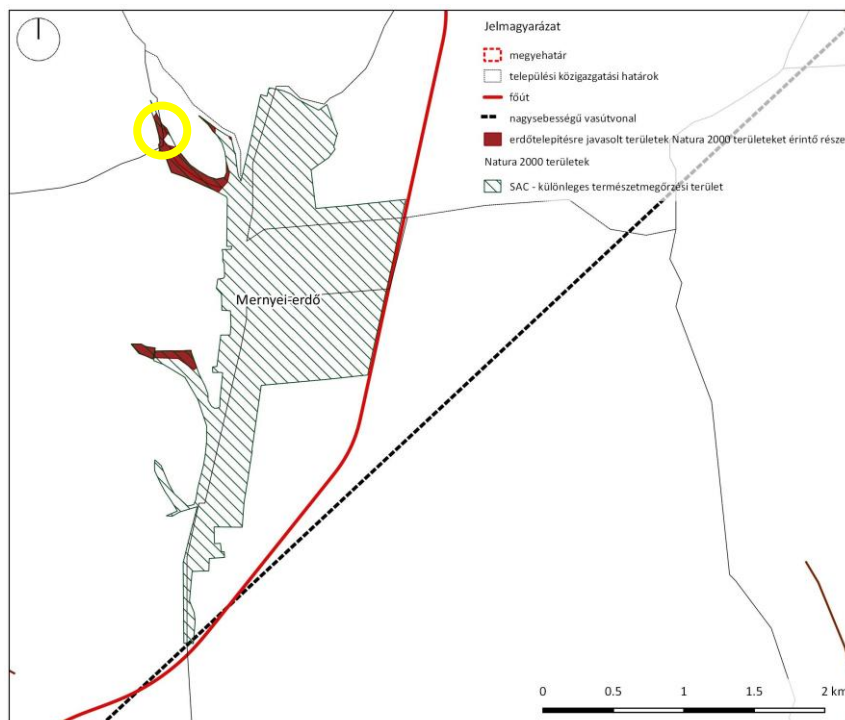
Meglepő tervezési ötlet volt az élőhelyek és fajok megőrzése céljából létrehozott Natura 2000 terület peremén hulladéklerakó terület kijelölése. Ez a peremi részeken fakivágással, élőhely-sérüléssel járt, az állandó emberi jelenlét zavaró hatását, a hulladéklerakással együttjáró egyéb hatások (zaj, bűz, megnövekedett rovar- és rágcsálóélet, esetleges talaj- vagy vízszennyezés) nincsenek összhangban a Natura 2000 terület céljaival. A Pati-erdő egy túlterhelt Natura 2000 terület. A hulladéklerakó 2010 működik, de a nyomvonalas létesítmények esetén kedvezőbb nyomvonal kiválasztás történhet. (A tervezett erdősítés egy zömében erdős területet érint, ez – ha megfelelő fafajokkal történik - alapvetően pozitív hatású.)

Hetesi hulladéklerakó területe 2006- 2015-2019

Hasonlóan kis kiterjedésű a Mernyei-erdő, amelyet szintén többféle beavatkozás, ill. változás érint (4-12. ábra).

4-12. ábra A többszörösen érintett Mernyei-erdő

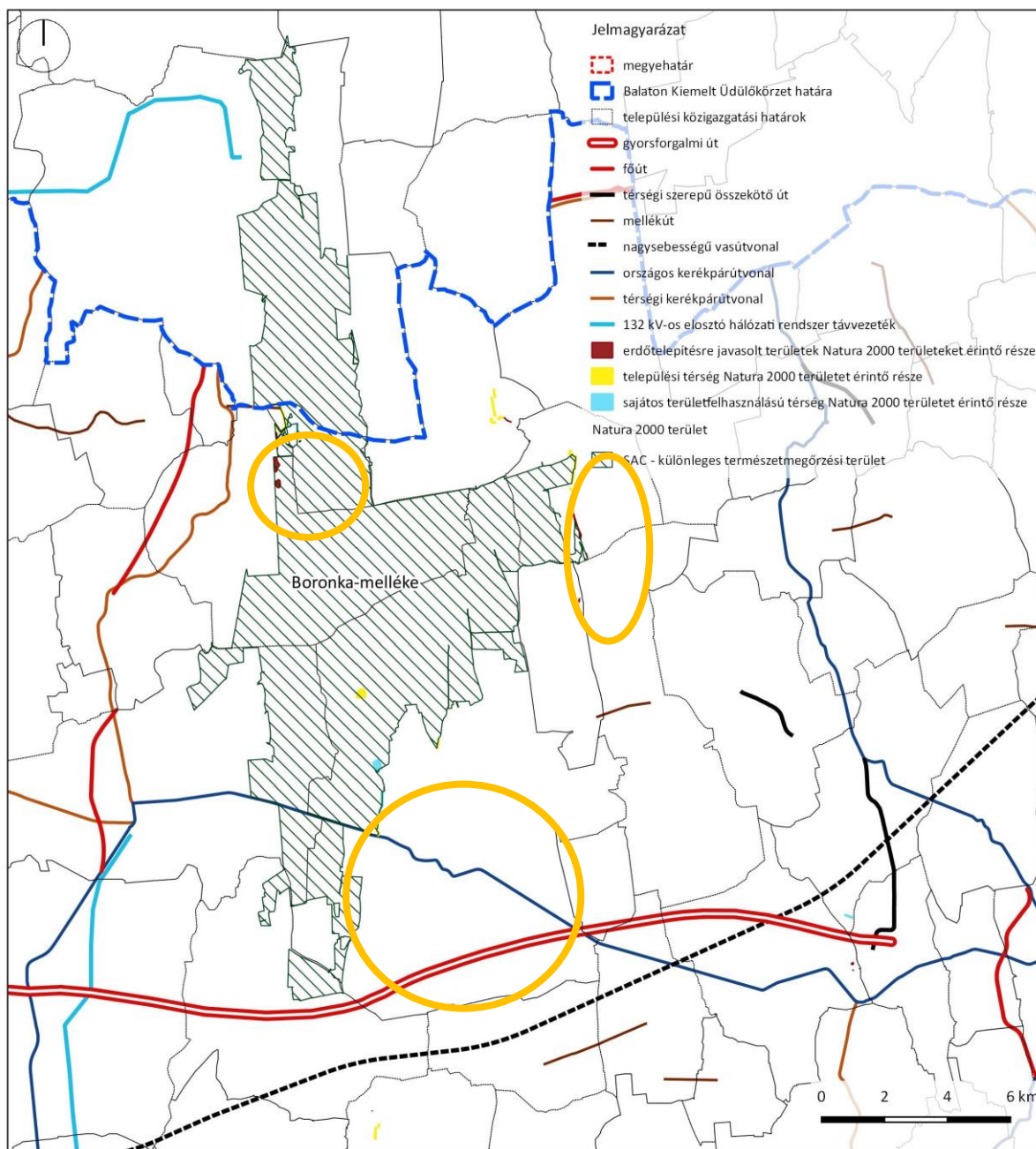

Ennek a területnek jóval kevésbé kritikus a helyzete, mivel a nyomvonalak nem szabdalják föl.

Az erdőtelepítésre javasolt területek többségén pedig a megfelelő fafajjal végzett erdősítés kedvező hatású. Gyepterületet csak a sárga karikával jelölt részen érint az erdősítés.

A Boronka-melléke nagykiterjedésű egybefüggő Natura 2000 terület (**4-13. ábra**), melynek északi része nem tartozik a tervezési területbe (így annak érintettségét nem vizsgáltuk). A területet átszeli egy kerékpárút, ami már meglévő nyomvonal mentén halad, így csak a peremi területek lehetnek érintettek, fragmentációs hatással nem kell számolni. A terület peremén számos helyen várható kisebb-nagyobb mértékű területcsökkenés, építkezés, ami élőhelysérüléssel jár és érinthet jelölő élőhelyet is (**4-4. táblázat**). A terület belsejében zárványként létrejövő terelpülési területek igen kedvezőtlen szegélyhatást idézhetnek elő. A területfelhasználási kategóriákban észlelt változások között akad olyan, amelyik már jelenleg is konfliktusterület, mivel már megtörtént a területhasználati változás, a területen már épület, építmény áll.

4-13. ábra A többszörösen érintett Boronka-melléke

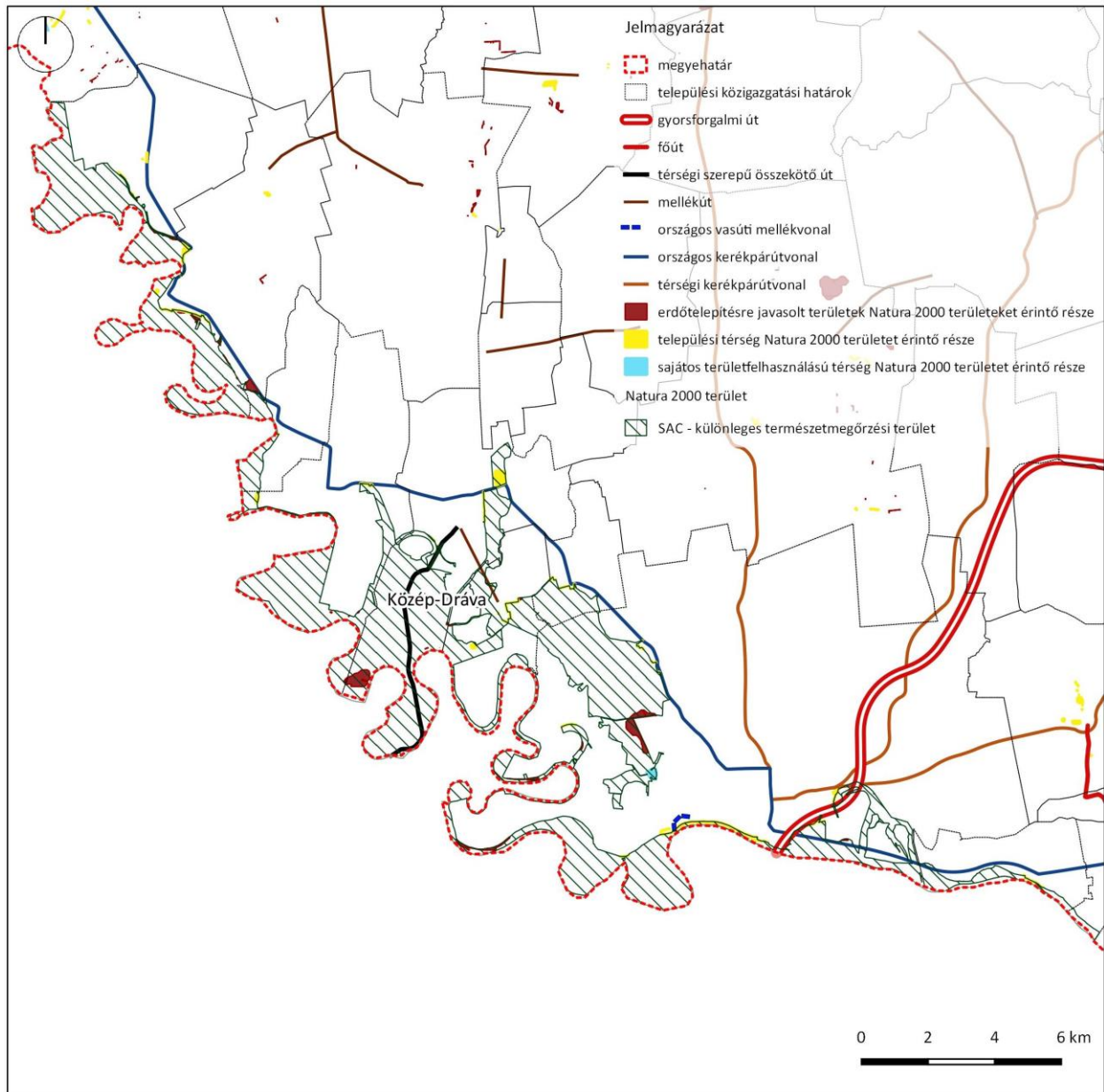

4-4. táblázat A Boronka-melléke többszörös érintettsége

Fejlesztés típus, tervi elem	A tervi elem neve/helye	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő élőhelyei	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő fajtái	A tervi elem N200 területhez való viszonya			
				átszeli	zár-vány	peremén hosszan halad	peremét kis szakaszon érinti
gyorsforgalmi út	M9	A N2000 terület peremén halad, élőhely veszélyeztetése nem várható.	vöröshasú unka, vidra				X
országos kerékpárút	Böhönye-Nagybajom	Jelölő élőhely érintett lehet.	Jelölő faj érintett lehet.	X			
települési térségbeli változás	Hosszúvíz	A N2000 terület peremét érinti, élőhely veszélyeztetése nem várható.	Jelölő faj érintettsége sem várható.				X
települési térségbeli változás	Nagybajom	Két ponton a területbe ékelődve, egy szakaszon a terület peremén lesz települési terület. A belső területek kialakítása nyomán szegélyhatás, degradációs folyamatok, özönfajok előretörése várható. Jelölő élőhely érintettsége a peremi területeken sem zárható ki.	Jelölő fajok érintettsége a részletes tervek ismeretében meghatározandó.		2 x		X
települési térségbeli változás	Somogy-fajszy	Településközei erdős-gyepes terület, jelölő élőhely nem érintett.	Jelölő fajok veszélyeztetése (pl. vöröshasú unka) nem zárható ki.			X	
települési térségbeli változás	Somogy-fajszy	Ligetes településközei terület, jelölő élőhely érintettsége nem valószínű.	Jelölő faj sem érintett.				
sajátos térségbeli változás	Nagybajom homokánya	A N2000 terület peremi részén történik a beavatkozás. Jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki.	Településközei területen történik a fejlesztés, így háborgatásra érzékeny fajok veszélyeztetése nem várható.				X
sajátos térségbeli változás	Nagybajom golfpálya	A N2000 terület peremi részén történik a beavatkozás. Jelölő élőhely érintett lehet.	Jelölőfajok érintettek lehetnek.				X
sajátos térségbeli változás	Hosszúvíz időszobha	A terület peremét érinti, jelölő élőhely érintése nem várható.	Jelölő faj érintett lehet.				X
ökohálóól kivett	Nagybajom	Elhanyagolhatóan kicsi terület.	nr.				
erdőtelepítésre kijelölt	Somogy-fajszy	A széles területegység gyep, ezt ki kellene hagyni. Jelölő élőhely is lehet.	Jelölő fajok érintettsége nem zárható ki.				X
naperőre kijelölt	Nagybajom	Külszíni bánya kavicsos felszín, jelölő élőhelyet nem fenyeget.	Jelölő faj nem érintett.				

A Közép-Dráva is egy nagyterjedésű Natura 2000 terület, amely a Dráva vonalát követi, így pl. a Horvátország felé irányuló vonalas létesítmények nem tudják kikerülni (**4-14. ábra**). Jó volna azonban arra törekedni, hogy a folyón történő átívelés során a Natura 2000 területen teljes egésze fölött történjen az átívelés, illetve, hogy az infrastruktúra elemek ne érintsék a területet. Legnagyobb problémát nem is ezek, hanem a települési és sajátos területhasználati térségbe történő olyan átsorolások jelentik, amelyek Natura 2000 területet érintenek, sok esetben jelölő élőhelyeket vagy fajokat veszélyeztetve, ahogyan azt a **4-5. táblázat** mutatja.

4-14. ábra **Közép-Dráva többszörös érintettsége**

4-5. táblázat Közép-Dráva többszörös érintettsége

Fejlesztés típus, tervi elem	A tervi elem neve/helye	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő élőhelyei	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő fajai	A tervi elem N2000 területhez való viszonya				
				Átszeli	Zárvány	Peremét hosszan érinti	Peremét kis szakaszon érinti	Kisebb egybefüggő része
gyorsforgalmi út	M60	Két helyen érint: városi területen szeli át a N2000 terület egy elkeskenyedő sávját. Ez nem okoz problémát. De átszel egy lefűződött Dráva-holmedret is, ahol jelölő élőhely is lehet.	Jelölő élőhely érintett lehet.	X				
országos vasúti mellékvonal	Barcs – (Horvátország)	A N2000 területet átszeli, annak feldarabolódását okozhatja. Ezzel szegregációs folyamatok indulhatnak meg. A ténylegesen érintett élőhelyek a részletes tervek ismeretében meghatározandók.	Jelölő fajok érintettsége nem várható. (A halfajokon kívül néhány lepkefaj és a vidra a jelölők.)	X				
térségi út	Babócsa – (Horvátország)	A területet átszeli, annak feldarabolódását okozza, ezzel szegregációs folyamatok indulhatnak meg. A ténylegesen érintett élőhelyek a részletes tervek ismeretében meghatározandók.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.	X				
új mellékút	Babócsa – Péterhida	A területet átszeli. Jelölő élőhely érintettsége a konkrét tervek ismeretében meghatározandó.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.	X				
országos kerékpárút		Jelölő élőhely érintett lehet.	Jelölő faj érintett lehet.			2x		
térségi kerékpárút		Jelölő élőhely érintett lehet.	Jelölő faj érintett lehet.	X				
komp-átkelő	Vízvár	Jelölő élőhely (ártéri erdő) érintett.	Jelölő fajok érintettek lehetnek.					X
kikötő	Vízvár	Jelölő élőhely (ártéri erdő) érintett.	Jelölő fajok érintettek lehetnek.					X
komp-átkelő	Szentborbás	Jelölő élőhely (ártéri erdő) érintett.	Jelölő fajok érintettek lehetnek.					X
kikötő	Szentborbás	Jelölő élőhely (ártéri erdő) érintett.	Jelölő fajok érintettek lehetnek.					X
kikötő	Barcs	Jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki.	Jelölő fajok érintettsége nem zárható ki.					X
kikötő	Dráva-tamási	Jelölő élőhely (ártéri erdő) érintett.	Jelölő fajok érintettek lehetnek.					X
települési térségbeli változás	Babócsa	A N2000 terület peremét érinti, jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.				X	

Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata

4. melléklet: Natura 2000 hatásbecslés

Fejlesztés típus, tervi elem	A tervi elem neve/helye	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő élőhelyei	A N2000 terület potenciálisan veszélyeztetett jelölő fajai	A tervi elem N2000 területhez való viszonya				
				Átszeli	Zár-vány	Peremét hosszan érinti	Peremét kis szakaszon érinti	Kisebb egybe-függő része
települési térségbeli változás	Bélavár	A N2000 terület kicsiny peremét érinti, jelölő élőhely nem érintett.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.					
települési térségbeli változás	Berzence	A N2000 terület kicsiny peremét érinti, jelölő élőhely nem érintett.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.				X	
települési térségbeli változás	Bolhó	A N2000 területet két helyen érinti. Egyik településközele, ahol részben szántó, de lehet, hogy részben erdőterület is van. Ha az erdőt is érinti, akkor jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki. Másik helyen Dráwaparti területet érint, itt már beépítés van, további károkozás nem várható.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.					X
települési térségbeli változás	Drávat-amási	A keskeny Dráva parti területet érint, jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.				X	
települési térségbeli változás	Heresznye	A N2000 terület kicsiny peremét érinti, élőhely veszélyeztetése nem várható.	Jelölő faj érintettsége sem várható.				X	
települési térségbeli változás	Komlósd	A nagyterjedésű N2000 terület kicsiny erdős-gyepes peremét érinti, jelölő élőhely várhatóan nem érintett.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.				X	
települési térségbeli változás	Péterhida	A N2000 terület peremét érinti a település határában lévő szakasz, itt jelölő élőhely veszélyeztetése nem várható. A településtől távolabb eső mozaikterület átsorolása jelölő élőhelyet is érinthet.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.		X		X	
települési térségbeli változás	Vízvár	Erdős területek a N2000 terület határán több szakaszon érintettek, jelölő élőhely is érintett lehet.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.			X		
sajátos térségbeli változás	Barcs bányászati terület	Dráva holtágat érint. Jelölő élőhely érintettsége nem zárható ki.	Jelölő fajok érintettsége nem várható.					X
ökoháló-ból kivett	Babócsa-Péterhida	Nagyon kis terület, elhanyagolható.	nr.					

Mindezek alapján javasoljuk átgondolni és lehetőség szerint mérsékelni az érintettséget a **4-3. táblázatban** felsorolt Natura 2000 területek esetében.

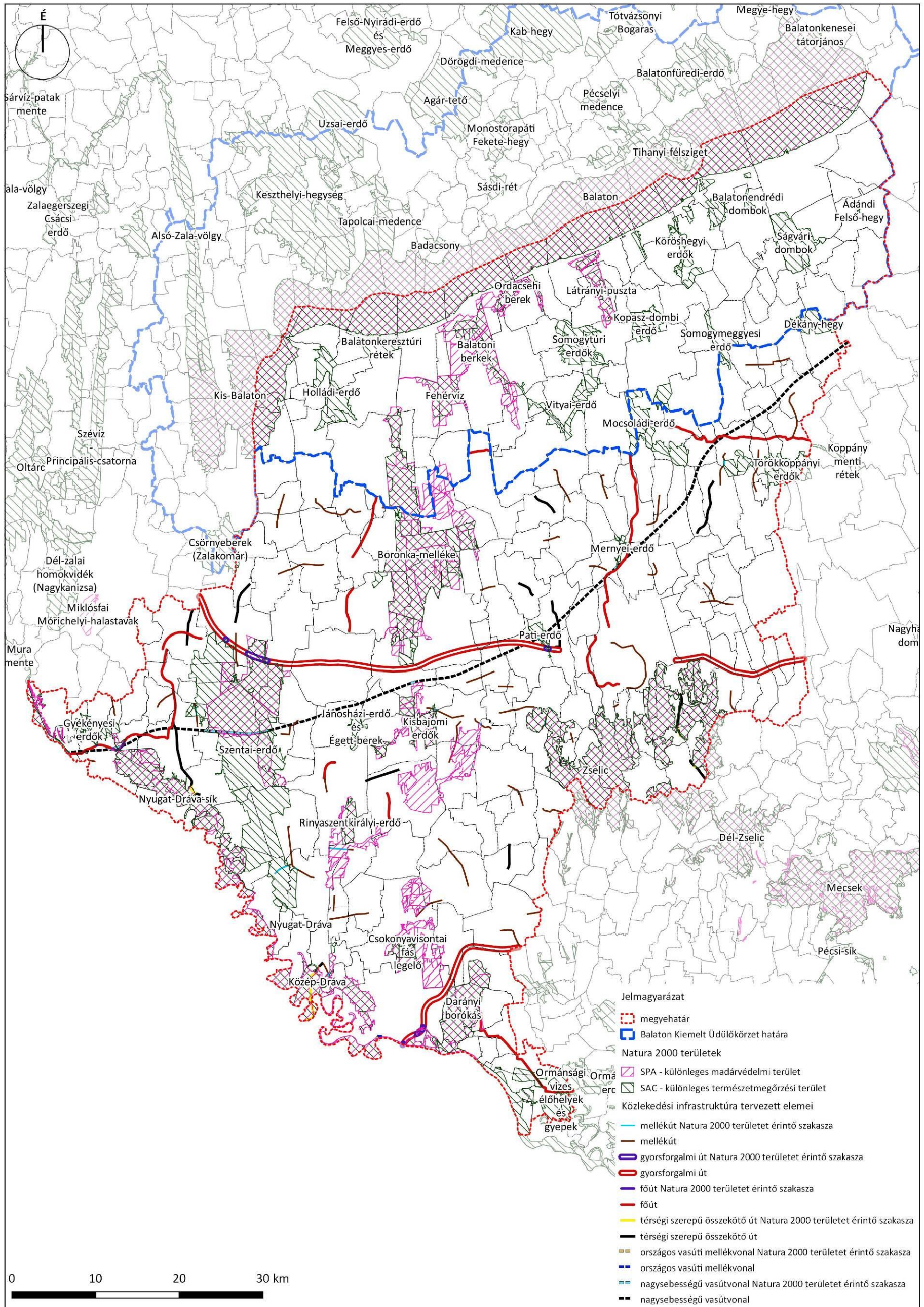
4.3. Konfliktusterületek bemutatása

A konfliktusterületek hatótényezőnként történő áttekintése (a tervei elemek, átsorolások Natura 2000 területekkel történő metszése alapján) három hatótényezőt kell kiemelnünk, amelyek hatásai a legerőteljesebbek lehetnek Somogy megyében a Natura 2000 területek vonatkozásában. Ezek: a vonalas infrastruktúrafejlesztés, a területfelhasználási kategóriák területi lehatárolásának változása (különösen a települési térség esetén), ill. az erdőtelepítésre javasolt övezet lehatárolása. A települési térség esetében számtalan konfliktusterület adódik, melynek típusaira a **4.1 fejezetben** mutattuk be példákat. A területfelhasználás változásánál a Natura területek települési térségbe kerülése jelenthet problémát, az erdőtelepítésre szánt területek kijelölésének pedig gyepek is áldozatul eshetnek.

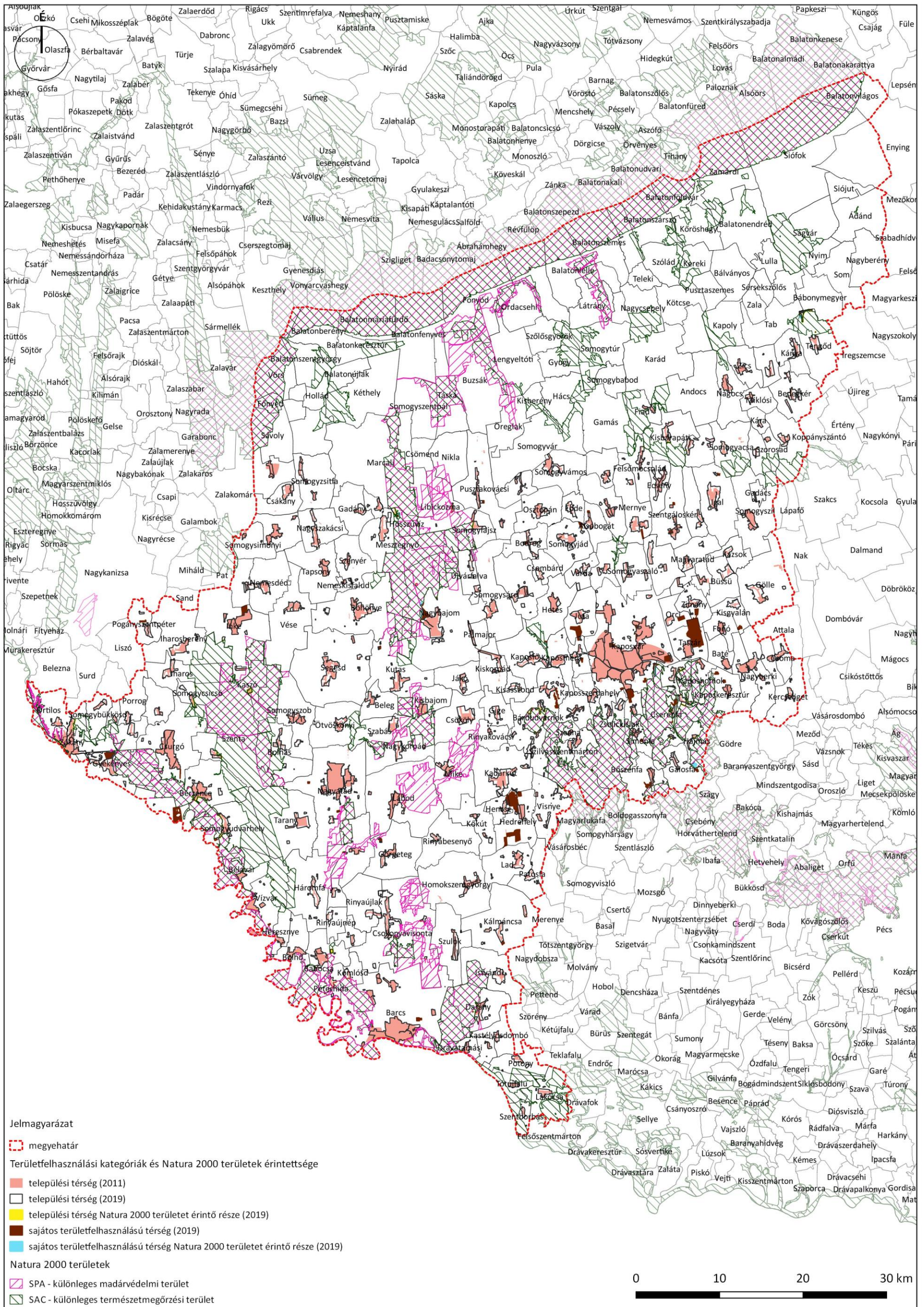
A többi tervem kedvezőtlen hatásai általában véve nem tekinthetők jelentősnek, így a térképi ábrázolástól eltekintünk. Energetikai hálózatfejlesztés kevés van a megyében, a kerékpárutak zömükben meglévő utak nyomvonalához kapcsolódnak, a turizmusfejlesztésre vonatkozóan nincsenek konkrét, a Natura 2000 területek szempontjából jól értékelhető információink ebben a tervfázisban.

Az alábbi három térképeken az egyes fejlesztéstípusok, átsorolások, kijelölések következtében potenciálisan kedvezőtlenül érintett területeket ábrázoltuk (**4-15 – 4-17. ábrák**).

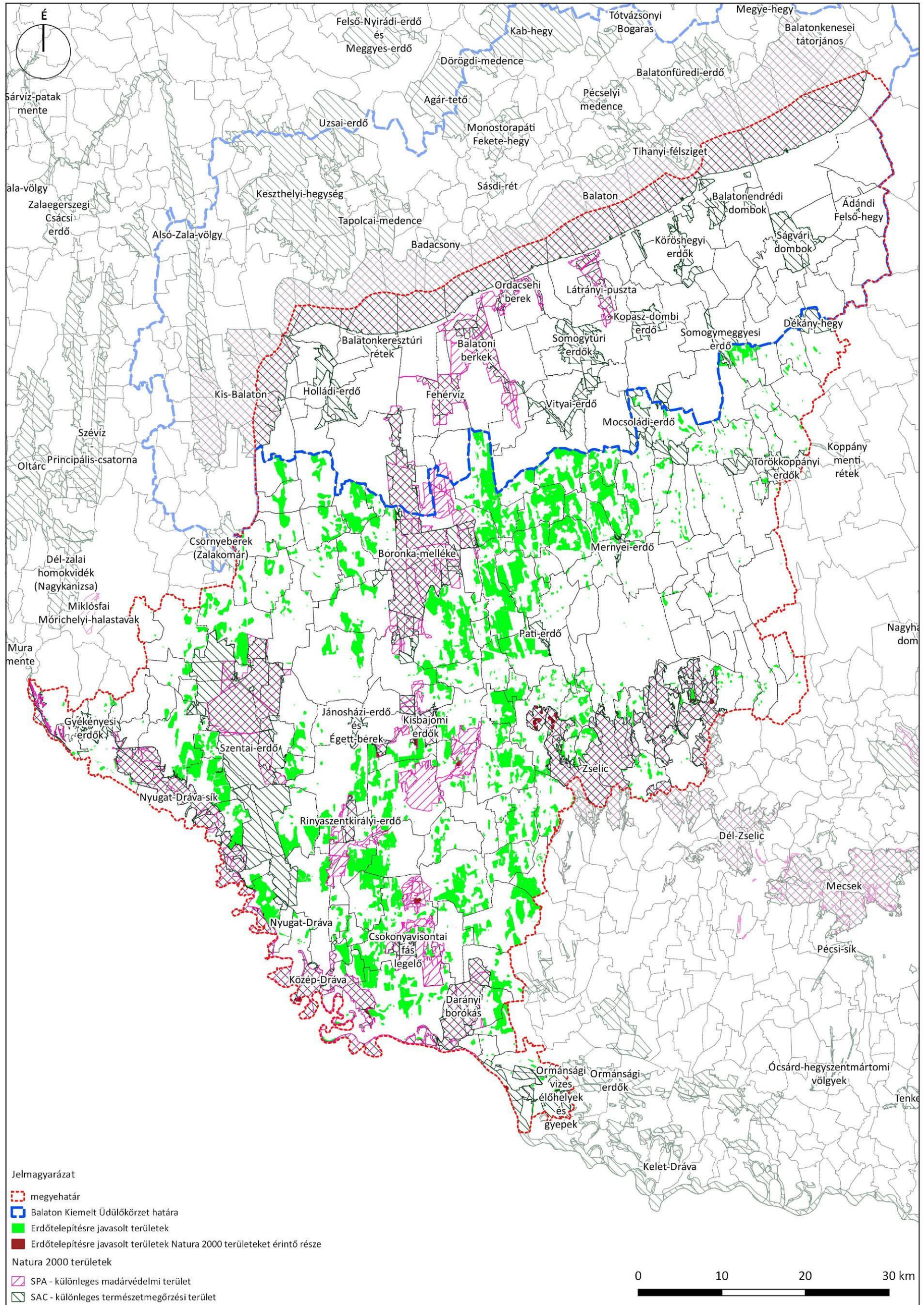
4-15. ábra Közlekedésfejlesztések által generált konfliktusterületek

4-16. ábra Település és sajátos területfelhasználású térség és a Natura 2000 érintettség

4-17. ábra Erdőtelepítés lehetséges konfliktusterületei

4.4. Összefoglalás

A tervezés sokféle eleme, következménye a megye csaknem minden Natura 2000 területére hatással van. Egy-egy hatótényező önmagában nem feltétlenül okoz jelentős hatást, hiszen lehet, hogy egy-egy övezeti átminősítés, vagy kerékpárút kialakítása nem érint nagy területet, vagy nem érint érzékeny élőhelyet, vagy populációt. Így az egyes beavatkozások hatásvizsgálata során ezek elhanyagolható hatások, azonban ez jelen tervezési fázisban nem megállapíthatók pontosan.

Ebben a tervezési léptékben azonban látni kell, hogy a tervben foglaltak összességében milyen jelentős hatást okozhatnak egy-egy sokféleképpen érintett, több ponton megzavart egybefüggő értékes területen. Egy-egy beavatkozás önmagában akár semmilyen problémát nem okoz, mégis együttes hatásuk összeadódva előidézhetheti egyes területrészeken degradációs folyamatok megindulását, az élőhely- és fajmegőrzés feltételeinek romlását. Éppen ezért a többféleképpen, és/vagy több helyszínen érintett Natura 2000 területek terhelését csökkenteni kell. Ez megtehető a **4.3 fejezetben** bemutatott Natura 2000 területeken tervezett beavatkozások, változások újragondolásával és módosításával. A módosításokra vonatkozó konkrét javaslatokat a **7. fejezet** tartalmaz.

5. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK

A megyei terv változatokkal nem számol. Ennek alapvető oka az országos, illetve a települési területrendezési tervek általi meghatározottsága, melyek alapján a megyei terv mozgásteret szűk, melyen belül alternatívák kidolgozására nincs sok lehetőség.

6. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

6.1. A terv megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A megyei területrendezési terv elkészítését az építésügy átalakítását célzó intézkedési tervről és a hozzá kapcsolódó feladatokról szóló 1567/2015. (IX. 4.) kormányhatározat írja elő. A megyei tervben meghatározott tervi elemek, és térszerkezeti változások megvalósulása a térségi igények, szükségletek alapján kerül megalósításra, a megyei területrendezési terv ennek kereteit és feltételeit írja elő.

6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűsége

A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)

- társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)
- emberi egészség vagy élet védelme
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése

x a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

7. A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE

Az esetlegesen kedvezőtlen hatások a konfliktusterületeken az alábbi szempontok figyelembevételével csökkenthetők:

- Az alábbi sokszorosán érintett Natura 2000 területek integritásának megőrzése érdekében szükséges volna felülvizsgálni az e területeken tervezett fejlesztéseket, övezeti módosításokat, annak érdekében, hogy az érintettség mértéke csökkenjen. Ezek: Mocsoládi-erdő, Boronka-melléke, Közép-Dráva, Észak-zselici erdőségek, Szentai-erdő, Nyugat-Dráva sík, Mernyei-erdő, Pati-erdő, Kelet-Dráva, Darányi-borókás, Zákány-Örtilosi dombok.
- A leginkább kedvezőtlen és visszafordíthatatlan hatásokat az új (vagy alig járt) nyomvonalon épülő autópályák, autópálya, vagy vasútvonal okozza. Ezek nyomvonallevezetésének felülvizsgálata ajánlott a következő Natura 2000 természetmegőrzési területeket érintő szakaszok esetében: Szentai erdő, Pati erdő, Közép-Dráva.

- Natura 2000 területet átszelő nyomvonalas létesítmények megvalósítása csak megfelelő méretű és anyagú, körültekintően tervezett vadátjárók biztosításával legyen engedélyezhető. A vadátjárók megfelelősége az üzembe helyezés feltétele kell, hogy legyen.
- A települési területek növekedését mérsékelni szükséges. Natura 2000 területek rovására történő terjeszkedés nem engedhető meg!
- Az erdőtelepítésre szánt területek között szerepel 7 olyan területegység, amelyen gyep van. Ezeket jó volna az erősítésből kihagyni.
- A sajátos területfelhasználású térségnek kijelölt területek is több helyen érintenek Natura 2000 területet. Amennyiben ezek tervezett funkciót takarnak, a tényleges területhasználat-váltást az illetékes nemzeti park igazgatósággal célszerű egyeztetni, illetve minden esetben szükséges Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt készíteni.
- Ökológiai szempontból nagyon előnytelen, ha a tervezési eszközökkel engedély nélkül működtetett tevékenységek / engedéllyel működő, de a Natura 2000 kijelölés céljával össze nem egyeztethető funkciók kerülnek „legalizálásra” Natura 2000 területen.

8. KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK

Kiegyenlítő, kompenzációs intézkedésekre a terv elemeinek ismerteében jelen fázisban még nincs szükség. Látható azonban, hogy egyes tervi elemeknél a Natura 2000 területek közvetlen érintése elkerülhetetlen, illetve közvetett hatások is várhatók. Ez azt jelenti, hogy a következő fázisoknál, de alapvetően a beavatkozások (pl. infrastruktúra elemek, beépítések megvalósítása) előkészítése, majd megvalósítása során a Natura 2000 területek érintettségét és a kompenzáció szükségességét elengedhetetlen részletesen vizsgálni.